

การวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ กรณีศึกษา โครงการอนุรักษ์กระทิง
ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวอัมพร ขยายวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**An Analysis of Non-Use Value of Guar in Kuiburi National Park,
Prachuap Khiri Khan Province**

Miss Amporn Kayaiwong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics in Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ ทรัพย์สินโครงการ
อนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล นางสาวอัมพร ขยายวงศ์
วิชาเอก เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์

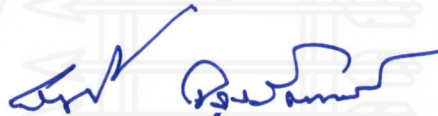
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนางค์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะศิริ เรืองศรีมัน)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ กรณีศึกษาโครงการอนุรักษ์
กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ศึกษา นางสาวอัมพร ขยายวงศ์ รหัสนักศึกษา 2576000877 ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี โดยใช้วิธีสมมติเหตุการณ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์กระทิง เพื่อสอบถามว่าผู้ให้สัมภาษณ์เต็มใจจะจ่ายหรือไม่ และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานฯ

การทำการวิจัยใช้วิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย โดยใช้คำถาม Single Bound Dichotomous Choice กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 150 ราย ซึ่งเก็บข้อมูลโดยการสุ่มสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ตามราคาที่สอบถามความเต็มใจที่จะจ่าย (bid price) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีสมการถดถอยโลจิสต์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ร้อยละของผู้ที่ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายจะสูงเมื่อราคาที่ให้จ่ายต่ำ และจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อราคาที่จะให้จ่ายสูงขึ้น 2) ความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 514.75 บาทต่อครัวเรือน 3) ถ้านำมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมาคูณกับมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยมาร้อยละ 30 ของจำนวนครัวเรือนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นสัดส่วนของจำนวนผู้ที่ตอบว่าจะเต็มใจที่จะจ่าย ณ ระดับราคา 500 บาท ต่อครัวเรือน ก็จะได้มูลค่าที่สามารถระดมทุนได้ 5,787,076.88 บาท สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจว่าจะเต็มใจจ่ายหรือไม่ มีสองตัวแปร ตัวแปรแรก คือ ราคา ซึ่งมีนัยความสำคัญทางสถิติ ณ ความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 และโดยมีเครื่องหมายค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานว่า โอกาสที่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เต็มใจจ่ายจะน้อยลง ถ้าวราคารที่ต้องการให้จ่ายสูงขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ รายได้ ซึ่งเครื่องหมายของค่า สัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกก็สอดคล้องกับสมมติฐานเช่นเดียวกันมีความหมายว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงจะมีโอกาสที่จะตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้น้อย

คำสำคัญ ความเต็มใจที่จะจ่าย กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า

Independent Study title: An Analysis of Non-Use Value of Guar in Kuiburi National Park, Prachuap Khiri Khan Province

Author: Miss Amporn Kayaiwong; **ID:** 2576000877; **Degree:** Master of Economics;

Independent Study advisor: Dr. Orapan Srisaowalak, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this study were to: 1) assess willingness to pay for guar conservation in Kuiburi National Park by using the Contingent Valuation Method (CVM); and 2) investigate factors influencing people's willingness to pay (WTP) for the gaur conservation.

The study used a hypothetical scenario to ask respondents whether or not they are willing to pay for gaur conservation. The willingness to pay question is posed as a Single Bound Dichotomous Choice. Face-to-face interviews were conducted with altogether 150 respondents in Muang District of Prachuap Khiri Khan Province. The respondents were split into 5 groups according to the bids used. The data were analyzed by using a logistic regression model.

Research findings are as follows. 1) The percentage of respondents who are willing to pay reduced as the bid price increases, 2) mean willingness to pay per household is 514.75 Baht/household, 3) the non-use value of 5,787,076.88 Baht is estimated by multiplying the mean willingness to pay value with 30% of the number of households in Muang District of Prachuap Khiri Khan Province which is the percentage of the respondents in the split sample who were willing to pay 500 Baht. On factors influencing the WTP, two factors were statistically significant. The first is the bid price, which is significant at 99% level of confidence. The negative coefficient sign for this variable indicates that the higher the bid price, the lower the probability that the respondent would be willing to pay. The other determinant variable which is significant at 99% level of confidence is income. The positive coefficient sign for this variable indicates that the higher the income, the higher the probability that the respondent would be willing to pay.

Keywords: Willingness to Pay, Guar, Kuiburi National Park, Contingent Valuation Method

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระการวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ ภูมิศึกษา โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับความดูแลอย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งท่านได้ให้ความรู้ด้าน เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและเป็นแรงบันดาลใจในการเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมจนทำให้ ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จนสำเร็จตามความตั้งใจ และขอขอบพระคุณ ดร.เรวดี จรุงรัตนพงศ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไข งานวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาหลักเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ที่สุด

ขอขอบคุณหัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และทีมงานที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนข้อมูล โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี สำนักงาน สถิติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชาวบ้านในหมู่บ้านรวมไทย และหมู่บ้านย่านซื่อ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ ดัดกับอุทยาน และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบคุณกำลังใจที่ดีจากคุณพ่อคุณแม่และครอบครัว สรรพากรพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ หัวหน้าส่วน และเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทุกท่านของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณกองทุนพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลังที่ได้มอบทุนการศึกษา ระดับปริญญาโทภายในประเทศ (นอกเวลาราชการ) ภายใต้งบกองทุนพัฒนาบุคลากร ของกระทรวงการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับโอกาสในการพัฒนา ตนเองโดยจะได้นำความรู้ความสามารถมาใช้ในการทำงานต่อไป

อัมพร ขยายวงศ์

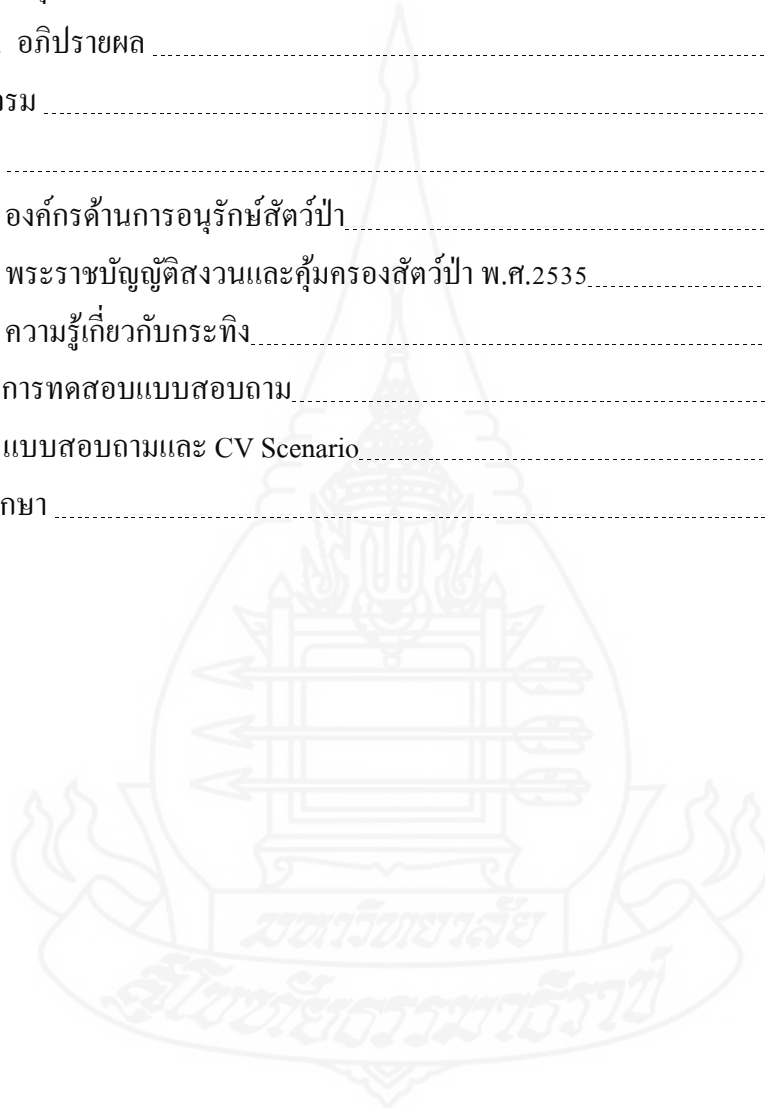
เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การศึกษา	9
3. กรอบแนวคิดการศึกษา	10
4. สมมติฐานการศึกษา	11
5. ขอบเขตของการศึกษา	11
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	11
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
1. กรอบแนวคิดและทฤษฎี	13
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3. การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
ตอนที่ 2 ทักษะคิดเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์	44
ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวกับกระทิง	48
ตอนที่ 4 ความเต็มใจที่จะจ่าย	52
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
1. สรุปการศึกษา	65
2. อภิปรายผล	66
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	71
ก องค์การด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า	72
ข พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535	74
ค ความรู้เกี่ยวกับกระทิง	96
ง การทดสอบแบบสอบถาม	102
จ แบบสอบถามและ CV Scenario	112
ประวัติผู้ศึกษา	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนครัวเรือนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี พ.ศ.2559	24
ตารางที่ 3.2 ข้อมูลการสุ่มสอบถามประชากร	28
ตารางที่ 3.3 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย	39
ตารางที่ 4.1 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ที่ให้สัมภาษณ์	42
ตารางที่ 4.2 รายได้	44
ตารางที่ 4.3 จัดอันดับปัญหาที่มีความรุนแรงที่สุดของประเทศไทย	45
ตารางที่ 4.4 จัดอันดับปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย	46
ตารางที่ 4.5 ทักษะคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รัฐบาลควรแก้ไข	47
ตารางที่ 4.6 จัดอันดับสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	48
ตารางที่ 4.7 ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับกระทิง	49
ตารางที่ 4.8 สถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เคยเห็นกระทิง	50
ตารางที่ 4.9 สาเหตุที่ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	50
ตารางที่ 4.10 สาเหตุที่ผู้ตอบแบบให้สัมภาษณ์ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานเขาแผงม้า	51
ตารางที่ 4.11 รายการทางโทรทัศน์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกดู	51
ตารางที่ 4.12 การตัดสินใจสนับสนุนเงินเข้ากองทุน	52
ตารางที่ 4.13 ผู้ที่ไม่สนับสนุนตามราคาที่ระบุและไม่ยินดีสนับสนุน	54
ตารางที่ 4.14 ผู้ที่ไม่สนับสนุนตามราคาที่ระบุแต่ยินดีสนับสนุนตามราคาที่ยินดีจ่าย	54
ตารางที่ 4.15 สาเหตุที่ทำให้ยินดีจ่ายเพื่อสนับสนุนกองทุน	55
ตารางที่ 4.16 สาเหตุที่ทำให้ไม่ยินดีจ่ายเพื่อสนับสนุนกองทุน	56
ตารางที่ 4.17 มาตรการกระตุ้นให้ประชาชนสนับสนุนกองทุน	57
ตารางที่ 4.18 ความมั่นใจที่จะจ่ายสนับสนุนกองทุน กรณีตอบว่ายินดีจ่าย	58
ตารางที่ 4.19 ความมั่นใจที่ไม่ยินดีจ่ายตามที่ระบุ แต่ยินดีจ่ายตามจำนวนเงินที่สามารถจ่าย	58
ตารางที่ 4.20 ความมั่นใจที่ตอบว่าไม่จ่ายสนับสนุนกองทุน	58
ตารางที่ 4.21 ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลกระทิง	59
ตารางที่ 4.22 ความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เชื่อว่าโครงการอนุรักษ์จะมีประสิทธิภาพ	59
ตารางที่ 4.23 ทักษะคติกรณีที่ให้ 5 องศา เป็นหลักในการดำเนินการ โครงการอนุรักษ์	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 เหตุผลที่ผู้ตอบว่าเห็นด้วยกับการให้ 5 องค์กร ดูแลกระทิง.....	60
ตารางที่ 4.25 วิธีที่เหมาะสมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิง.....	61
ตารางที่ 4.26 ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ในแบบจำลองและความน่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์.....	62
ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย.....	63
ตารางที่ 5.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่าย.....	66

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	ภาพพื้นที่ตั้งอุทยานแห่งชาติกุยบุรี..... 7
ภาพที่ 1.2	สถานที่ที่พบซากกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี 8
ภาพที่ 1.3	พบซากกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี 9
ภาพที่ 2.1	องค์ประกอบของมูลค่าเศรษฐกิจรวมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 15
ภาพที่ 3.1	ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสายพันธุ์ การกระจาย และสถานะของกระทิง 29
ภาพที่ 3.2	ความสำคัญและประโยชน์ของกระทิง 29
ภาพที่ 3.3	ข้อมูลพื้นที่ที่พบการอยู่อาศัยของกระทิง..... 30
ภาพที่ 3.4	ข้อมูลปัญหาการตายของกระทิง 30
ภาพที่ 3.5	ศัตรูและภัยคุกคามของกระทิง..... 31
ภาพที่ 3.6	ข้อมูล โครงการอนุรักษ์กระทิงที่มีในประเทศไทย..... 31
ภาพที่ 3.7	ข้อมูล โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี..... 32
ภาพที่ 3.8	ข้อมูลปัญหาความเสี่ยงต่อการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี..... 32
ภาพที่ 3.12	โครงการเพื่ออนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี..... 34
ภาพที่ 3.13	สอบถามความสนใจที่จะสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์ในอุทยาน..... 35
ภาพที่ 3.14	ข้อมูลการจัดตั้งกองทุน หากประชาชนส่วนใหญ่เกิน 50% เห็นด้วย..... 35
ภาพที่ 3.15	ข้อมูลการไม่จัดตั้งกองทุน หากประชาชนส่วนใหญ่เกิน 50% ไม่เห็นด้วย..... 36
ภาพที่ 3.16	ข้อมูลเมื่อจัดตั้งกองทุนแล้วจะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการ..... 36
ภาพที่ 3.17	ข้อมูลการตัดสินใจในการจ่ายสนับสนุน..... 37
ภาพที่ 3.18	ข้อมูลที่แจ้งให้ผู้ตอบเข้าใจการบริหารจัดการกองทุน..... 37
ภาพที่ 3.19	ข้อมูลอธิบายให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ตามความเป็นจริง..... 38
ภาพที่ 3.20	ข้อมูลชี้แจงเมื่อผู้ตอบต้องสละจ่ายเงินสนับสนุนโครงการ..... 38
ภาพที่ 4.1	ความเต็มใจที่จะจ่าย ณ ระดับราคาต่าง ๆ..... 53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยมีความเสื่อมโทรม จากการตัดวงผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่คำนึงถึงปริมาณที่เหมาะสมหรืออัตราการใช้ที่สอดคล้องกับอัตราที่ธรรมชาติสามารถสร้างทรัพยากรมาทดแทนส่วนที่ใช้ไปได้ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นสินค้าสาธารณะ (Public goods) ที่ทุกคนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเสรี (open access) ที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากสินค้าและบริการที่ซื้อขายกันในตลาด คือ ประโยชน์ส่วนหนึ่งจากทรัพยากรไม่มีการซื้อขายผ่านตลาดได้ (non-market goods) ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมไม่มีราคาหรือมูลค่าตลาด จึงทำให้เกิดความล้มเหลวของตลาด ซึ่งเป็นภาวะที่ราคาของสินค้าและบริการไม่ได้สะท้อนให้เห็นต้นทุนที่แท้จริง รวมทั้งความขาดแคลนของทรัพยากร การประเมินมูลค่าเศรษฐกิจของทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสินค้าสาธารณะ เป็นวิธีการที่จะวิเคราะห์มูลค่าเศรษฐกิจของทรัพยากรนั้นๆ ให้ออกมาเป็นมูลค่าที่เป็นตัวเงิน เป้าหมายหลักเพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจในประโยชน์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติ ว่ามีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าสินค้าและบริการที่ได้จากทรัพยากรมาก ทั้งนี้จะทำให้สังคมเกิดความตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งอาจนำไปใช้ในการกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ (user charge) ¹

ทรัพยากรธรรมชาติ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้¹

1. ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ คือ ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นทดแทนได้โดยใช้เวลาไม่มาก ได้แก่ ป่าไม้ น้ำ สัตว์ป่า เป็นต้น
2. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป คือ ทรัพยากรที่จะใช้เวลาในการเกิดทดแทนนานมากทำให้เมื่อใช้ไปแล้วก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในชั่วอายุคน ได้แก่ แร่ธาตุ น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

¹อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ, โครงการพัฒนาของภาครัฐที่กระทบต่อการที่ดิน: กรณีศึกษา เกาะเต่า, 2554.

1.1 ทรัพยากรสัตว์ป่า

สัตว์ป่า (Wild animal) เมื่อพิจารณาความหมายอ้างอิงกับความหมายโดยทั่วไป ในทางวิชาการที่ยอมรับกันนั้นคำว่า สัตว์ (animal) ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง สิ่งมีชีวิตซึ่งแตกต่างไปจากพรรณไม้ ส่วนที่มีความรู้สึกและเคลื่อนไหวย้ายที่ไปได้อเอง หากพิจารณาจำกัดเฉพาะ “สัตว์ป่า” มีความหมายอย่างกว้าง ๆ หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่ถูกจำแนกให้อยู่ในอาณาจักรสัตว์ (animal kingdom) และมีได้ถูกเพาะเลี้ยงโดยมนุษย์แต่เกิดขึ้นมาจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ สัตว์ป่าจัดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญทั้งต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยมนุษย์สามารถจะเพิ่มจำนวนให้มากขึ้นได้ เกิดขึ้นใหม่ได้ (renewable resources) และเป็นทรัพยากรที่มนุษย์สามารถจะส่งเสริมและคุ้มครองรักษาไว้ได้ แต่หากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์ในการล่าเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยทำให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์ไปจนไม่สามารถ จะทำให้นกกลับคืนหรือเกิดขึ้นมาใหม่ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาอย่างมากมาย และจะกลับมามีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม ในภายหลัง ซึ่งผลเสียนี้เรียกว่าเกิด ecological backlash หรือ ecological boomerang²

สัตว์ป่าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สัตว์ป่าสงวน เป็นสัตว์ป่าที่หายาก ปัจจุบันมีจำนวนน้อยมากและบางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้ว สัตว์ป่าสงวนมีจำนวน 15 ชนิด คือ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร แรด กระซู่ สมเสร็จ เก้งหม้อ กูปรีหรือโคไพร ควายป่า ละองหรือละมั่ง สมันหรือ เนื้อสมัน เลียงผา นกแต้วแล้วท้องดำ นกกระเรียน แมวลายหินอ่อน และพะยูนหรือหมูน้ำ และ 2) สัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ทั้งที่นิยมนำมาเป็นอาหารและไม่นิยมใช้เป็นอาหารมีจำนวนมากกว่า 200 ชนิด เช่น ช้างป่า แร้ง กระต๊อ กวาง หมูควาย อีเก้ง ค่าง ชะนี อีเห็น ไก่ฟ้า เขี้ยว นกเป็ดน้ำ เป็นต้น

ในปัจจุบันสัตว์ป่ามีจำนวนลดน้อยลงมากโดยมาจากสาเหตุ ดังนี้

1. ถูกทำลายโดยการล่าโดยตรงไม่ว่าจะล่าเพื่ออาหาร เพื่ออาชีพ หรือเพื่อการกีฬา
2. การสูญพันธุ์หรือลดน้อยลงไปตามธรรมชาติของสัตว์ป่าเอง เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ หรือมาจากสาเหตุภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟป่า เป็นต้น

3. การนำสัตว์ป่าต่างถิ่น (Exotic animal) เข้าไปในระบบนิเวศสัตว์ป่าประจำถิ่นทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความสมดุลของสัตว์ป่าประจำถิ่นจนอาจเกิดการสูญพันธุ์

² อรรถพรณ บางช้าง-ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ, โครงการการเรียกร้องค่าเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง, 2554

4. การทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ซึ่งก็ได้แก่การที่ป่าไม้ถูกทำลายโดยถากถางและเผาเพื่อทำการเกษตรกิจกรรมการพัฒนา เช่น การตัดถนนผ่านเขตป่า การสร้างเขื่อน ฯลฯ ทำให้สัตว์ป่าต้องอพยพไปอยู่ที่อื่น เสียชีวิต เนื่องจากถิ่นที่อยู่อาศัยถูกทำลาย

5. การสูญเสียเนื่องจากสารพิษตกค้างของเกษตรกรที่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูก เช่น ยาปราบศัตรูพืชเมื่อสัตว์ป่ากินพืชไร่ทำให้เกิดการสะสมพิษในร่างกายทำให้บางชนิดถึงกับสูญพันธุ์ได้

ปัจจุบันกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสัตว์ป่า คือ พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ซึ่งได้ให้ความหมายคำว่า “สัตว์ป่า” หมายถึง สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมงซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือน้ำ และให้หมายรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียน ทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะ ซึ่งได้กำหนดมาตรการในการควบคุมการค้า การครอบครอง การเพาะพันธุ์ การค้า การเคลื่อนย้ายสัตว์ป่ารวมถึงซากของสัตว์ป่า และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการคุ้มครองอุทยานแห่งชาติ การกำหนดให้เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ต้องเป็นที่ดินที่ไม่มีผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือมีการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่อุทยานที่จัดตั้ง

ในการดูแลคุ้มครองอุทยานตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มีข้อห้ามกระทำในเขตอุทยาน มีข้อห้ามเกี่ยวกับการกระทำในอุทยานหลายด้าน เช่น นำหรือปล่อยปลุสัตว์เข้าไป ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์ เป็นต้น (ส่วนรายละเอียดทั้งหมดให้ดูในภาคผนวก)

ในประเทศไทยมีองค์กรด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลให้ความช่วยเหลือสัตว์ป่าไม่ให้สูญพันธุ์จากการถูกล่าหรือถูกคุกคามหลัก ๆ 14 องค์กร เช่น มูลนิธิเพื่อนช้าง มูลนิธิสืบนาคเสถียร องค์กรกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทยเป็นต้น (ส่วนรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

1.1.1 กระตัง (*Bos gaurus*) เป็นสัตว์ป่าประเภทหนึ่งที่อยู่ในข่ายที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ในตระกูลวัวและควายป่า มีความสำคัญในระบบนิเวศโดยเป็นสัตว์กินพืชที่มีประโยชน์ต่อสังคมพืช และเป็นเหยื่อของผู้ล่าขนาดใหญ่ เช่น เสือโคร่ง (*Pantheratigris*) ประชากรกระตังในประเทศไทย พบกระจายอยู่ในเขตพื้นที่ป่าคุ้มครอง ชายขอบป่า หรือ ป่าฟื้นฟู เช่น ในพื้นที่เขาแผงม้าซึ่งติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นป่าฟื้นฟู

ต่อเนื่องกับพื้นที่ป่าธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติกุยบุรีซึ่งมีการปรับปรุงสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยให้สัตว์ป่า เช่น ทำแปลงหญ้า แหล่งน้ำ และโป่งเสริมแร่ธาตุให้สัตว์ป่าทำให้เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่าหลากชนิด เช่น เสือโคร่ง เสือไฟ แมวควา สุนัขจิ้งจอก ช้างป่า กระต๊อง และวัวแดง เป็นต้น สถานะในประเทศไทยเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 สถานะในสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) จัดให้อยู่ในระดับ CR (Critically Endangered) หมายถึง มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ในพื้นที่ธรรมชาติขณะนี้ พบกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ เช่น เขาแผงม้า ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ในจังหวัดยะลา เป็นต้น ปัจจุบันคาดว่ามีการอยู่ทั่วโลก 13,000-30,000 ตัว ในประเทศไทยพบกระต๊อง จำแนกได้ 2 สายพันธุ์ ได้แก่ *Bosgaurus laosiensis* เป็นสายพันธุ์ที่พบในป่าภาคเหนือ ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ และภาคอีสาน อีกสายพันธุ์หนึ่งคือ *Bos gaurus hubbachi* จะพบบริเวณภาคใต้และเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2542 พบประชากรกระต๊องประมาณ 1,000-1,500 ตัว กระจายอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ 12 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อีก 7 แห่ง (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช มกราคม 2561) (รายละเอียดตามภาคผนวก ข และข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกระต๊องได้แสดงไว้ในภาคผนวก ค)

1.1.2 โครงการอนุรักษ์กระต๊อง

ในประเทศไทยพบโครงการอนุรักษ์กระต๊อง ดังนี้

1) โครงการอนุรักษ์กระต๊องเขาแผงม้าที่ทำให้เกิดการกระจายพันธุ์ของกระต๊องอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพโครงการหนึ่ง คือ โครงการที่หลวงพ่อกัญญา สุขกาโม เจ้าอาวาสวัดป่าทรัพย์ทวีธรรมารามคิดทำขึ้น โดยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่และลูกศิษย์ซึ่งใช้แนวคิดว่าคุณมีความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างไรกระต๊องและสัตว์ป่าก็ต้องการเช่นนั้น วิธีคือการล้อมรั้วแยกพื้นที่ของคน และพื้นที่ของกระต๊อง (และสัตว์ป่า) ต่างคนต่างอยู่ และปลูกป่า ปลูกหญ้า ทำบ่อน้ำกระจายไปทั่วพื้นที่ เพื่อให้สัตว์มีแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร

2) โครงการจัดทำโป่งเทียม “สร้างกระทะน้ำ สร้างโป่งเทียม เพื่อช้าง และสัตว์ป่า” ณ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โป่ง (Mineral licks หรือ Salt licks) คือ บริเวณที่มีแร่ธาตุมารวมกัน ซึ่งเกิดมาจากฝนตกหนักเกิดกระบวนการชะล้างนำเอาแร่ธาตุออกมาจากดิน โป่งเป็นแหล่งที่ให้ธาตุบางชนิดที่จำเป็นต่อสัตว์กินพืช โดยธรรมชาติโป่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

(1) โป่งดิน ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณริมลำห้วย ซึ่งมีความลาดชัน (Slope) ระหว่าง 3-8% มีขนาดของโป่งกว้างไม่เกิน 10 เมตร พบมากในป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง

(2) โป่งน้ำ จะพบบริเวณแหล่งต้นน้ำ ที่เป็นน้ำซึมหรือน้ำซับที่ไหลออกมาจากภูเขาหินปูน อาจเป็นพื้นที่หรือแอ่งที่เคยเป็น โป่งดินมาก่อน และปกติจะมีน้ำขังตลอดทั้งปี สัตว์ป่าจะมากินบ่อยกว่าโป่งดิน เนื่องจากหน้าแล้งโป่งดินจะขุดกินยากกว่าประกอบกับน้ำซับใต้ดินของโป่งน้ำจะพัดผ่านเกลือแร่จากใต้เปลือกโลกขึ้นมาสะสมลักษณะเป็นแอ่งน้ำ เรียกว่า โป่งน้ำซับ

ในการทำโป่งเทียมนั้นคณะผู้จัดทำต้องทำหนังสือขออนุญาตจากกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช จึงจะสามารถจัดทำได้ ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นลักษณะของโป่งเทียมที่เป็นโป่งดิน

3) โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จากปัญหาข้อพิพาทระหว่างคนกับช้างที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ทำให้ในปี พ.ศ.2541 มีโครงการพระราชดำรินในหลวงรัชกาลที่ 9 ให้สร้างแหล่งน้ำ และแหล่งอาหาร ได้แก่ การขุดบ่อ สร้างฝาย สร้างโป่งเทียม และปลูกหญ้าเป็นแปลงขนาดใหญ่ชื่อว่า แปลงสองร้อย (ไร่) และแปลงหนึ่งร้อย (ไร่) ทำให้สัตว์ป่าไม่ต้องออกมากินนอกพื้นที่อุทยาน กระทิงก็ได้รับประโยชน์จากโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีด้วย

1.1.3 ศัตรูและภัยคุกคามของกระทิง

ปัจจัยคุกคามต่อกระทิง แบ่งได้ 5 ประเภท ประกอบด้วย 1) มนุษย์ 2) สัตว์ผู้ล่าชนิดต่าง ๆ 3) ปัญหาการรบกวนต่อถิ่นที่อาศัย 4) การล่าทำให้พื้นที่ซึ่งกระทิงสามารถใช้ประโยชน์ได้มีขนาดเล็กลง 5) การเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่อนุรักษ์ และโรคระบาดจากสัตว์เลี้ยง การกระจายของประชากรกระทิงเป็นไปตามข้อจำกัด ได้แก่ ประเภทป่า ความใกล้ไกลจากแหล่งน้ำถาวร โป่งดิน และ โป่งน้ำ ความลาดชัน ความสูงจากระดับน้ำทะเล ตลอดจนพื้นที่ที่มีกิจกรรมของมนุษย์ เช่น หน่วยพิทักษ์ป่า หมู่บ้าน และถนน ภัยคุกคามที่สำคัญของกระทิงในพื้นที่ธรรมชาติหลายแห่ง คือ การลักลอบล่าจากพราน รองลงไปเป็นเสือโคร่ง ผงหมาใน และงู ภัยคุกคามที่เกิดจากมนุษย์ลักลอบเข้าในพื้นที่อนุรักษ์และส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่า ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่อาศัยถูกบุกรุก ได้แก่ การลักลอบตัดไม้ การทำลายถิ่นอาศัย การสร้างที่อยู่ การสร้างถนน เกิดจากความเสื่อมโทรม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสัตว์ป่า ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงถิ่นอาศัยย้ายพื้นที่หากิน

2) การลักลอบล่าสัตว์ป่า การล่าสัตว์ป่า เพื่อการบริโภคเนื้อสัตว์ป่า ตลอดจนการล่า เพื่อการค้ามีจำนวนมากขึ้น และอาศัยเทคโนโลยีมาใช้ในการล่า โดยพบว่า ประเทศ

ในภูมิภาคเอเชีย ยังมีการล่าสัตว์ป่าเป็นจำนวนมากตลอดในรอบ 50 ปี สาเหตุประการหนึ่งของการล่าสัตว์มาจากความเชื่อและประเพณีท้องถิ่นของมนุษย์ โดยมีการใช้ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

3) ไฟป่า ในอดีตพบการเกิดไฟป่าในแถบพื้นที่อนุรักษ์น้อยกว่าในปัจจุบัน ด้วยสภาพป่าแล้ง และแห้งทำให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาไฟป่าอยู่เสมอ ส่งผลกระทบต่อสภาพป่า ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสัตว์ป่า

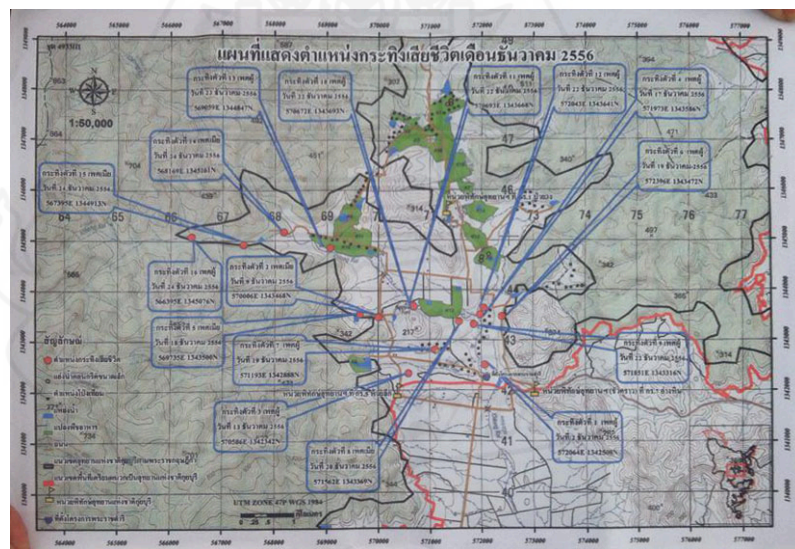
การเก็บหาของป่า เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศทำให้เกิดการย้ายที่อยู่ของสัตว์ป่าเนื่องจากมนุษย์รุกเข้าไปในพื้นที่ทำให้สัตว์ป่าต้องหลบไปหากินในป่าที่ลึกขึ้น

แม้มีกฎหมายที่คุ้มครองสัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ แต่ยังคงพบการล่าสัตว์ในเขตอุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในประเทศไทยตลอดมา ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติอย่างยิ่ง เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สัตว์ป่าบางชนิดได้สูญพันธุ์ไปแล้วจากป่าในประเทศไทย และป่าทั่วโลก ด้วยความไม่ตระหนักถึงคุณค่าที่มากมายในทรัพยากรเหล่านั้น ตัวอย่างหนึ่งที่ต้องยกมากล่าว คือ พบการตายของเสือดำซึ่งเกิดจากการล่าของมนุษย์ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ในเขตป่าทุ่งใหญ่นเรศวรซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง โดยองค์การยูเนสโกให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติของประเทศไทย แม้เสือดำเป็นสัตว์ที่ถูกบรรจุเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 แล้วก็ตาม เนื่องจากกฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการคุ้มครองสัตว์ป่าได้ ทำให้คุณค่าของสัตว์ป่าที่ไม่ได้มีการประเมินมูลค่าได้โดยวิธีปกติที่สามารถซื้อขายในตลาดทั่วไป ไม่ได้ได้รับความสำคัญ และการดูแลคุ้มครองอย่างจริงจัง ดังนั้นการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาประเมินมูลค่าจะทำให้ทราบมูลค่าที่ตราตามูลค่ามาเป็นตัวเงินได้ ซึ่งสัตว์ป่าบางชนิดมีมูลค่าที่มหาศาลหากต้องสูญพันธุ์ไปจากภัยคุกคาม กระทบเป็นสัตว์ป่าที่มีสถานะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ประกอบกับมีข่าวการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้เกิดแนวคิดที่ต้องการศึกษามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์³

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี กรมป่าไม้ได้ประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินป่ากุยบุรีในท้องที่ตำบลเขาจ้าว อำเภอปราณบุรี ตำบลศิลาลาย ตำบลศาลาลาย ตำบลไร่เก่า ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด ตำบลหาดขาม ตำบลสามกระทาย ตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี ตำบลบ่อนอก

³ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, ฉบับวันพุธที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ในช่วงเดือนธันวาคม 2556 มีข่าวกระทิงกยูงจำนวนมากตายลึกลับในอุทยานแห่งชาติกยูง บริเวณโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากยูง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการกยูง) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบการตายของกระทิง พบว่าตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2556 จนถึงวันที่ 11 มีนาคม 2557 พบซากกระทิงตายทั้งสิ้น 24 ตัว เป็นเพศผู้ 14 ตัว เพศเมีย 8 ตัว และลูก 2 ตัว โดยระบุสาเหตุการตายว่าไม่ได้เกิดจากการลักลอบล่าสัตว์ป่าซึ่งผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และไม่ได้เกิดจากสารพิษ แต่มีการตรวจพบเชื้อแบคทีเรียคอสทริเดียม (Clostridium spp.) ในซากกระทิง 15 ซาก ซึ่งเชื่อดังกล่าวอาจสามารถผลิตสารพิษที่ก่อให้เกิดโรค Black disease ทำให้สัตว์ตายแบบเฉียบพลันได้ แต่ยังไม่พบการรายงานการพบโรคนี้ในประเทศไทย จึงอยู่ระหว่างการศึกษาว่าเชื่อดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการตายของกระทิงหรือไม่ต่อไป การพบซากกระทิงในครั้งนี้ทำให้มีคำสั่งปิดอุทยานแห่งชาติกยูงชั่วคราว ตามประกาศฉบับลงวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ปิดการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติกยูง เพื่อแก้ปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ พบกระทิงตาย จนกระทั่งได้เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอีกครั้งเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2557 เป็นต้นมา⁴ (ภาพที่ 1.2 และภาพที่ 1.3)

ภาพที่ 1.2 สถานที่ที่พบซากกระทิงในอุทยานแห่งชาติกยูง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, มกราคม พ.ศ.2561

⁴ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, มกราคม 2561

ภาพที่ 1.3 พบซากกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช มกราคม พ.ศ.2561

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีประชากรกระทิงมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย ดังนั้นในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีต่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ ทัศนศึกษา ความเต็มใจจ่าย โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการวิจัยใช้วิธีการประเมินมูลค่าโดยการสมมติเหตุการณ์ (Contingent Valuation Method: CVM) เป็นเครื่องมือประเมินมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ของสินค้าที่ไม่มีการซื้อขายผ่านตลาดได้ เพื่อใช้วัดความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสินค้าสาธารณะ ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ภายใต้สถานการณ์ที่สมมติขึ้นให้คล้ายกับสินค้าที่มีการซื้อขายจริงในตลาด ซึ่งในกรณีนี้ คือ ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประชากรกระทิงคงอยู่ต่อไปได้และลดความเสี่ยงจากภาวะใกล้สูญพันธุ์ จึงเป็นส่วนช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ในการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อประเมินมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ โดยวิธี Contingent Valuation Method ประเมินความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์กระทิง โดยการระดมทุนจากประชาชน เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กระทิงเป็นหนึ่งในสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ในประเทศไทย ซึ่งมีคุณลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะที่สำคัญต่อระบบนิเวศหรือประโยชน์ทางอ้อมอาจจะไม่มีการซื้อขายผ่านตลาด อีกทั้งประชาชนส่วนหนึ่งอาจมีความเต็มใจที่จะสนับสนุนมาตรการการอนุรักษ์กระทิงถึงแม้ว่าตนเองจะไม่ได้รับประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เครื่องมือประเมินที่เหมาะสม จึงมีเพียงเครื่องมือที่อยู่ในกลุ่มของการประเมินทางตรง ในการศึกษานี้จึงใช้วิธี Contingent Valuation Method (CVM) ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ของสินค้าที่ไม่มีการซื้อขายผ่านตลาดได้ เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสินค้าสาธารณะ ซึ่งแสดงออกมาในรูปของความเต็มใจที่จ่าย (Willingness to Pay) ภายใต้สถานการณ์ที่สมมติขึ้นให้คล้ายกับสินค้าที่มีการซื้อขายจริงในตลาด ซึ่งในกรณีนี้ คือ ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประชากรกระทิงคงอยู่ต่อไปได้และลดความเสี่ยงจากภาวะใกล้สูญพันธุ์ หลักการ CVM ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า อรรถประโยชน์ของผู้บริโภคก่อนที่จะมีการดำเนินการใด ๆ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม คือ

$$V_0 = V(Y, P, E_0, Z)$$

โดย

V_0 คือ อรรถประโยชน์ของผู้บริโภคก่อนมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม

Y คือ รายได้

P คือ ราคา

E_0 คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อนจะมีการดำเนินการ

Z คือ ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่ออรรถประโยชน์ของผู้บริโภค

หลังจากมีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นแล้ว

$$V_1 = V(Y, P, E_1, Z)$$

$$V_1 = Y - WTP, P, E_1, Z$$

V_1 คือ ความพึงพอใจของผู้บริโภคเมื่อมีการปรับปรุงคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมแล้ว ภายใต้สมมติฐาน คือ V_1 จะมีค่ามากกว่า V_0 ซึ่งหมายความว่าผู้บริโภทย่อมมีความพึงพอใจมากกว่าเมื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้นตามที่ E_1 มีค่ามากกว่า E_0 แต่คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นนั้นต้องมีต้นทุนในการดำเนินการ จึงมีการกำหนดเหตุการณ์สมมติขึ้นมาว่า ถ้าต้องมีการระดมทุนจากประชาชนทั่วไป เพื่อที่จะนำไปดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะ ที่เป็นประชาชนคนหนึ่งจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินส่วนตัว (WTP) เพื่อการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นหมายถึงการยอมรับสภาพที่รายได้จะต้องลดลง (โครงการการ

เรียกร้อยค่าเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมทางทะเลชายฝั่ง อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ ปี พ.ศ.2554)

4. สมมติฐานการศึกษา

ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ การศึกษา ระดับรายได้ของแต่ละบุคคล และการรับรู้ความสำคัญของสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 คือ กระทิง

5. ขอบเขตของการศึกษา

5.1 วิธีการวิจัยใช้วิธี Contingent Valuation Method (CVM) เป็นเครื่องมือประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 คือ กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำแบบสอบถามโดยสุ่มสัมภาษณ์จากประชาชนในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 150 ราย เพื่อสอบถามความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ในการอนุรักษ์ให้ประชากรกระทิงอยู่ต่อไปได้ และลดความเสี่ยงจากภาวะใกล้สูญพันธุ์ ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล เดือน กันยายน ถึง พฤศจิกายน พ.ศ.2560

5.3 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสต์ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย และมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสูงสุด เพื่อการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติ กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 มูลค่าเกิดจากการใช้ (use value)

6.1.1 มูลค่าที่เกิดจากการใช้ทางตรง (*direct use value*) หมายถึง การที่มนุษย์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทำให้ทรัพยากรลดจำนวนลง

6.1.2 มูลค่าที่เกิดจากการใช้ทางอ้อม (*indirect use value*) หมายถึง ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม

6.1.3 มูลค่าที่เผื่อใช้ (Option value) โดยตรง หมายถึง นอกจากการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแล้วยังมีความประสงค์ในการเก็บรักษาทรัพยากรไว้เพื่อใช้ ประโยชน์ในวันข้างหน้า

6.2 มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ (not-use value)

6.2.1 มูลค่าของการคงอยู่ หมายถึง การให้มูลค่าทรัพยากร เพื่อรักษาให้คงอยู่ ถึงแม้ไม่ได้คิดว่าจะมีการใช้ประโยชน์ในวันนี้หรือวันข้างหน้า

6.2.2 มูลค่าที่เก็บรักษาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ หมายถึง การรักษา ทรัพยากรให้คงอยู่ เพื่อเป็นของรุ่นลูกหลานได้มีอยู่

6.3 ความเต็มใจที่จะจ่ายเงินส่วนตัว หมายถึง จำนวนเงินที่ประชาชนยินดีจ่าย เพื่อการ อนุรักษ์กระทิง โดยดำเนินการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น และยอมรับสภาพที่รายได้จะต้อง ลดลง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ได้จากการประเมินสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการ จัดตั้งกองทุนเพื่ออนุรักษ์กระทิงอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการอนุรักษ์กระทิงอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยความเต็มใจที่จะจ่ายโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งการทบทวนวรรณกรรม เป็น 2 ส่วน ได้แก่ กรอบแนวคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

1.1 การประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสินค้าสาธารณะ (Public good) ที่สินค้าหรือบริการบางอย่างมีมูลค่าราคาตลาดแต่บางอย่างอาจไม่มีมูลค่าราคาตลาดที่ชัดเจน แต่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและสามารถวัดมูลค่าออกมาเป็นตัวเงินได้โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ (โครงการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติ: อรรถพร ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ พ.ศ. 2552) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทางเศรษฐศาสตร์ แบ่งออกได้เป็น 3 วิธี ดังนี้

1. วิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการผลิต (Change in Productivity Approach) วิธีการนี้มักจะใช้ในการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจกรณีที่มีมนุษย์มีการใช้ประโยชน์จากการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางตรงลักษณะ extractive

2. วิธีการวัดความพึงพอใจแบบเปิดเผย (Revealed Preference) เป็นการประเมินมูลค่าจากการใช้ทรัพยากรทางตรงลักษณะ non-extractive และการวัดแบบทางอ้อม

3. วิธีวัดความพึงพอใจทางตรง (Stated Preference) เป็นการประเมินมูลค่าในทางตรงลักษณะ non-extractive และทางอ้อม ส่วนใหญ่การใช้วิธีการประเมินมูลค่าไม่ได้เกิดจากการใช้ (non-use value)

ในทางเศรษฐศาสตร์แบ่งมูลค่าทางเศรษฐกิจออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. มูลค่าเกิดจากการใช้ (use value) แบ่งได้ 3 ประเภท

1.1 มูลค่าที่เกิดจากการใช้ทางตรง (direct use value) คือ การที่มนุษย์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทำให้ทรัพยากรลดจำนวนลง หรือการใช้ของที่ทำให้ปริมาณทรัพยากรมีจำนวนที่ลดลง เช่น การใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การล่าสัตว์ การทำประมง เป็นต้น

1.2 มูลค่าที่เกิดจากการใช้ทางอ้อม (indirect use value) คือ ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติในการรักษาสสมดุลของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลนที่นอกจากจะมีประโยชน์ทางตรงในการเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำในวัยอนุบาล ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งแล้ว ยังมีประโยชน์ทางอ้อมในการช่วยดูดซับคาร์บอนอีกด้วย

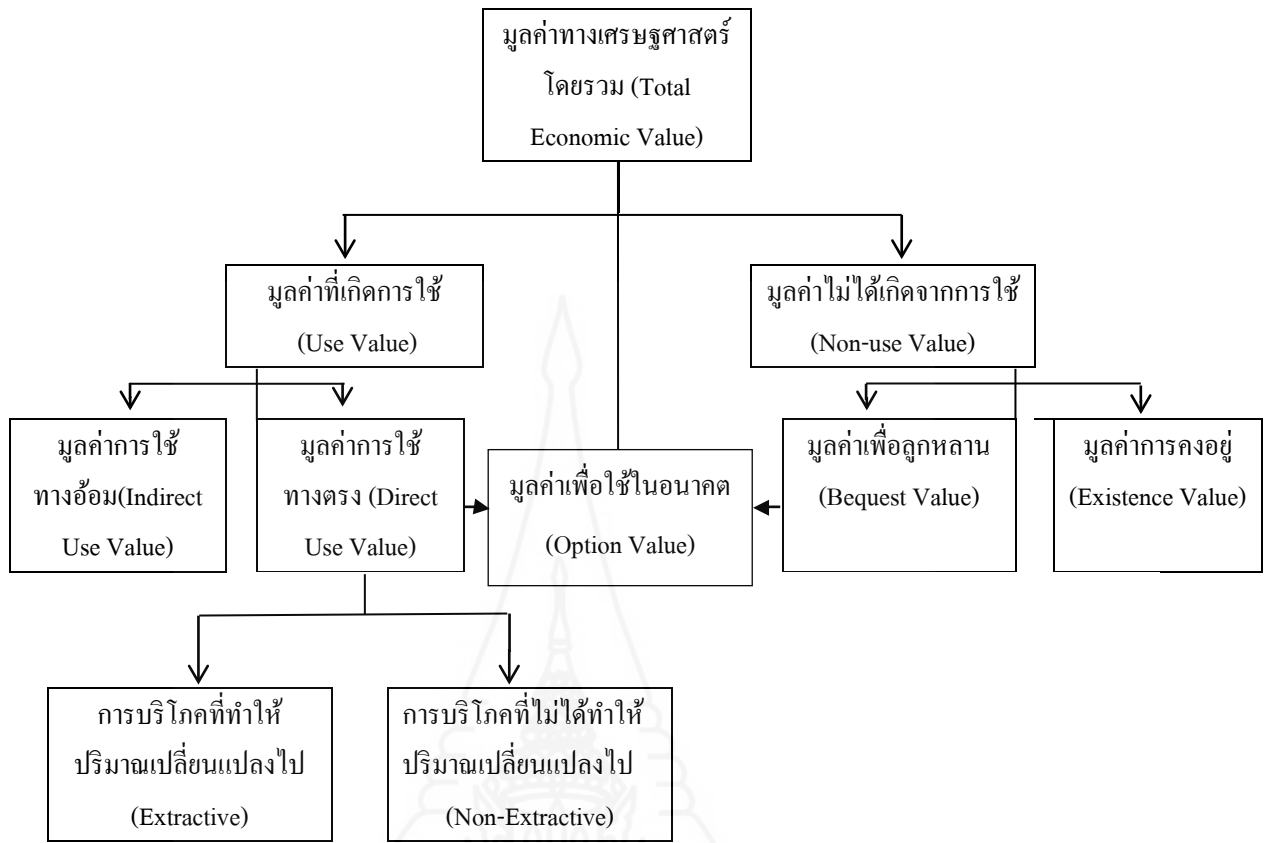
1.3 มูลค่าที่เผื่อใช้ (Option value) โดยตรง คือ นอกจากจะมีการใช้ประโยชน์จากมูลค่าของทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อมในปัจจุบันแล้ว ยังมีความประสงค์ที่จะเก็บรักษาทรัพยากรไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้าต่อไป

2. มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ (non-use value) มูลค่าประเภทนี้ประกอบด้วย

2.1 มูลค่าของการคงอยู่ คือ การให้มูลค่าทรัพยากรเพื่อจะรักษาให้คงอยู่ ถึงแม้ไม่ได้คิดว่าจะมีการใช้ประโยชน์ในวันนี้หรือวันข้างหน้า

2.2 มูลค่าที่เก็บรักษาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ เพื่อรักษาให้คงอยู่เพื่อเป็นของรุ่นลูกหลานได้มีอยู่

ซึ่งมูลค่าเพื่อใช้ในอนาคต (Option Value) มี 2 ลักษณะ คือ หากมีแนวคิดว่าจะควรมีการรักษาทรัพยากรไว้ เพื่อใช้ในอนาคตจะถือเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าการใช้ทางตรงในการ “เผื่อใช้” แต่หากมีความคิด เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ เพื่อให้ลูกหลานจะถือเป็นมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของมูลค่าเศรษฐกิจรวมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ที่มา: อรรถพร ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ (2553: 2-3) โครงการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติ

1.2 กรอบทฤษฎี Contingent Valuation Method: CVM

CVM เป็นวิธีการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่สามารถมีการซื้อขายผ่านตลาด เป็นเครื่องมือในการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมทางตรง เรียกว่า Stated Preference มีวิธีการวัดมูลค่าได้ 2 วิธี คือ วิธี CVM (Contingent Valuation Method) และวิธี Choice Experiment (CE) ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยใช้วิธีการสอบถามความเต็มใจของประชาชนหรือผู้บริโภคทั่วไปที่ยินดีจะจ่าย เพื่อรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นจากการจำลองสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแนวทางการแก้ไข โดยหลักการ

ของ CVM จะตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า ทัศนคติของผู้บริโภคก่อนที่จะมีการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้⁵

$$V_0 = V(Y, P, E_0, Z) \text{ โดย}$$

V_0	คือ ทัศนคติของผู้บริโภคก่อนมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
Y	คือ รายได้
P	คือ ราคา
E_0	คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อนจะมีการดำเนินการ
Z	คือ ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้บริโภค

ซึ่งหลังจากมีการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นแล้ว ทัศนคติของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงเป็น

$$V_1 = V(Y, P, E_1, Z)$$

V_1 คือ ความพึงพอใจของผู้บริโภคเมื่อมีการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ภายใต้สมมติฐาน คือ V_1 จะมีค่ามากกว่า V_0 หมายถึง ผู้บริโภคยอมมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้นเมื่อสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยที่ E_1 มีค่ามากกว่า E_0 แต่คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นนั้นต้องมีต้นทุนที่ใช้ ในการดำเนินการ จึงมีการสมมติเหตุการณ์ว่าหากต้องมีการระดมทุนจากประชาชนทั่วไป เพื่อใช้ในการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งประชาชนผู้ที่ตอบแบบสอบถามจะมีความเต็มใจ ที่จะจ่ายเงินส่วนตัวมาสนับสนุนการดำเนินการนั้น หรือไม่ ถ้าประชาชนมีความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นก็หมายถึงการยอมรับสภาพที่รายได้จะลดลง เนื่องจาก การใช้จ่ายในส่วนนี้ ทั้งนี้ สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$V_1 = Y - WTP, P, E_1, Z$$

ความหมาย คือ ทัศนคติที่ได้จากการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ความเต็มใจที่จะจ่าย หรือ Willingness to Pay : WTP จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอิทธิพลของตัวแปร ได้แก่

⁵ อรรถพร ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์, การรวบรวมองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, พฤษภาคม 2554

ฐานะ หรือรายได้ของผู้ตอบ อายุ การศึกษา บุคลิกความชอบ และความไม่ชอบ ความสนใจส่วนตัว เป็นต้น

1.2.1 ขั้นตอนการประเมินมูลค่าโดยใช้ CVM มี 5 ขั้นตอน ดังนี้⁶

- 1) การกำหนดการเปลี่ยนแปลง ของปริมาณและคุณภาพของสินค้า และบริการจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องการประเมิน
- 2) การกำหนดกลุ่มคน ที่จะถูกกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งโดยทั่วไปคือครัวเรือนหรือบุคคล ที่ให้สัมภาษณ์ควรเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจในการใช้จ่ายภายในครัวเรือน
- 3) การเลือกวิธีการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว สัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เป็นต้น ข้อควรคำนึงคือเนื้อหาในการสอบถามต้องน่าเชื่อถือและมีความกลาง โดยในประเทศไทยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวซึ่งยังมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก
- 4) การกำหนดจำนวนตัวอย่าง ในการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างของ CVM ต้องใช้จำนวนตัวอย่างค่อนข้างมากเพื่อความแม่นยำของข้อมูล ซึ่งการใช้วิธีทดสอบแบบสอบถามเพื่อคุณค่าความแปรปรวนสามารถทำได้โดยการ Pretest
- 5) การเขียน CV Scenario เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญในการใช้ CVM ในการสร้างตลาดสมมติขึ้นมา ขั้นตอนนี้ มีกิจกรรมหลัก 5 ส่วน ได้แก่ (1) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ผู้สัมภาษณ์ตัดสินใจว่าเต็มใจจ่ายสนับสนุนหรือไม่ (2) รายละเอียดในการดำเนินการ (3) วิธีที่จะใช้ในการระดมทุน (4) เงื่อนไขที่ใช้ในการตัดสินใจ (5) ระยะเวลาในการจ่ายเงินสนับสนุน

1.2.2 ประเภทของอคติในการใช้ CVM

การตั้งคำถามเพื่อสอบถามโดยตรงจากประชาชน โดยใช้สถานการณ์สมมติ ผู้ให้สัมภาษณ์อาจเกิดอคติ (bias) ซึ่งหากการเกิดอคติน้อยที่สุดจะทำให้ผลลัพธ์ที่ได้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (จูไร, 2543) สาเหตุที่ทำให้เกิดอคติ มีดังนี้

- 1) ในการกำหนดสถานการณ์นั้นผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีแรงจูงใจในการบอกมูลค่าความเต็มใจจ่ายที่ต้องการจ่ายจริง
- 2) ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถบอกมูลค่าความเต็มใจจ่ายที่แท้จริงได้

⁶ Kevin Boyle: Contingent Valuation in Practice and LAN J.Bateman Et.al, Economic Valuation with Stated Preference Techniques a Manual, อังไว้โน อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์, การรวบรวมองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง, พฤษภาคม 2554

3) ความผิดพลาดจากการไม่สามารถอธิบายสถานการณ์สมมติ แก่ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจได้อย่างถูกต้อง

1.2.3 การตั้งคำถามว่าเต็มใจที่จะจ่ายหรือไม่ (*Elicitation Method*) มี 4 รูปแบบ ดังนี้

1) *คำถามเปิด (open-ended)* จะให้ผู้ตอบระบุจำนวนเงินที่มีความเต็มใจจะจ่าย เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ลักษณะของคำถามคือ “ถ้าท่านจะต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเพื่อโครงการป้องกันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้านอ่าวไทยเป็นรายปีทุกปี โดยจ่ายเพิ่มไปกับภาษีเงินได้ทุกปี จำนวนเงินที่ยินดีจ่ายสูงสุด กรุณาระบุจำนวนเงินสูงสุดเท่าไรที่ท่านเต็มใจจะจ่าย.....บาท/ปี” แต่ปัจจุบันคำถามประเภทนี้ไม่ค่อยนิยมใช้มากนัก เนื่องจากผู้ตอบมักจะตอบว่า 0 บาท หรือจำนวนเงินที่สูงกว่าความเป็นจริงเป็นจำนวนมาก

2) *Bidding (Bidding game)* เป็นรูปแบบคำถามที่เหมือนการต่อรองราคา โดยราคาที่ต่อรองคือมูลค่าที่จะจ่ายในการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะของคำถามจะระบุว่าเต็มใจจะจ่าย จำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์หรือไม่ คำถามจะมีลักษณะการถามว่า “ท่านเต็มใจจะจ่ายเงิน 100 บาท/ปี เพิ่มไปกับภาษีเงินได้รายปีเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยหรือไม่” ถ้ายอมจ่ายตามจำนวนนั้น ๆ ผู้สัมภาษณ์จะเพิ่มจำนวนเงินขึ้นเพื่อสอบถามต่อไป จนกว่าผู้ตอบจะไม่เต็มใจจ่าย และหากผู้ตอบไม่เต็มใจจะจ่ายตามจำนวนเงินครั้งแรกผู้สัมภาษณ์ก็จะลดจำนวนเงินลงเรื่อย ๆ จนผู้ตอบตอบว่าเต็มใจจะจ่าย และในกรณีที่ผู้ตอบตอบว่าไม่เต็มใจที่จะจ่ายเลย ผู้สัมภาษณ์จะบันทึกมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเป็น 0 บาท ปัญหาของการใช้คำถามแบบนี้ คือ ความลำเอียงจากมูลค่าเริ่มต้นในการประมูล เรียกว่า *starting point bias* ซึ่งหากเริ่มด้วยราคาที่ต่ำมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายก็จะต่ำ แต่ถ้าเริ่มที่ราคาสูงมากหากมีการจ่ายจริงก็อาจไม่มีการจ่าย ในการตอบที่คิดว่าไม่มีการจ่ายจริงจะทำให้การตอบจะให้ราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง เรียกว่า ปัญหา *yea-saying*

3) *Payment card* คือ มีการจัดทำการ์ดที่ระบุจำนวนเงิน แล้วใช้ในการสอบถามตามจำนวนเงินที่ตั้งไว้ ดังตัวอย่าง

0	บาท
10	บาท
50	บาท
100	บาท
200	บาท
300	บาท

400	บาท
500	บาท
1,000	บาท
2,000	บาท
3,000	บาท
มากกว่า 3,000	บาท

4) คำถามแบบ *dichotomous choice* รูปแบบของคำถามจะระบุจำนวนเงิน และถามว่าเต็มใจที่จะจ่าย หรือไม่จ่าย คำแบบนี้มี 2 ประเภท คือ

(1) แบบ *single bound dichotomous choice* นิยมใช้มาก คำถามประเภทนี้ จะถามว่า “ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงิน 100 บาท เพื่อสนับสนุน โครงการอนุรักษ์ฯ หรือไม่” ถ้าตอบว่า “เต็มใจจ่าย” จะถามคำถามอื่นต่อ หากตอบว่า “ไม่เต็มใจจ่าย” จะถามว่าถ้าไม่เต็มใจจ่าย 100 บาท ท่านจะเต็มใจจ่ายจำนวนเงินเท่าไร ซึ่งจะสามารถลดปัญหาการไม่ตอบคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ แต่ก็พบว่ามีปัญหาคือจะทราบมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าจำนวนเงินที่ระบุ ในแบบสอบถามเท่านั้น

(2) แบบ *double bound dichotomous choice* รูปแบบของคำถามในข้อ 4) หากตอบว่า “เต็มใจจ่าย” ผู้สัมภาษณ์จะถามว่าถ้าจำนวนเงินสูงขึ้นเป็น 200 บาท จะเต็มใจจ่ายหรือไม่ แต่ถ้าผู้ตอบตอบว่า “ไม่เต็มใจจ่าย” แต่แรกผู้สัมภาษณ์จะถามว่าถ้าจำนวนเงินที่ต้องจ่ายเป็น 50 บาท จะเต็มใจจ่ายหรือไม่

1.2.4 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

1) การวิเคราะห์กรณีแบบสอบถามเป็นแบบคำถามเปิด (*open-ended*) จะวิเคราะห์มูลค่า ที่จะจ่ายกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบ ได้แก่ รายได้ อายุ เพศ ดังนี้

$$WTP = f(\text{Income, Age, Gender,....})$$

ในการวิเคราะห์คำถามลักษณะนี้ จะใช้สมการถดถอย (*Multiple Regression Analysis*) ใช้วิเคราะห์ตัวแปรด้านขวาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย โดยความเต็มใจที่จะจ่ายตามสมมติฐานทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ หากระดับรายได้เพิ่มขึ้น ความเต็มใจที่จะจ่าย น่าจะมีมากขึ้น

2) การวิเคราะห์กรณีแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปิด (*dichotomous choice*) จะมีการแบ่งกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนเงินที่ระบุ แล้วถามว่าแต่ละราย จะเต็มใจจ่ายหรือไม่ (*Bid*) และสามารถตอบได้เพียง 1 *Bid* สมการในการวิเคราะห์ ดังนี้

Probability = f (Bid, Income, Age, Gender.....)

ลักษณะของการวิเคราะห์ที่เป็นแบบ Binary Logit คือ การตอบว่า เต็มใจจ่ายของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่ได้ระบุในแบบสอบถาม ตลอดจนรายได้ อายุ ระดับการศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ (อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ การรวบรวมองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง: พฤษภาคม 2554)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยใช้วิธีการประเมินมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ (2552) การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายเงิน เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ใกล้สูญพันธุ์ในสี่ประเทศในเอเชีย กรณีศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเต่าทะเล ซึ่ง IUCN ได้จัดให้เต่าทะเล 4 สายพันธุ์ เป็นประเภทใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง และอีก 2 สายพันธุ์ เป็นประเภทใกล้สูญพันธุ์ ในจำนวนสายพันธุ์เต่าทะเลทั้งหมด 7 สายพันธุ์ เต่าทะเลเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ จึงเกิดการวิจัยเพื่อที่จะอนุรักษ์เต่าทะเล โดยกลุ่มนักวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมจากประเทศจีน ไทย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เพื่อศึกษา “ความเต็มใจของคนเอเชียที่จะจ่ายเงินสมทบเพื่อสนับสนุนกองทุนเพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลในระดับภูมิภาค” ซึ่งในการศึกษาใช้วิธี CVM สมมติเหตุการณ์ เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย โดยสำรวจครัวเรือนประมาณ 4,000 ครัวเรือนใน 5 เมือง คือ กรุงปักกิ่ง เมืองดาเวาในประเทศฟิลิปปินส์ฮานอยโฮจิมินส์ซิตี้ และกรุงเทพมหานคร มีการตั้งคำถามว่าหากให้ลงคะแนนเสียงสนับสนุน โยบายที่จะให้ครัวเรือนจ่ายเงินสมทบเป็นรายเดือนเพิ่มไปกับค่าไฟฟ้าเป็นระยะเวลา 5 ปี เพื่อนำเงินไปจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลในระดับภูมิภาค ครัวเรือนจะสนับสนุนหรือไม่ โดยมีการตั้งกติกากไว้ว่าหากมีผู้ลงคะแนนเสียงว่าจะสนับสนุนเกินร้อยละ 50 ทุกครัวเรือนก็ต้องจ่ายเงินสมทบไม่ว่าตนเองจะลงคะแนนเสียงอย่างไร ผลการศึกษาปรากฏว่าคนส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์มีความเต็มใจที่จะจ่ายเงิน เพื่อที่จะสนับสนุนแผนงานอนุรักษ์เต่าทะเลในระดับภูมิภาคเพียงเล็กน้อยเท่านั้น มูลค่ารวมของความเต็มใจที่จะจ่ายจะอยู่ในช่วงระหว่าง 60-140 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี หรือประมาณ 2,400 ล้านบาท (คำนวณสัดส่วนของคนที่ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายในแต่ละเมือง) และ 5,600 ล้านบาทต่อปี (คำนวณจากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด) โดยผลการสำรวจผู้มีรายได้ และระดับการศึกษาสูง และกลุ่มผู้ที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีแนวโน้มที่จะ

ตัดสินใจสนับสนุนมากกว่าในการตั้งคำถามว่า คนเอเชียมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินสมทบเพื่อสนับสนุนกองทุนเพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลในระดับภูมิภาคหรือไม่ สรุปว่าคนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ และไม่มี ความเต็มใจที่จะสนับสนุนกองทุนฯ

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ (2555) การศึกษาและวิเคราะห์ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของระบบนิเวศหญ้าทะเลเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกลไกทางการเงินเพื่อการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน จากการศึกษาระบบนิเวศน์เกี่ยวกับหญ้าทะเล ผลการศึกษาพบว่าระบบนิเวศหญ้าทะเลมีความสำคัญในด้านประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อม แม้ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากระบบนิเวศหญ้าทะเลแต่ก็เห็นคุณค่า และมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์หญ้าทะเล ผลการวิจัยพบว่า มูลค่าจากการประมง 42,131,123 บาท มูลค่าจากการท่องเที่ยว 192,415,397 บาท มูลค่าจากการดูดซับและกักเก็บคาร์บอน 189,202,170 บาท มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ 5,335,657,047 บาท ซึ่งต้นทุนในการฟื้นฟูหญ้าทะเล คือ 6,540 บาท ต่อ 1 ตารางเมตร ถ้ามีการปลูก 300 ตารางเมตร จะได้ต้นทุนต่อปีในการปลูกหญ้าทะเลมาทดแทนส่วนที่เสียหายไป 1,962,000 บาท และมีต้นทุนในการติด tag ให้พะยูน ซึ่งทำให้แก่พะยูน 16 ตัว ต่อปี ต้นทุนตัวละ 100,000 บาท รวมต้นทุนต่อปี 1,600,000 บาท ทำให้มีต้นทุนรวมสำหรับการอนุรักษ์ระบบนิเวศหญ้าทะเล 3,562,000 บาท นับว่าเป็นต้นทุนที่น้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ (2552) โครงการการศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโลมาในประเทศไทย ในการศึกษาใช้วิธี CVM สมมติเหตุการณ์เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยใช้คำถามแบบปิด Double bounded ประเมินมูลค่าโครงการศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโลมาในประเทศไทย พบว่า คนทั่วไปในกรุงเทพมหานครเห็นความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าปัญหาเร่งด่วนอื่น ๆ ของประเทศไทย และในการศึกษาพบว่าคนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์โลมาเท่ากับพะยูน ช้าง และนกเงือก โดยคนส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 ที่ตอบว่าหากให้ครัวเรือนจ่ายเงิน 500 บาท เพื่อนำไปจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์โลมา จะให้การสนับสนุน ผลของความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยมูลค่าต่อครัวเรือน คือ 1,200 บาท แบ่งผลความเต็มใจจ่ายสำหรับโครงการอนุรักษ์โลมาแห่งประเทศไทยเฉลี่ยครัวเรือนละ 960 บาท และโครงการอนุรักษ์โลมาในพื้นที่นำร่องเต็มใจจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ 1,440 บาท ในการใช้การคำนวณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายรวมใช้มูลค่า MWTP 1,200 บาท ต่อครัวเรือน มูลค่า Bid 500 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่คนส่วนใหญ่ลงคะแนนมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายที่ได้ คือ 2,648.94 ล้านบาท และ 1,103.70 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งในการตัดสินใจที่จะจ่ายสิ่งที่มีผลในการตัดสินใจ คือ ราคา Bid และระดับรายได้ คือเมื่อ Bid ลดลงผู้ตอบจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากขึ้น และเมื่อราคา Bid

เพิ่มขึ้นจะเต็มใจจ่ายลดลง แต่จะมีความเต็มใจจ่ายมากขึ้นได้ถ้าผู้ตอบมีรายได้เพิ่มขึ้นตามทฤษฎีของเศรษฐศาสตร์

ศุภสุข ประดับสุข (2556) ข้อมูลงานวิจัย เรื่อง ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์เสือโคร่งในผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ในการวิจัยใช้วิธีการสมมติเหตุการณ์เพื่อประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยใช้คำถาม Single Bound Dichotomous Choice มาใช้ในการสอบถามกลุ่มประชากรในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดรวม 500 ราย แบ่งเป็นสุ่มสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว 250 ราย และเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีแบบสอบถามออนไลน์ 250 ราย กลุ่มตัวอย่างแบ่งตาม bid price เป็น 5 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์แบบสมการถดถอยโลจิสต์ ซึ่งพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยินดีจ่าย 100 บาท/ปี คำนวณความเต็มใจจ่ายด้วยวิธีพาราเมตริกซ์ ได้ 341.86 บาท/ปี เมื่อประเมินมูลค่าได้ 127.23-434.94 ล้านบาท/ปี ส่วนกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามออนไลน์ส่วนใหญ่ยินดีจ่าย 200 บาท/ปี คำนวณความเต็มใจจ่ายด้วยวิธีพาราเมตริกซ์ ได้ 452.25 บาท/ปี และในการสำรวจพบว่าคนส่วนใหญ่คิดว่าเสือโคร่งมีภัยคุกคามถึงร้อยละ 89.6-94.3 แต่ให้ความสำคัญต่อการสูญพันธุ์ของสัตว์ป่าที่อันดับ 5 ร้อยละ 29.2-30.1 ผู้ที่ยินดีจ่ายสนับสนุนโครงการอนุรักษ์เสือโคร่งฯ มีความเห็นว่าเสือโคร่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ และผู้ที่ไม่ยินดีสนับสนุน เพราะคิดว่าควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องจัดการงบประมาณให้เหมาะสม มีร้อยละ 35.3-47.4 ส่วนปัจจัยที่อิทธิพลความเต็มใจจ่าย ร้อยละ 99 คือ ระดับรายได้ และราคาที่เหมาะสมในแบบสอบถาม ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะสนับสนุนโครงการในระดับที่สูงขึ้นหากระดับรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็มีแนวโน้มที่จะลดลงหากราคาที่สูงขึ้น และผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะสนับสนุนโครงการมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาน้อยถึงร้อยละ 95 ผู้ที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มจะจ่ายมากกว่าผู้มีอายุน้อยและผู้ที่เป็นโสดมีแนวโน้มจะจ่ายมากกว่าผู้ที่สมรส

สิทธิพันธ์ วิวัฒนาพรชัย (2544) ประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้ของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และทรัพยากรธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ใช้วิธีการประเมินค่าแบบ CVM โดยใช้คำถามปลายปิดสองชั้น ในการสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่ออนุรักษ์ กลุ่มสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ จากกลุ่มประชากรทั่วไปที่ไม่เคยเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ผลการศึกษาได้ค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่อการอนุรักษ์ เท่ากับ 1,531.57 บาท/ปี ประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้ของสัตว์ป่าฯ ได้เท่ากับ 50,107 ล้านบาท/คน/ปี ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจที่จะจ่าย อยู่ที่ 1,929.83 บาท/คน/ปี และมีมูลค่าจากการมิได้ใช้ทั้งหมดเท่ากับ 63,137 ล้านบาท/ปี การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่าค่าความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โสภณ นฤชัยกุลศล (2545) ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดตาก ใช้วิธีการประเมินค่าแบบ CVM โดยใช้คำถามปลายปิดสองชั้น ในการสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่ออนุรักษ์กลุ่มสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ จากกลุ่มประชากรทั่วไปที่ไม่เคยเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 726.98 บาท/ปี มูลค่าที่ประเมินจากการไม่ได้ใช้ 24,239 ล้านบาท/ปี มีค่าเฉลี่ยความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่ออนุรักษ์และคุ้มครองเสือโคร่งอินโดจีนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ที่ 760.32 บาท/ปี ประเมินมูลค่าไม่ได้เกิดจากการใช้ได้ 25,350 ล้านบาท/ปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย คือ ราคาที่ระบุในแบบสอบถาม รายได้รวม เพศ สถานภาพ และภูมิฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

เนื้อหาของบทที่ 3 จะประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมินค่าด้วยวิธี CVM จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่กว่าการใช้การประเมินโดยวิธีอื่น ประชากรที่ผู้วิจัยได้กำหนดคือเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ คือ เป็นผู้ที่มีรายได้ มีอาชีพและสามารถตัดสินใจในการจ่ายสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการกำหนดแบบ Quota random sampling จากกลุ่มประชาชนทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 150 ตัวอย่าง ซึ่งตามข้อมูล ปี 2559 พบว่า มีจำนวนประชากรทั้งหมด 37,475 คน ครัวเรือนปรากฏตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนครัวเรือนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี พ.ศ. 2559

อำเภอ	จำนวน (ครัวเรือน)
เมือง	37,475
กุยบุรี	14,481
ทับสะแก	17,042
บางสะพาน	31,391
บางสะพานน้อย	16,174
ปราณบุรี	37,015
หัวหิน	76,847
สามร้อยยอด	17,754
รวมทั้งสิ้น	248,179

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2560: 43

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี แม้จะตั้งอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ไปท่องเที่ยวที่อุทยาน เพราะสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมีอยู่หลายแห่ง ได้แก่ ทะเล น้ำตก ถ้ำ ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในอำเภอเมืองจะเลือกไปท่องเที่ยวทะเลมากกว่า การไปท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ซึ่งต้องใช้เวลาเดินทางไปยังอุทยานที่ตั้งอยู่ในอำเภอกุยบุรี มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 60 กิโลเมตร เพราะฉะนั้นการที่จะสัมภาษณ์ประชาชนในอำเภอเมือง เพื่อวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้จึงไม่ได้ขัดแย้งกับหลักการ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามเป็นการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) 3 ครั้ง จำนวน 60 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถามและคำตอบ สถานการณ์สมมติ (CV scenario) และราคา (bid price) ที่จะนำไปใช้ในการทำแบบสอบถามจริง ในหัวข้อ “ความเต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุน โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยวิธีการคือ สุ่มครัวเรือนที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีทั้งสิ้น 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลประจวบคีรีขันธ์ เกาะหลัก คลองวาฬ ห้วยทราย อ่าวน้อย และบ่อนอก แบ่งเป็น 3 ครั้ง ครั้งละ 20 แบบสอบถาม ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 5-8 สิงหาคม 2560 ตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 3 แบบสอบถาม คือ ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อ่าวน้อย บ่อนอก ห้วยทราย และตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 4 แบบสอบถาม คือ ตำบลเกาะหลัก คลองวาฬ

ครั้งที่ 2 วันที่ 13-15 สิงหาคม 2560 ตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 3 แบบสอบถาม คือ ตำบลอ่าวน้อย คลองวาฬ บ่อนอก เกาะหลัก และตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 4 แบบสอบถาม คือ ตำบลห้วยทราย ประจวบคีรีขันธ์

ครั้งที่ 3 วันที่ 25-28 สิงหาคม 2560 ตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 3 แบบสอบถาม คือ ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อ่าวน้อย บ่อนอก เกาะหลัก และตำบลที่สุ่มได้ผู้ตอบ 4 แบบสอบถาม คือ ตำบลห้วยทราย คลองวาฬ

สำหรับแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบและนำมาใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วน ตามแบบสอบถามที่ได้ทดสอบ มีจำนวนทั้งหมด 150 ชุด โดยเฉลี่ยแบบสอบถามแต่ละราคา จำนวนราคาละ 30 แบบสอบถาม ซึ่งใช้ 5 ราคาเช่นเดียวกันคือ ราคา 100 บาท 250 บาท 500 บาท 700 บาท และ 1,000 บาท วิธีการสัมภาษณ์ใช้วิธีการสุ่มเช่นเดียวกับการทดสอบแบบสอบถาม และสอบถามประชาชน ในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ทั้งหมด 6 ตำบล การสอบถามข้อมูลมีขั้นตอน และวิธี

เกี่ยวกับการทดสอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการสอบถามแบบตัวต่อตัว (face to face interviews) โดยกลุ่มผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 15-60 ปีขึ้นไป (ภาคผนวก ง)

ลักษณะการเข้าสอบถามจะสุ่มหมู่บ้าน คือ เข้าบ้านหลังที่ 1 เว้น 2 หลัง หากบ้านที่จะเข้าสัมภาษณ์ปฏิเสธจะเข้าสัมภาษณ์ในหลังถัดไป เวียนไปจนครบแบบสอบถามแต่ละตำบลจากจำนวนแบบสอบถาม 60 ตัวอย่าง จากการสอบถามประชาชนทั้งหมดมีจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.77 ที่ยินดีตอบรับการสัมภาษณ์ ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถเข้าสัมภาษณ์ได้ คือ บ้านปิดและไม่สะดวกเพราะไม่มีผู้ที่มีรายได้อยู่ภายในบ้านในขณะที่เข้าสัมภาษณ์

แบบสอบถามที่ทำการทดสอบมี 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาของประเทศ และปัญหาของสิ่งแวดล้อมของประเทศ ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และความรู้เกี่ยวกับกระทิง ส่วนที่ 3 การสมมติเหตุการณ์ CV scenario โดยผู้สัมภาษณ์ได้นำเสนอปัญหาและโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และส่วนที่ 4 คำถาม เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ในการสอบถามความเต็มใจจ่ายผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระไม่มีการชี้นำ ผู้ให้สัมภาษณ์ดูแลและเลือกราคาจากข้อมูล ตั้งแต่ 10 บาท 50 บาท 100 บาท 150 บาท 200 บาท 250 บาท 300 บาท....(ต่อจากนี้เพิ่มครั้งละ 100 บาท) จนถึงที่สุดที่ราคา 3,000 บาท ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ต่อรายประมาณ 45 นาที ทำให้ทราบค่าเริ่มต้นที่ได้เลือกจากฐานนิยมของมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย ได้ช่วง Bid ราคาที่สมมติว่าจะมีประชาชนที่เต็มใจจ่ายเป็น 5 ราคา คือ ราคา 100 บาท 250 บาท 500 บาท 700 บาท และ 1,000 บาท (ภาคผนวก จ)

2.1 โครงสร้างของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้มีการซื้อขายผ่านตลาด (Contingent Valuation Method: CVM) และสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจในการสอบถาม คือ สถานการณ์สมมติ (hypothetical scenario)⁷ โดยผู้วิจัยคำนึงถึงการสมมติสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความเป็นกลางทางข้อมูล เพื่อผลของการตัดสินใจของผู้ตอบจะเป็นจริงตามข้อเท็จจริงมากที่สุด การสอบถามข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการสอบถามแบบตัวต่อตัว (face to face interviews) โดยกลุ่มผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 15-61 ปีขึ้นไป ในการสอบถามแบ่งส่วนของข้อมูลได้ 2 ส่วน ดังนี้

⁷ อรรถพร ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ การศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโลมาในประเทศไทย : กันยายน 2552

2.1.1 แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาของประเทศและปัญหาของสิ่งแวดล้อมของประเทศ มี 4 หัวข้อ ลักษณะของคำถามจะสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่ผู้ตอบมีต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาของประเทศ ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยส่วนใหญ่ให้จัดอันดับความสำคัญของปัญหาจากระดับ 1 ถึงระดับ 3

ส่วนที่ 2 ทัศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและความรู้เกี่ยวกับกระทิง มี 12 หัวข้อ ลักษณะของคำถามในส่วนนี้จะถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระทิง

ส่วนที่ 3 การสอบถามหลังจากดูการสมมติเหตุการณ์ (CV Scenario) โดยผู้สัมภาษณ์ได้นำเสนอปัญหา และโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หลังจากฟังการนำเสนอแล้วตอบคำถาม 13 หัวข้อ เพื่อการตัดสินใจที่จะตอบแบบสอบถามว่า ยินดีที่จะจ่ายหรือไม่จ่ายสนับสนุนโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รูปแบบของคำถามเป็นคำถามแบบ dichotomous choice ใช้คำถามประเภท Single bound ลักษณะของคำถาม จะถามว่า “หลังจากที่ฟังข้อมูลเกี่ยวกับกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีแล้ว สมมติว่าจะให้ครัวเรือนท่านสนับสนุนเงินเพื่อนำมาจัดตั้งเป็นกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ท่านจะเต็มใจที่จะสนับสนุนเงินเข้ากองทุนฯ นี้หรือไม่ ถ้าให้ครัวเรือนของท่านจ่ายเป็นจำนวนเงิน 100 บาท (จ่ายเพียงครั้งเดียว)”

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ มี 12 หัวข้อ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่ายหรือไม่จ่ายสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1.2 เหตุการณ์สมมติ (CV Scenario) ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลภาพรวมสถานการณ์ของกระทิงในประเทศไทยปัจจุบัน เกี่ยวกับ สถิติ ปัญหา ศัตรูรวมถึงภัยคุกคาม รวมทั้งปัญหากระทิงเฉพาะในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสถานการณ์สมมติเกี่ยวกับโครงการอนุรักษ์ เพื่อสอบถามความเต็มใจที่จะจ่าย โดยหลักการผู้สัมภาษณ์จะอ่านข้อมูลให้ผู้ตอบฟังก่อนจะมีการตัดสินใจที่จะบริจาคหรือไม่ โดยจะให้ผู้ตอบได้เข้าใจว่า “ก่อนการตัดสินใจให้ผู้ตอบระลึกว่า คำตอบของท่านจะเป็นตัวชี้วัดว่าประชาชนส่วนใหญ่รับรู้ปัญหานี้ด้วย และหากมีการจัดตั้งกองทุนจริง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งหากมีมากกว่าร้อยละ 50 ที่ “เห็นด้วย” เสียงส่วนน้อยก็ต้องยอมรับและเห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน และ ในกรณีที่เสียงส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 “ไม่เห็นด้วย” ในการจัดตั้งกองทุน เสียงส่วนน้อยก็ต้องยอมรับเช่นกันที่จะไม่มีการจัดตั้งกองทุนแม้จะเห็นด้วยก็ตาม”

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลการสุ่มสอบถามประชากร จำนวน 150 ตัวอย่าง ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตำบล	การแบ่งจำนวนแบบสอบถาม (ชุด)					รวม
	ราคา	ราคา	ราคา	ราคา	ราคา	
	100 บาท	250 บาท	500 บาท	700 บาท	1,000 บาท	
ประจวบคีรีขันธ์	5	5	5	5	5	25
เกาะหลัก	5	5	5	5	5	25
คลองวาฬ	5	5	5	5	5	25
ห้วยทราย	5	5	5	5	5	25
อ่าวน้อย	5	5	5	5	5	25
บ่อนอก	5	5	5	5	5	25
รวม	30	30	30	30	30	150

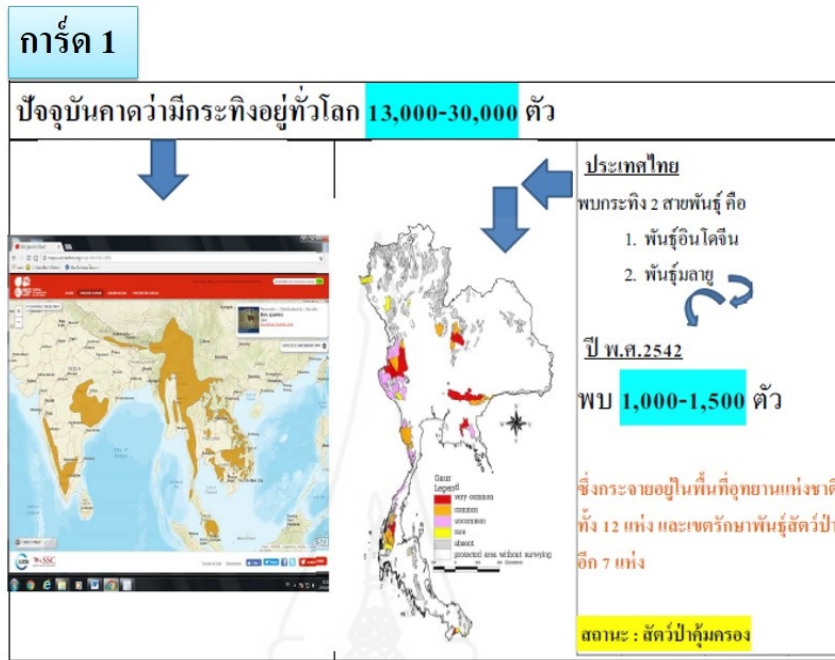
ที่มา: จากการสอบถาม เดือน กันยายน 2560 - พฤศจิกายน 2560

2.2 รายละเอียดของสถานการณ์สมมติ (CV Scenario)

CV Scenario หมายถึง ตลาดสมมติ (hypothetical market) ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งใน CV Scenario การวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เริ่มจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของกระทิงที่อยู่ทั่วโลก และในประเทศไทย ตลอดจนสถานะในปัจจุบัน ปัญหาที่พบกระทิงที่ตายในอุทยาน ภัยคุกคาม โครงการอนุรักษ์ที่มีในประเทศไทย และในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี สถานการณ์สมมติในการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยในการสอบถามจะไม่มีการออกความเห็นเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ตอบตัดสินใจ ผู้สัมภาษณ์ทำหน้าที่เพียงอ่านข้อความ และมีการอธิบายเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจในเนื้อหาเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักของ CVM⁸

CV Scenario ที่ใช้ในการสมมติเหตุการณ์เพื่อสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายสนับสนุนโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

⁸ อรรถพรณ ฅ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์, การศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ชายหาด), พฤศจิกายน 2553

ภาพที่ 3.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสายพันธุ์ การกระจาย และสถานะของกระทิงในประเทศไทย

ภาพที่ 3.2 แสดงความสำคัญ และประโยชน์ของกระทิง

การ์ด 3

กระทิงที่เหลืออยู่ไม่มากในหลายพื้นที่คุ้มครองในประเทศไทย คือ

1. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ.อุทัยธานี และตาก
2. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและตะวันตก จ.ตาก และกาญจนบุรี
3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว จ.ชัยภูมิ
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จ.ฉะเชิงเทรา
5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง และอุทยานแห่งชาติเขาสก จ.สุราษฎร์ธานี
6. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
7. **อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์** → → → **ปี 2556 มีกระทิง 287 ตัว**
8. อุทยานแห่งชาติเขื่อนบางลาง จ.ยะลา
9. อุทยานแห่งชาติตาพระยา จ.สระแก้ว และบุรีรัมย์
10. อุทยานแห่งชาติปางสีดา จ.สระแก้ว
11. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.สระแก้ว นครนายก นครราชสีมา และปราจีนบุรี
12. พื้นที่สงวนชีวลำดวนและป่าสงวนแห่งชาติเขาหลวง จ.นครราชสีมา

ภาพที่ 3.3 แสดงข้อมูลพื้นที่ที่พบการอยู่อาศัยของกระทิงในประเทศไทย และอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 4

ในช่วงเดือนธันวาคม 2556 พบกระทิงกุยบุรีตายในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จำนวน 16 ตัว

แผนที่และภาพแสดง
การตายของกระทิงใน
เดือน ธันวาคม 2556

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พร้อมคณะ แลงการตายของกระทิงทั้งสิ้น 24 ตัว จากเชื้อโรค

ภาพที่ 3.4 แสดงข้อมูลปัญหาการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 5

ภาพที่ 3.5 แสดงศัตรูและภัยคุกคามของกระทิง

การ์ด 6

ภาพที่ 3.6 แสดงข้อมูลโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การ์ด 7

ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า (กระทิงเป็นสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ฯ) ดังนี้

การสร้างฝายชะลอน้ำ		ชมช้างป่า กระทิง วัวแดง	
สร้างโปงเทียมให้สัตว์ป่า		กิจกรรมเดินศึกษาธรรมชาติ	
สร้างแปลงพืชอาหารให้สัตว์ป่า		สร้างแหล่งน้ำให้สัตว์ป่า	

ภาพที่ 3.7 แสดงข้อมูลโครงการอนุรักษ์กระทิงที่มีในประเทศไทย

การ์ด 8

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า: ซึ่งไม่ได้เป็นโครงการเกี่ยวกับกระทิงโดยตรง กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรียังมีปัญหามากมาย เช่น

ภาพที่ 3.8 แสดงข้อมูลปัญหาความเสี่ยงต่อการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 9

ปัญหาที่พบต่อ

กระทิงออกมาอยู่ในสวนยางของชาวบ้าน

ชาวบ้านจุดไฟไล่กระทิง

กระทิงถูกกับดักของชาวบ้านและตาย

ภาพที่ 3.9 แสดงข้อมูลปัญหาความเสี่ยงต่อการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 10

ปัญหาที่พบต่อ

กระทิงออกมาอยู่ในหมู่บ้านใกล้อุทยาน

ผสมพันธุ์กับวัวชาวบ้านทำให้เสียระบบนิเวศน์

พบกระทิงตายในอุทยานจำนวนมาก

ภาพที่ 3.10 แสดงข้อมูลปัญหาความเสี่ยงต่อการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 11

ปัญหาที่พบคือ

ปัญหาภัยแล้ง

ปัญหาน้ำป่าสาเหตุจากการตัดไม้ทำลายป่า

ปัญหาไฟป่า

ปัญหาการแผ้วถางป่าบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย

ภาพที่ 3.10 แสดงข้อมูลปัญหาความเสียหายต่อการตายของกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 12

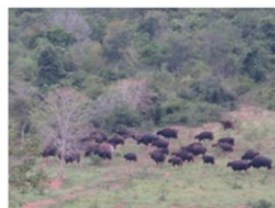
จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิด

ที่มาของโครงการ → “อนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

วัตถุประสงค์เพื่อ : ให้กระทิงสามารถคงอยู่ได้โดยไม่สูญพันธุ์

1. การป้องกันกระทิงออกนอกพื้นที่ (รั้วสะตูดไฟฟ้า)
2. รณรงค์หยุดการแผ้วถาง รุกป่า และปลูกป่า
3. จัดทำแนวป้องกันไฟป่า เนื่องจากภัยแล้ง
4. ติดตามโรคระบาดในกระทิง

ภาพที่ 3.12 แสดงโครงการเพื่ออนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การ์ด 13

และนี่คือที่มาของการสำรวจในครั้งนี้ เพื่อที่จะสอบถามว่าคนไทย มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในฐานะผู้บริจาคเงินเข้า

“กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” หรือไม่

สมมติว่ามีการทำประชาพิจารณ์ในประเด็นว่า ประชาชนทั่วไป
จะลงคะแนนเสียงเพื่อสนับสนุน โฆษณที่จะให้ทุกครัวเรือน
จ่ายเงินสนับสนุน กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติ
กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจะนำเงินไปใช้ในกิจการ
ที่ได้กล่าวข้างต้น

ท่านจะลงคะแนนเสียงเพื่อสนับสนุน โฆษณนี้หรือไม่

ถ้าจะต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง

ภาพที่ 3.13 สอบถามความสนใจที่จะสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

การ์ด 14

ก่อนที่จะตัดสินใจขอให้ท่านคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

- หากจะมีการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ขึ้นจริงจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่

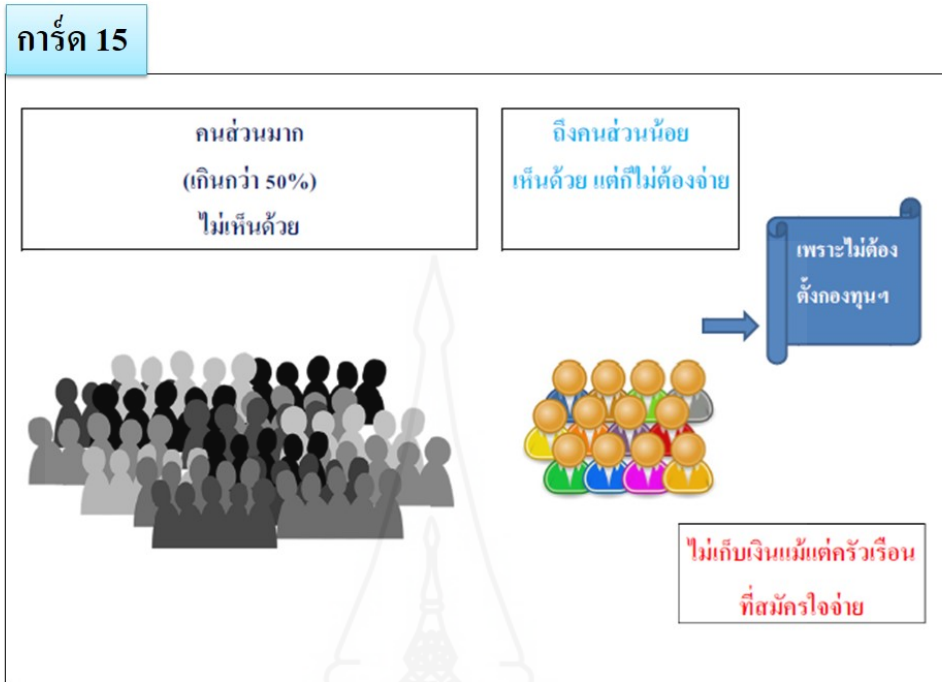
คนส่วนมาก
(เกินกว่า 50%)
เห็นด้วย

คนส่วนน้อย
ไม่เห็นด้วย แต่ก็ต้อง
จ่ายเงินเข้ากองทุน

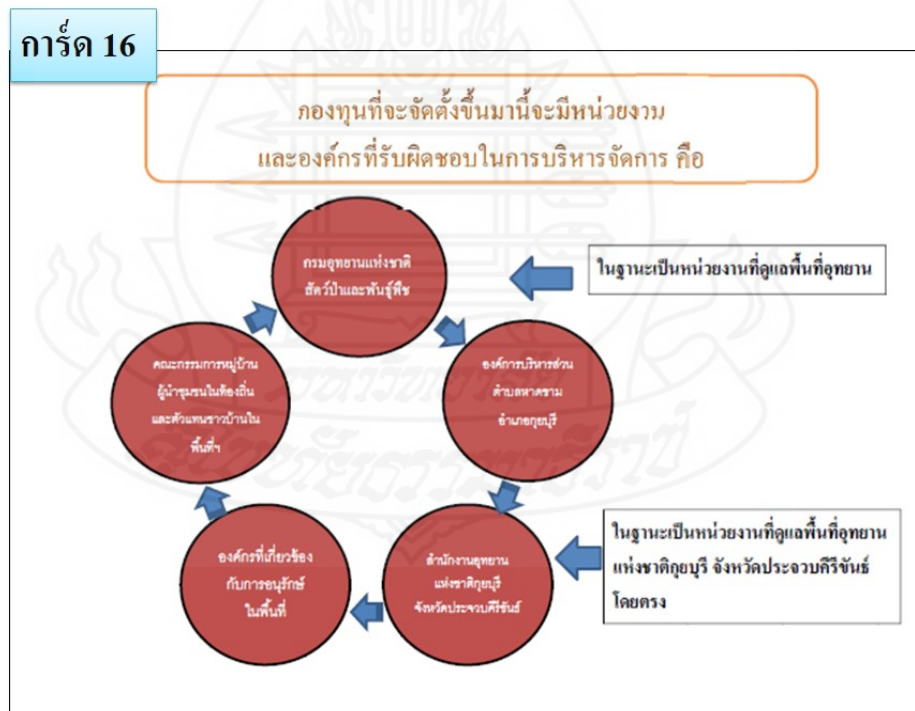

ทุกครัวเรือนจ่าย !!!

ภาพที่ 3.14 ข้อมูลการจัดตั้งกองทุน หากประชาชนส่วนใหญ่เกิน 50% เห็นด้วย

ภาพที่ 3.15 ข้อมูลการไม่จัดตั้งกองทุน หากประชาชนส่วนใหญ่เกิน 50% ไม่เห็นด้วย

ภาพที่ 3.16 แสดงข้อมูลกรณีเมื่อมีการจัดตั้งกองทุนหน่วยงานและองค์กรใดบ้างที่จะร่วมรับผิดชอบบริหารจัดการโครงการ

การ์ด 17

- การจ่ายหรือไม่จ่ายขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของท่าน
- โดยการจ่ายเงินอาจจะจ่ายไปกับ

จ่ายกับค่าไฟฟ้า

จ่ายพร้อมภาษีรายได้ประจำปี

จ่ายกับค่าน้ำประปา

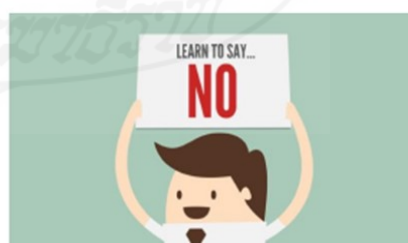

จ่ายกับค่าโทรศัพท์

ภาพที่ 3.17 แสดงข้อมูลการตัดสินใจในการจ่ายสนับสนุน โดยสามารถเลือกได้ 4 ช่องทาง

การ์ด 18

ในฐานะหน่วยงานที่จัดเก็บเงินสนับสนุน หน่วยงานที่จัดเก็บจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการกองทุนฯ และจะไม่เก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการครั้งนี้

ภาพที่ 3.18 แสดงข้อมูลที่แจ้งให้ผู้ตอบเข้าใจการบริหารจัดการของกองทุน โดยองค์กรที่จะเข้ามารับผิดชอบโดยไม่มีส่วนได้เสียในโครงการ

การ์ด 19

โปรดระลึกเสมอว่า การศึกษาที่ผ่านมามีคนบางคนมักจะตอบว่าจะสนับสนุนโครงการฯ ในลักษณะเดียวกันกับที่นำเสนอนี้ แต่เมื่อถึงเวลาจริง ๆ ก็จะไม่สนับสนุน นั่นคือคนที่ตอบมีแนวโน้มที่จะตอบว่าสนับสนุนโดยที่ไม่มีความจริงใจที่จะสนับสนุนจริง ๆ ซึ่งนักวิชาการก็ไม่เข้าใจว่าเหตุใดผู้ให้สัมภาษณ์จึงคิดเช่นนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ตอบมีความรู้สึก ๆ ที่จะตอบสนับสนุน เพราะรู้ว่าอยู่อย่างไม่ต้องจ่ายจริง หรืออาจจะเป็นเพราะว่าผู้ตอบเกรงใจผู้สัมภาษณ์

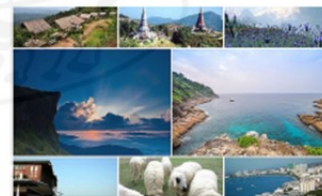
คำตอบของท่านจะเป็นตัววัดว่าคนไทยเห็นว่ “กระตัง” ที่เหลืออยู่มีความสำคัญที่จะทำให้ตัดสินใจจากเงินส่วนตัวหรือไม่ ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบโดยไม่ต้องเกรงใจ.....

ภาพที่ 3.19 แสดงข้อมูลว่า ได้ให้ผู้ตอบทำความเข้าใจว่าสามารถตอบได้ตามความเป็นจริง

การ์ด 20

กิจกรรมต่าง ๆ และปัญหาอื่น ๆ มากมาย

- เรายังอยากจะขอร้องให้ท่านถามตัวเองว่าถ้าหากว่าการสำรวจความคิดเห็นจริง ๆ (การตอบว่าสนับสนุน หมายถึงว่า ท่านจะไม่มีเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ) เช่น ซื้อของใช้ที่อยากซื้อหรือเอาเงินไปช่วยด้านอื่น ๆ เราขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึกถ้าหากว่าจะมีการให้ลงคะแนนเสียงในประเด็นนี้จริง ๆ

ภาพที่ 3.20 แสดงข้อมูลว่า ได้ให้ผู้ตอบทำความเข้าใจว่าเมื่อมีการจ่ายเงินสนับสนุนโครงการ กองทุน ผู้ตอบจะต้องขอมสละเงินในการใช้จ่ายส่วนตัวสำหรับโครงการนี้

2.2.1 ลักษณะการตั้งคำถามความเต็มใจที่จะจ่าย

ลักษณะการตั้งคำถามความเต็มใจที่จะจ่ายเป็นคำถามลักษณะปลายปิดแบบ Single-bound dichotomous โดยจะมีการสุ่มจำนวนเงินที่ผู้ตอบแต่ละรายตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายหรือไม่เพียงจำนวนเดียว กรณีที่ผู้ตอบตอบว่าไม่เต็มใจที่จะจ่าย จะมีการตั้งคำถามต่อเนื่องว่าถ้าไม่เต็มใจจะจ่ายตามจำนวนเงินที่ระบุจะเต็มใจจ่ายจำนวนเงินเท่าใด

2.2.2 การตรวจสอบความมั่นใจว่ายินดีที่จะจ่ายหรือไม่ยินดีที่จะจ่าย

ตามกระบวนการ CVM ที่ถูกต้อง เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่ายินดีที่จะจ่ายหรือไม่ยินดีที่จะจ่ายแล้ว ก็จะต้องมีการยืนยันคำตอบนั้นในแบบสอบถามจึงมีคำถามว่า เมื่อตอบว่าจะจ่ายหรือไม่จ่ายแล้วมีความมั่นใจในคำตอบมากน้อยแค่ไหน โดยระดับความเชื่อมั่นมีตั้งแต่มั่นใจมากที่สุด ค่อนข้างมั่นใจ ไม่ค่อยมั่นใจ และไม่มั่นใจเลย กรณีที่ตอบว่าไม่มั่นใจหรือไม่มั่นใจเลย ในการวิเคราะห์โดยใช้สมการ logit regression ก็จะปรับข้อมูลจาก 1 คือ เต็มใจที่จะจ่าย เป็น 0 ซึ่งหมายถึง ผู้ให้สัมภาษณ์รายนี้ไม่เต็มใจที่จะจ่าย อีกคำถามหนึ่งคือ การถามว่าผู้ให้สัมภาษณ์เชื่อในเนื้อหาของโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มากน้อยเพียงใด ในกรณีที่ตอบว่าไม่เชื่อ แต่กลับตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายก็จะมีปรับข้อมูลในส่วน of คำตอบเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายจาก 1 เป็น 0 เช่นกัน เพราะโดยตรรกะแล้วเป็นไปได้ที่บุคคลหนึ่งจะไม่เชื่อในเนื้อหาของโครงการที่นำเสนอแต่ยังเต็มใจที่จะจ่าย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่มีผลต่อค่าความเต็มใจจ่าย ดังปรากฏตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยตามแบบสอบถาม

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย	การกำหนดค่าตัวแปร
1. bid หรือราคา ที่กำหนดในแบบสอบถาม	มีทั้งหมด 5 ราคา ได้แก่ 100 250 500 700 และ 1,000
2. เคยเห็นกระทิงหรือไม่	1=เคย 2=ไม่เคย
3. สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1=สนใจ 2=ไม่สนใจ
4. สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติเขาแผงม้า	1=สนใจ 2=ไม่สนใจ
5. ทราบว่ากระทิงมีภัยคุกคาม	1=ทราบ 2=ไม่ทราบ
6.อายุเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ มี 4 ช่วง	15-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี, 51-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย	การกำหนดค่าตัวแปร
7. เพศ	หญิงเท่ากับ 0 ชายเท่ากับ 1
8. สถานภาพเป็นตัวแปรหุ่น	กรณีสมรสแล้วค่าเป็น 1 โสด มีค่าเป็น 0
9. ระดับการศึกษา	มี 5 ระดับ คือ ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อนุปริญญา, ปริญญาตรี และปริญญาโทหรือสูงกว่า กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น
10. รายได้ปัจจุบัน/เดือน	นำมาใส่ค่า \ln เพื่อความยืดหยุ่นต่อรายได้ มีการกำหนดไว้ 7 ช่วง คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท, 5,001-12,000 บาท, 12,001-20,000 บาท, 20,001-30,000 บาท, 30,001-50,000 บาท, 50,001-100,000 บาท และมากกว่า 100,000 บาท กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น
11. เป็นสมาชิกขององค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เป็นตัวแปรหุ่น	หาก “เป็น” ให้ค่าเป็น 1 และ “ไม่เป็น” ให้ค่าเป็น 0

ในการวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายโดยใช้วิธี Logistic Regression การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันความเต็มใจจ่าย (WTP) โดยให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเป็นตัวแปรตาม ส่วนจำนวนเงินที่กำหนดตามค่าเริ่มต้นหรือค่า Bid และ รายได้ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และ ข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เป็นตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามของการเต็มใจจ่ายมีค่าเป็น 1 คือ ผู้ตอบมีความยินดีจ่ายเงิน เพื่อสนับสนุนกองทุนฯ ส่วนค่า 0 คือ ไม่ยินดีจ่ายเงิน เพื่อสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความเต็มใจที่จะจ่ายโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วยรายละเอียดทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

1. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ทักษะคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์
3. ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวกับกระทิง
4. ความเต็มใจที่จะจ่าย
5. การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย

ตอนที่ 1 สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์

จากผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้งหมด จำนวน 150 คน มีผู้ที่อยู่ในกลุ่มช่วงอายุ 15-30 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.30 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.30 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.30 ช่วงอายุ 51-60 จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.0 และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 จะเห็นว่าในช่วงอายุ 41-50 ปี มีผู้ตอบมากที่สุด โดยมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ผู้ตอบเป็นเพศหญิงมีมากถึง 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.30 ราย และมีสถานภาพสมรส จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.30 จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมผู้ให้สัมภาษณ์มีตั้งแต่ 1 คน มากที่สุด คือ 12 คน โดยเฉลี่ยมีสมาชิกครอบครัวละ 3 คน และพบว่ามีสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ ตั้งแต่อย่างน้อยที่สุด 1 คน ถึงจำนวนมากที่สุด คือ 6 คน จำนวนผู้ที่มีรายได้นอกจากผู้ตอบคือครอบครัวละ 1 คน และในจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดพบเพียงคนเดียวที่เป็นสมาชิกองค์กรสิ่งแวดล้อม แต่เพื่อที่จะมั่นใจว่าคนที่ตอบเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน จึงได้สอบถามว่าผู้ตอบเป็นผู้ที่เสียภาษีเงินได้หรือไม่ ซึ่งจำนวน 139 ราย ตอบว่าเป็นผู้เสียภาษีเงินได้ คิดเป็นร้อยละ 92.70

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ มีจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.30 มัธยมศึกษา 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.30 ระดับอนุปริญญา 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.70 ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.30 และระดับประถมศึกษา มี 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.30

อาชีพของผู้ตอบพบว่าผู้มีอาชีพรับราชการมากที่สุด มีจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 ลำดับรองลงมาทำธุรกิจส่วนตัว/ร้านค้า มีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.70 ข้าราชการบำนาญ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.30 พนักงานหน่วยงานของรัฐ/ลูกจ้างส่วนราชการ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.70 รับจ้างทั่วไป จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.00 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.00 มีพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานมหาวิทยาลัย/พนักงานในสถานศึกษา มีจำนวนผู้ตอบเท่ากัน คือ กลุ่มละ 2 ราย แต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 1.30 และอาชีพประมง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.70

ตารางที่ 4.1 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ที่ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
อายุ (ตามช่วง)		
•15-30 ปี	8	5.30
•31-40 ปี	20	13.30
•41-50 ปี	83	55.30
•51-60 ปี	24	16.00
•60 ปี ขึ้นไป	15	10.00
เฉลี่ยอายุ (ปี)	47	
เพศหญิง	113	75.30
สมรส	92	61.30
จำนวนบุตร	2	
สมาชิกในครอบครัว	3	
นอกจากผู้ตอบมีสมาชิกในบ้านที่มีรายได้	1	
เป็นสมาชิกองค์กรสิ่งแวดล้อม	1	0.70

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
การศึกษา		
ประถมศึกษา	5	3.30
มัธยมศึกษา	17	11.30
อนุปริญญา	16	10.70
ปริญญาตรี	98	65.30
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	14	9.30
อาชีพ		
ข้าราชการ	72	48.00
พนักงานหน่วยงานของรัฐ/ลูกจ้างส่วนราชการ	13	8.70
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	1.30
พนักงานบริษัทเอกชน	9	6.00
มีธุรกิจส่วนตัว/ร้านค้า	25	16.70
ข้าราชการบำนาญ	14	9.30
รับจ้างทั่วไป	12	8.00
ประมง	1	0.70
พนักงานมหาวิทยาลัย/พนักงานในสถานอุดมศึกษา	2	1.30

สำหรับรายได้ของผู้ที่ให้สัมภาษณ์พบว่า มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมาเป็นช่วงรายได้ 30,001-50,000 บาท จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.30 ช่วงรายได้ 12,001-20,000 บาท จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.30 ช่วงรายได้ 5,001-12,000 บาท จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.30 ช่วงรายได้ 50,001-100,000 บาท จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.70 และที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.00 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 รายได้

รายได้ (บาทต่อเดือน)	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	2.00
5,001-12,000 บาท	14	9.30
12,001-20,000 บาท	29	19.30
20,001-30,000 บาท	56	37.30
30,001-50,000 บาท	44	29.30
50,001-100,000 บาท	4	2.70

ตอนที่ 2 ทักษะคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับทักษะคติเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปของประเทศไทย โดยให้เลือกตอบ 3 ลำดับที่มีความสำคัญ และรุนแรงสำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ผลการศึกษา พบว่า คนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้ความสำคัญอันดับแรกกับปัญหาเศรษฐกิจ จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.30 อันดับ 2 ปัญหาความยากจน จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 และอันดับ 3 ปัญหาการค้า และการเสพยาเสพติด จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 ส่วนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผู้ตอบให้ความสำคัญเป็นลำดับท้าย ๆ ของความสำคัญที่จัดลำดับ ซึ่งมีผู้ตอบเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.70 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จัดอันดับปัญหาที่คิดว่ามีความรุนแรงที่สุดของประเทศไทย

ปัญหา	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
ปัญหาเศรษฐกิจ (เช่น เงินเฟ้อหรือราคาข้าวของแพงขึ้นการว่างงาน)	56	37.30
ปัญหาความยากจน	42	28.00
ปัญหาการศึกษา	10	6.70
ปัญหาด้านสาธารณสุข	5	3.30
ปัญหาอาชญากรรม	1	0.70
ปัญหาการค้าและการเสพยาเสพติด	27	18.00
ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ขยะมูลฝอย น้ำเสีย ฯลฯ)	1	0.70
ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	7	4.70
คอร์รัปชัน	1	0.70

จากตารางที่ 4.4 เป็นการสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยให้จัดอันดับปัญหาที่คิดว่ามีความสำคัญมากที่สุด 3 ลำดับเช่นกัน พบว่า อันดับแรกที่มีผู้ตอบมากที่สุด คือ ปัญหาการจราจรและมลภาวะทางเสียงการจราจร มีจำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.30 อันดับ 2 คือ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยบนบก จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 และอันดับ 3 คือ ปัญหาสถานะเรือนกระจก (อุณหภูมิโลกร้อน) มีผู้ตอบจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.30

ตารางที่ 4.4 จัดอันดับเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อมนุษย์

ปัญหา	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
ปัญหาหมอกภาวะทางอากาศ	14	9.30
ปัญหาหมอกภาวะทางน้ำ (น้ำเสีย)	2	1.30
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยบนบก	39	26.00
ปัญหาการสูญพันธุ์ของสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	4	2.70
ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่ป่าต้นน้ำ อุทยาน)	9	6.00
ปัญหาการจราจรและมลภาวะทางเสียงจากการจราจร	56	37.30
ปัญหาสภาวะเรือนกระจก (อุณหภูมิโลกร้อน)	26	17.30

ในส่วน of ตารางที่ 4.5 เป็นการสอบถามทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแสดงความคิดเห็นว่ามีความเห็นด้วยมากหรือน้อยเพียงใดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักสัมภาษณ์จะอ่านทีละข้อความ และให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในแต่ละข้อความ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่มีความเห็น” “ไม่เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ผลการสอบถามปรากฏว่าข้อความที่มีผู้ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มากที่สุด คือ ผู้ที่ลักลอบค้าพันธุ์พืชและสัตว์ป่าควรได้รับโทษตามกฎหมาย มีจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา คือ รัฐบาลควรลงทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนก่อนที่จะนำเงินไปใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ มีจำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตารางที่ 4.5 ทศนคติเกี่ยวกับข้อความต่อปัญหาของสิ่งแวดล้อม

ข้อความที่ต้องการให้แสดงทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณเพื่อนำไปดำเนินโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย	32 (21.30)	108 (72.00)	7 (4.70)	3 (2.00)	-
2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงมากกว่าการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	11 (7.30)	126 (84.00)	10 (6.70)	3 (2.00)	-
3. ผู้ที่ลักลอบค้าพันธุ์พืชและสัตว์ป่าควรได้รับโทษตามกฎหมาย	84 (56.00)	66 (44.00)	-	-	-
4. เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่าพืชและสัตว์ที่เรารู้จักในวันนี้จะยังคงดำรงอยู่ต่อไป	39 (26.00)	94 (62.70)	17 (11.30)	-	-
5. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ด้วยการบริจาคเงินเพื่อใช้ในกิจกรรม	15 (10.00)	111 (74.00)	24 (16.00)	-	-
6. สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มีความสำคัญ แม้ว่าท่านจะไม่เคยเห็นหรือสัมผัสมันก็ตาม	28 (18.70)	117 (78.00)	5 (3.30)	-	-
7. รัฐบาลควรเพิ่มภาษีเพื่อนำเงินภาษีที่ได้ไปใช้จ่ายในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	2 (1.30)	8 (5.30)	15 (10.00)	66 (44.00)	59 (39.30)
8. รัฐบาลควรลงทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนก่อนที่จะนำเงินไปใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	69 (46.00)	71 (47.30)	7 (4.70)	2 (1.30)	1 (0.70)
9. คริวเรือที่มีรายได้สูงควรจ่ายภาษีมากกว่าคนที่มิรายได้น้อยกว่าเพื่อนำเงินไปใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	58 (38.70)	72 (48.00)	16 (10.70)	4 (2.70)	-
10. การอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ไม่ควรเป็นปัญหาอันดับต้น ๆ ที่รัฐบาลจะให้ความสนใจ	5 (3.30)	131 (87.30)	6 (4.00)	7 (4.70)	1 (0.70)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (n=150)

ตารางที่ 4.6 เป็นการจัดลำดับความสำคัญของสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ว่ารัฐบาลควรให้ความสำคัญกับสัตว์ประเภทใดก่อน 3 อันดับแรก โดยให้ผู้ตอบเลือกจากภาพสัตว์ในแฟ้มการ์ดคำตอบ จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ พะยูน ช้าง เสือ นกเงือก กระต๊อ และโลมา ผลการศึกษา

พบว่า อันดับ 1 คือ นกเงือก มีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมา คือ พะยูง มีผู้ตอบจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.7 และอันดับ 3 คือ ช้าง มีผู้ตอบจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 14 และลำดับสุดท้าย คือ กระตัง มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.30

ตารางที่ 4.6 จัดอันดับความสำคัญของสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ที่รัฐบาลควรให้การคุ้มครองก่อน

ชนิดของสัตว์	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
พะยูง	43	28.70
ช้าง	21	14.00
เสือ	16	10.70
นกเงือก	45	30.00
กระตัง	8	5.30
โลมา	17	11.30

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวกับกระตัง

จากการตั้งคำถามว่า ท่านทราบหรือไม่ว่าประเทศไทยมีกระตัง ซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า “ทราบ” มีจำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.70 และผู้ที่ตอบว่า “เคยเห็นกระตังตัวเป็น ๆ” มีจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.30 ผู้ที่ทราบว่าสามารถดูกระตังได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จำนวน 140 ราย คิดเป็น 93.30 และมีผู้ที่ตอบว่าสนใจไปดูกระตังที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.70 อีกทั้งยังมีคำถามว่าทราบหรือไม่ว่าสามารถไปดูกระตังได้ที่อุทยานแห่งชาติเขาแผงม้า จังหวัดนครราชสีมา มีผู้ตอบว่าทราบ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.00 เมื่อถามต่อว่าถ้าทราบว่ามีกระตังที่อุทยานแห่งชาติเขาแผงม้า สนใจจะไปดูหรือไม่ มีผู้ตอบว่าสนใจจะไปดู จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.70 เมื่อถามถึงภัยที่คุกคามกระตังคนส่วนใหญ่คิดว่ากระตังมีภัยคุกคาม จำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 62 และคนส่วนใหญ่คิดเห็นตรงกันว่าสภาพแวดล้อมของประเทศไทยไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม (ร้อยละ 100) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์

เกือบทั้งหมดทราบว่าประเทศไทยยังมีกระทิงและสามารถไปดูได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี อีกทั้งยังสนใจที่จะไปดูอีกด้วย (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวกับกระทิง

ข้อความที่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจ	จำนวน (ราย) (n=150)
1. ทราบว่าประเทศไทยมีกระทิง	145 (96.70)
2. เคยเห็นกระทิงเป็น ๆ	38 (25.30)
3. ทราบว่าสามารถดูกระทิงได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	140 (93.30)
4. ทราบว่าสามารถไปดูกระทิงได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีแล้วสนใจจะไปดู	130 (86.70)
5. ทราบว่าสามารถไปดูกระทิงที่อุทยานเขาแผงม้า	6 (4.00)
6. ทราบว่าสามารถไปดูกระทิงได้ที่อุทยานเขาแผงม้าแล้วสนใจจะไปดู	46 (30.70)
7. ทราบว่ากระทิงมีภัยคุกคาม	93 (62.00)
8. คิดว่าสภาพแวดล้อมของประเทศไทยไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม	150 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (n=150)

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เคยเห็นกระทิง พบว่าผู้ที่เคยเห็นกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีมากที่สุด จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.60 ของผู้ที่เคยเห็นกระทิงซึ่งมีจำนวน 38 ราย (ในตารางที่ 4.7 ข้อ 2)

ตารางที่ 4.8 สถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เคยเห็นกระทิง

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=38)	ร้อยละ
1. ซาฟารีเวิลด์ในประเทศไทย	2	5.30
2. อุทยานแห่งชาติกุยบุรี	31	81.60
3. ป่าบาลาฮาลา จังหวัดยะลา	1	0.70
4. สวนสัตว์	2	5.30
5. จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	0.70
6. ด่านสิงขร	1	0.70

หมายเหตุ: จำนวนรายมาจากผู้ที่เคยเห็นกระทิง ตามตารางที่ 4.7 ข้อ 2 (n=38)

ตารางที่ 4.9 เมื่อสอบถามเหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีเวลา (ร้อยละ 70) และรองลงมาคือ ผู้ที่เคยดูแล้ว จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 (ตามตารางที่ 4.7 ข้อ 4)

ตารางที่ 4.9 สาเหตุที่ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=20)	ร้อยละ
1. ไม่มีเวลา	14	70.00
2. ไม่สะดวก ไม่แข็งแรง	1	5.00
3. มีภาระที่ต้องดูแลมารดาสูงอายุ	1	5.00
4. เคยดูแล้ว	4	20.00

หมายเหตุ : จำนวนรายมาจากผู้ที่ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตามตารางที่ 4.7 ข้อ 4

ตารางที่ 4.10 ในการสอบถามว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทราบหรือไม่ว่าสามารถไปดูกระทิงได้ที่อุทยานเขาแผงม้า จังหวัดนครราชสีมา มีผู้ตอบว่าทราบเพียง 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.00 และแม้ทราบว่าสามารถไปดูได้ที่อุทยานเขาแผงม้าแต่ผู้ที่ตอบว่าสนใจไปดู จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.70 ซึ่ง ผู้ที่ไม่สนใจไปดู จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.30 จึงสอบถามสาเหตุที่ไม่สนใจไปดู

กระทิงที่อุทยานเขาแผงม้า ส่วนมากตอบว่า “ไกลเกินไป” มีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.62 รองลงมาคือ “ไม่มีเวลา” มีผู้ตอบ จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.69

ตารางที่ 4.10 สาเหตุที่ผู้ตอบแบบให้สัมภาษณ์ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานเขาแผงม้า

ข้อความ	จำนวน (ราย)	
	(n=104)	ร้อยละ
1. ไม่มีเวลา	34	32.69
2. ไกลเกินไป	62	59.62
3. เคยดูมาแล้ว	4	3.85
4. ดูที่ศูนย์ใกล้กว่า/ดูที่ศูนย์ก็ได้	3	2.88
5. ไม่น่าสนใจ	1	0.96

หมายเหตุ : จำนวนรายมาจากผู้ที่ไม่สนใจไปดูกระทิงที่อุทยานเขาแผงม้า ตามตารางที่ 4.7 ข้อ 6 (n=104)

ตารางที่ 4.11 เมื่อสอบถามรายการทางโทรทัศน์ที่ผู้ตอบสามารถเลือกดูเพียงรายการเดียว พบว่า ผู้ที่เลือกดูข่าว มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือเลือกดู รายการเกมส์โชว์ จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.30

ตารางที่ 4.11 รายการทางโทรทัศน์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกดู

ข้อความ	จำนวน (ราย)	
	(n=150)	ร้อยละ
1. รายการสำรวจโลก	16	10.70
2. ข่าว	74	49.30
3. สารคดีอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสัตว์	5	3.30
4. ละคร	19	12.70
5. เกมส์โชว์	35	23.30
6. กีฬา	1	0.70

ตอนที่ 4 ความเต็มใจที่จะจ่าย

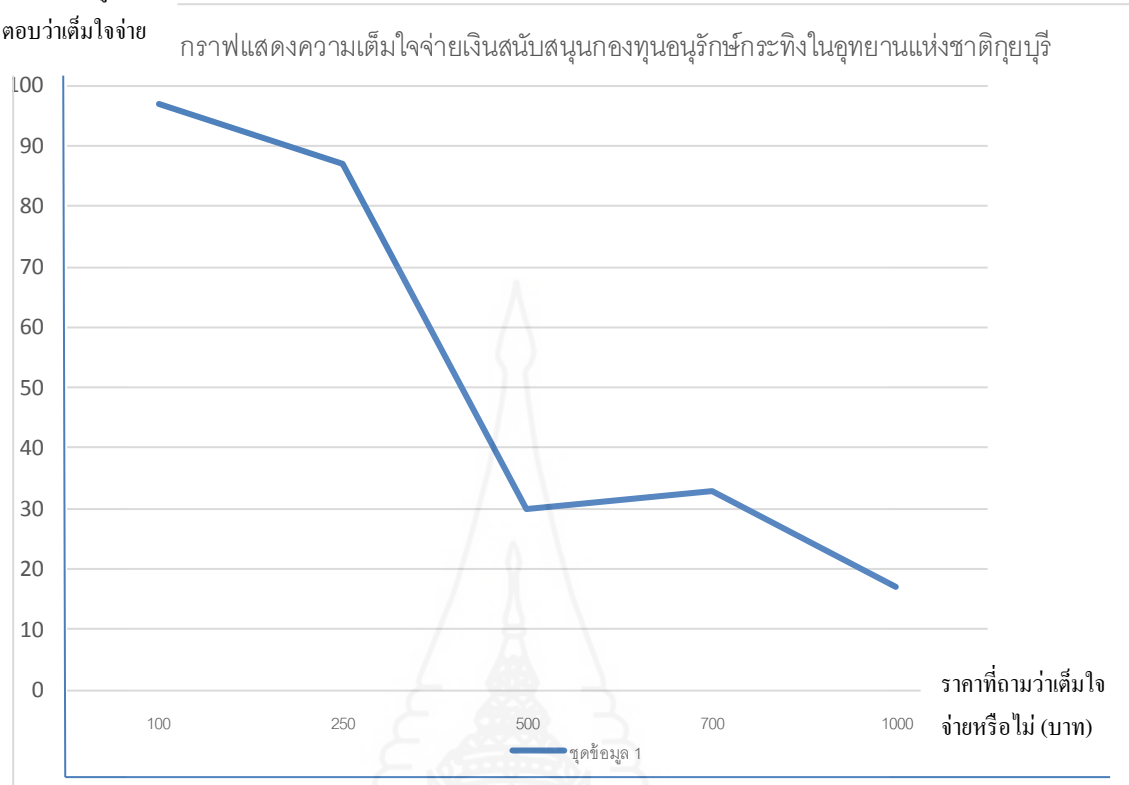
ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลจำนวนราคาตามราคา Bid ของความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับ Bid Price เบื้องต้น คือ ช่วงราคาที่กำหนดในการตั้งราคา มี 5 ระดับ คือ 100 บาท 250 บาท 500 บาท 700 บาท และ 1,000 บาท จำนวน 30 ชุดต่อกลุ่มราคา ซึ่งแต่ละราคาที่กำหนดมีผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ สนับสนุนตามแบบสอบถามตามราคาที่กำหนด จำนวน 79 ราย เฉลี่ยร้อยละ 52.67 และผู้ที่ตอบว่า ไม่จ่าย มีจำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.33

ตารางที่ 4.12 การตัดสินใจสนับสนุนเงินเข้ากองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ราคา	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ (ราย)	จำนวนผู้ที่ตอบว่าจ่าย (ราย)	เต็มใจจ่ายร้อยละ
100	30	29	96.67
250	30	26	86.67
500	30	9	30.00
700	30	10	33.33
1000	30	5	16.67
รวม	150	79	

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (n=150)

ร้อยละของผู้ที่
ตอบว่าเต็มใจจ่าย

ภาพที่ 4.1 ความเต็มใจที่จะจ่าย ณ ระดับราคาต่าง ๆ

จากภาพที่ 4.1 แสดงข้อมูลจำนวนผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุนตามจำนวนเงินที่ระบุในแบบสอบถามและอย่างไรก็ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุน ซึ่งพบว่าผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินตามที่ระบุแล้วสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.32 ส่วนผู้ตอบว่าอย่างไรก็ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุนแม้สามารถจ่ายตามราคาที่มีความเต็มใจที่จ่ายซึ่งลดลงจากราคาที่ระบุในแบบสอบถาม มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.68 ของผู้ที่ตอบว่าไม่จ่าย

ตารางที่ 4.13 ผู้ที่ไม่สนับสนุนตามราคาที่ระบุในแบบสัมภาษณ์และไม่ว่าอย่างไรก็ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุน

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=71)	ร้อยละ
1. ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุนตามจำนวนเงินที่ระบุ	62	87.32
2. อย่างไรก็ตามก็ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเงินสนับสนุน	9	12.68

หมายเหตุ: จำนวนรายมาจากผู้ที่ตอบว่าไม่จ่าย ตามตารางที่ 4.12 (n=71)

4.1 ราคาที่ต่ำกว่า Bid Price ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เต็มใจที่จะจ่าย

จากตารางที่ 4.13 เมื่อมีการตอบว่าไม่เต็มใจจ่ายตามจำนวนเงินที่ระบุในแบบสอบถาม จำนวน 62 ราย แต่ต้องการจ่ายสนับสนุนตามราคาที่เต็มใจจ่าย พบว่า ผู้ที่ยินดีจ่ายเงินสนับสนุนจำนวน 100 บาท มีจำนวนมากที่สุด คือ 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.93 และรองลงมาคือยินดีจ่าย 200 บาท จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.26

ตารางที่ 4.14 กรณีผู้ที่ตอบว่าไม่สนับสนุนตามราคาที่ระบุ แต่ต้องการจ่ายสนับสนุนตามราคาที่ยินดีจ่าย

ราคาที่จ่ายสนับสนุน	จำนวน (ราย) (n=62)	ร้อยละ
50	3	4.84
100	26	41.93
200	20	32.26
300	4	6.45
500	9	14.52

หมายเหตุ : จำนวนผู้ที่ไม่สนับสนุนจ่ายตามราคาที่ระบุ (n=62)

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ตารางที่ 4.15 ตามหลักการของ CVM คือ ต้องมีคำถามต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ตอบระบุสาเหตุที่ยินดีจ่ายหรือไม่ยินดีจ่าย ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ที่ตอบว่า “ยินดีจ่าย” ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า “คิดว่ากระตือรือร้นเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อความสมดุลของระบบนิเวศจึงควรอนุรักษ์”

โดยผู้ตอบที่เลือกเหตุผลนี้ (ร้อยละ 64.50) รองลงมาเลือกเหตุผลว่า “ถึงเวลาแล้วที่คนไทยจะทำอะไรบางอย่างที่เป็นรูปธรรมเพื่ออนุรักษ์กระทิง” (ร้อยละ 19.70)

ตารางที่ 4.15 สาเหตุที่ทำให้ “ยินดีจ่าย” เงินเพื่อสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=76)	ร้อยละ
1. กระทิงเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อความสมดุลของระบบนิเวศ จึงควรอนุรักษ์	49	64.50
2. ถึงเวลาแล้วที่คนไทยจะทำอะไรบางอย่างที่เป็นรูปธรรม เพื่ออนุรักษ์กระทิง	15	19.70
3. ความคิดริเริ่มนี้ จะนำไปสู่ความพยายามในการอนุรักษ์สิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์อีกด้วย	8	10.50
4. อนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานดู/อนุรักษ์กระทิง	4	5.30

หมายเหตุ : จำนวนผู้ที่ตอบว่ายินดีจ่ายตามราคาที่เหมาะสมและเลือกสาเหตุที่ยินดีจ่าย (n=76)

ตารางที่ 4.16 แสดงเหตุผลที่ไม่ยินดีจ่าย ส่วนใหญ่ระบุว่า “ไม่มีเงินพอที่จะจ่ายได้” (ร้อยละ 35.20) รองลงมาคือ “คิดว่าควรเป็นหน้าที่ของรัฐ เพราะรัฐบาลมีงบอยู่แล้วถ้าจัดสรรให้เหมาะสม” (ร้อยละ 29.70)

ตารางที่ 4.16 เหตุผลที่ทำให้ผู้ตอบ “ไม่ยินดีจ่าย” เพื่อสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=71)	ร้อยละ
ไม่มีเงินพอที่จะจ่ายได้	25	35.20
ไม่เชื่อว่าโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จะคุ้มค่า	1	1.41
ไม่เชื่อว่าเงินที่จ่ายจะเข้ากองทุนอนุรักษ์กระทิงจริง	2	2.82
คิดว่ามีสิ่งอื่นที่นำอนุรักษ์มากกว่ากระทิง	2	2.82
ควรเป็นหน้าที่ของรัฐ เพราะรัฐบาลมีงบอยู่แล้วถ้าจัดสรรให้เหมาะสม	22	29.70
จำนวนเงินสูงเกินไป	8	10.80
ไม่ควรระบุจำนวนเงิน/ควรจ่ายตามความสมัครใจ	7	9.86
รัฐบาลควรให้การสนับสนุน	2	2.82
ไม่ควรพาคนไปดูให้อยู่ตามธรรมชาติ	1	1.41
เพราะเป็นส่วนของกรมป่าไม้	1	1.41

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยให้จัดลำดับความสำคัญของมาตรการที่เห็นว่าจะกระตุ้นประชาชนให้สนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลำดับ 1-3 ผลปรากฏว่า ความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่คิดว่ามาตรการที่จะกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์กระทิง อันดับ 1 คือ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระทิงมากขึ้น (ร้อยละ 43.30) ลำดับที่ 2 คือ สร้างความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือให้กับวิธีการดำเนินการ (ร้อยละ 24) และลำดับที่ 3 คือ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร และกิจกรรมขององค์กรที่จะเข้าดำเนินการให้มากขึ้น (ร้อยละ 18.70) ตามตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 มาตรการที่เห็นว่าจะกระตุ้นประชาชน ให้สนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระทิงมากขึ้น	65	43.30
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรและกิจกรรมขององค์กรที่จะเข้าดำเนินการให้มากขึ้น	28	18.70
สร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือให้กับวิธีการดำเนินการ	36	24.00
ทำให้เกิดความสะดวกในการบริจาคเงิน	13	8.70
ให้องค์กรต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กร (ใช้บุคคลสำคัญเป็นผู้ประชาสัมพันธ์)	7	4.70
รัฐบาลมาดูแล	1	0.70

หลักของการถามถึงความเต็มใจที่จะจ่ายของ CVM ต้องถามความมั่นใจเกี่ยวกับการตอบความเต็มใจที่จ่ายและไม่จ่าย โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ “มั่นใจมากที่สุด” “ค่อนข้างมั่นใจ” “ไม่ค่อยมั่นใจ” “ไม่มั่นใจ” และ “ไม่มั่นใจเลย” ซึ่งหากตอบว่าเต็มใจจ่าย แต่ “ไม่มั่นใจ” กับ “ไม่มั่นใจเลย” จะถือว่าผู้ตอบรายนั้นไม่เต็มใจที่จะจ่าย

ในตารางที่ 4.18 จำนวนผู้ที่ตอบว่า “เต็มใจที่จะจ่าย” ทั้งหมดจำนวน 76 ราย มีความมั่นใจเลือกคำตอบที่ระดับมั่นใจมากที่สุด มีจำนวน 51 ราย (ร้อยละ 67.11) และตอบว่า “ค่อนข้างมั่นใจ” (ร้อยละ 26.32) สำหรับตารางที่ 4.19 ผู้ที่ตอบว่าไม่จ่ายเงินสนับสนุนตามที่ระบุในแบบสอบถามแต่ยินดีจ่ายในราคาที่ต้องการสนับสนุนจากผู้ตอบทั้งหมด 62 ราย ซึ่งมีผู้ตอบว่า “ค่อนข้างมั่นใจ” ในจำนวนเงินที่ได้ระบุไว้เอง (ร้อยละ 51.61) รองลงมาตอบว่า “มั่นใจมากที่สุด” (ร้อยละ 45.16) และผู้ที่ตอบไม่ยินดีจ่ายตามราคาที่ระบุในแบบสอบถามและไม่ต้องการสนับสนุนแม้จำนวนเงินจะลดลงมีจำนวน 12 ราย โดยผู้ตอบว่า “มั่นใจมากที่สุด” มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 และผู้ที่ตอบว่า “ค่อนข้างมั่นใจ” มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.18 ความมั่นใจที่จะจ่ายสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิง ที่ตอบว่า ยินดีจ่ายเงินสนับสนุน

ระดับความมั่นใจ	จำนวน (ราย) (n=76)	ร้อยละ
1. ไม่มั่นใจเลย	1	1.30
2. ไม่ค่อยมั่นใจ	4	5.26
3. ค่อนข้างมั่นใจ	20	26.32
4. มั่นใจมากที่สุด	51	67.11

หมายเหตุ: จำนวนผู้ที่ตอบว่ายินดีจ่ายตามราคาที่เหมาะสม (n=76)

ตารางที่ 4.19 ความมั่นใจที่ตอบว่าไม่จ่ายเงินสนับสนุนตามราคาที่เหมาะสมแต่จะจ่ายในจำนวนเงินที่ยินดีจ่าย

ระดับความมั่นใจ	จำนวน (ราย) (n=62)	ร้อยละ
1. ไม่ค่อยมั่นใจ	2	3.23
2. ค่อนข้างมั่นใจ	32	51.61
3. มั่นใจมากที่สุด	28	45.16

หมายเหตุ: จำนวนผู้ที่ตอบว่ายินดีจ่ายตามราคาที่เหมาะสม (n=62)

ตารางที่ 4.20 ความมั่นใจที่ตอบว่าไม่ยินดีจ่ายเงินสนับสนุน

ระดับความมั่นใจ	จำนวน (ราย) (n=12)	ร้อยละ
1. ค่อนข้างมั่นใจ	4	33.33
2. มั่นใจมากที่สุด	8	66.67

หมายเหตุ: จำนวนผู้ที่ตอบว่าไม่ยินดีจ่ายสนับสนุน (n=12)

จากการสอบถามว่าผู้ที่ให้สัมภาษณ์เชื่อมั่นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของกระทิงในแบบสอบถามนี้หรือไม่ ผู้ที่ตอบว่าไม่เชื่อเนื่องจากเหตุผล “ยังไม่เคยเห็นกระทิงเลย” มีจำนวน 2 ราย ผู้ให้สัมภาษณ์ที่คิดว่ามีภัยคุกคามกระทิงตามที่อธิบายในการ์ดมีจำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.70 ผู้ที่ตอบว่าเชื่อมั่นข้อมูลสถานการณ์กระทิงในแบบสอบถามมีจำนวน 148 ราย

คิดเป็นร้อยละ 98.70 และผู้ที่ตอบว่าเชื่อในข้อมูลโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานฯ จะมีประสิทธิภาพ มีจำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.70 ส่วนผู้ที่ตอบที่คิดว่าไม่เชื่อว่าโครงการกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานจะมีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่ตอบที่เลือกเหตุผลว่าส่วนท้องถิ่นผันเงินไปใช้ในเรื่องอื่นจนทำให้เงินไปไม่ถึงโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ผู้ที่เลือกตอบว่าหน่วยงานที่เก็บเงินอาจจัดสรรเงินไม่ทันเวลา และเลือกคำตอบว่า ถ้าคิดว่าจะสูญพันธุ์ก็สามารถเพาะพันธุ์ได้อย่างหมีแพนด้า มีจำนวนผู้ตอบเท่ากัน คือ ข้อละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.70 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.21-4.22)

ตารางที่ 4.21 ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลของกระทิงในแบบสอบถาม

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูล	จำนวน (ราย) (n=150)
1. คิดว่ามีภัยคุกคามกระทิงตามที่อธิบายในการ์ด	145 (96.70)
2. เชื่อในข้อมูลสถานการณ์กระทิงในแบบสอบถาม	148 (98.70)
3. เชื่อว่าข้อมูลโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานฯ จะมีประสิทธิภาพ	148 (98.70)

ตารางที่ 4.22 ความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เชื่อว่าโครงการกองทุนอนุรักษ์กระทิงจะมีประสิทธิภาพ

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
1. ส่วนท้องถิ่นผันเงินไปใช้ในเรื่องอื่น จนทำให้เงินไปไม่ถึงโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	0.70
2. หน่วยงานที่เก็บเงินอาจจัดสรรเงินไปถึงโครงการฯ ไม่ทันเวลา	1	0.70
3. ถ้าคิดว่าจะสูญพันธุ์ก็สามารถเพาะพันธุ์ได้เหมือนหมีแพนด้า	1	0.70

ส่วนทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการให้ 5 องค์กรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ได้แก่ 1. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช 2. องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขามอำเภอกุยบุรี 3. สำนักงานอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 4. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และ 5. คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่ตอบ “ไม่มีความคิดเห็น” (ร้อยละ 54) รองลงมาตอบว่า “เห็นด้วย” (ร้อยละ 45.30) ซึ่งผู้ที่ตอบ เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า หน่วยงานที่กล่าวถึงเกี่ยวข้องกับกระทิง/ดูแลกระทิงอยู่แล้ว/รับผิดชอบกระทิงอยู่แล้ว/เหมาะสมแล้ว มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 80.88 รองลงมา คือ ผู้ที่ตอบว่าใกล้ชิดกระทิงร้อยละ 16.18 (ตาราง 4.23-4.24)

ตารางที่ 4.23 ทัศนคติเกี่ยวกับการให้ 5 องค์กร เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
1. เห็นด้วย	68	45.30
2. ไม่เห็นด้วย	1	0.70
3. ไม่มีความคิดเห็น	81	54.00

ตารางที่ 4.24 เหตุผลผู้ที่ตอบว่าเห็นด้วยกับการให้ 5 องค์กรฯ ดูแลกระทิง

ข้อความ	จำนวน(ราย) (n=68)	ร้อยละ
1. ใกล้ชิดกระทิง	11	16.18
2. เกี่ยวข้องกับกระทิง/ดูแลกระทิงอยู่แล้ว/รับผิดชอบกระทิงอยู่แล้วเหมาะสมแล้ว	55	80.88
3. ช่วยดูแลกระทิงได้/น่าจะบริหารจัดการกองทุนได้ดี	2	2.94

ซึ่งในการตอบในหัวข้อกรณีที่ “ไม่เห็นด้วย” ที่จะให้ 5 องค์กร ดูแลกองทุนอนุรักษ์กระทิง มีผู้ที่ตอบว่า ควรให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแม่ข่ายรับผิดชอบโครงการ มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.70

เมื่อสอบถามความคิดเห็นที่คิดว่ามีความเหมาะสมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การจัดพิมพ์หนังสือ เป็นวิธีที่มีผู้ตอบมากที่สุด (ร้อยละ 32) และวิธีที่เสนอตามแบบสอบถามมีคนเห็นด้วยในลำดับรองลงมา (ร้อยละ 28.70) ส่วนการระดมทุนที่ผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิสผู้ให้สัมภาษณ์ที่เห็นด้วยมีเพียง 1 ราย เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 0.70 (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 วิธีที่เหมาะสมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ข้อความ	จำนวน (ราย) (n=150)	ร้อยละ
1. วิธีที่เสนอตามแบบสอบถาม	43	28.70
2. จัดกิจกรรมรณรงค์	6	4.00
3. เก็บเงินโดยชำระพร้อมค่าโทรศัพท์	14	9.30
4. เก็บเงินกับค่าน้ำประปา	9	6.00
5. จัดพิมพ์หนังสือ	48	32.00
6. โอนเงินเข้าบัญชีของกองทุน/โอนผ่านธนาคาร	26	17.30
7. เคาน์เตอร์เซอร์วิส	1	0.70
8. จ่ายเป็นเงินสด	3	2.00

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย

ในการวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์โดยวิธี Logistic Regression ตัวแปรตามเป็นความเต็มใจที่จะจ่าย และใช้ตัวแปรอิสระเป็นตัวแสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่น่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์ ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ในแบบจำลองและความน่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์

ตัวแปร	ความหมายของตัวแปร	ความน่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์
Bid	ราคาที่กำหนดเพื่อถามความเต็มใจที่จะจ่าย (แบ่งเป็น 5 ราคา)	-
Age	อายุ (เฉลี่ย)	+
Gender	เพศของผู้ตอบ (หญิง=0 ชาย=1)	?
Married	สถานภาพสมรส (โสด/หย่า=0 สมรส=1)	-
Education	ระดับการศึกษา (จำนวนปี)	+
Income	รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบ (แบ่งเป็น 7 ช่วง)	+

การวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายโดยวิธี Logistic Regression จะมีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ราคา อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบ ซึ่งความน่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์ 3 ตัวแปร ที่มีค่าเป็นบวก คือ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบ หมายถึง ผู้ตอบที่มีอายุสูงมีการศึกษาสูงและมีรายได้ต่อเดือนสูง น่าจะมีโอกาสที่จะตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่า ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่มีค่าเป็นลบ มี 2 ตัวแปร คือ ราคา และสถานภาพสมรส หมายถึง เมื่อราคาสูงขึ้น โอกาสที่จะตอบว่าเต็มใจที่จะจ่าย จะลดลงตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ส่วนสถานภาพของผู้ที่สมรสและมีบุตรจะมีความเต็มใจที่จะจ่ายน้อยกว่าผู้ที่โสดเนื่องจากต้องนำเงินไว้ใช้จ่ายในครอบครัว

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่ายโดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอย

Logistic regression		Number of obs =		150		
		LR chi2(6) =		81.16		
		Prob > chi2 =		0.0000		
Log likelihood = -63.378119		Pseudo R2 =		0.3904		
wtpCensored	Coef.	Std. Err.	z	P > z	(95% Conf. Interval)	
bid	-.0061989	.0009855	-6.29	0.000**	-.0081305	-.0042672
age	-.016727	.0308379	-0.54	0.588	-.0771682	.0437141
gender	-.7071681	.5534132	-1.28	0.201	-1.791838	.3775018
married	-.5280461	.5085102	-1.04	0.299	-1.524708	.4686156
edu	-.1632546	.3356965	-0.49	0.627	-.8212076	.4946984
income	.0000448	.0000207	2.16	0.031*	4.14e-06	.0000854
know_threat	.2687159	.4922706	0.55	0.585	-.6961167	1.233549
Seen	-.1006072	.5622721	-0.18	0.858	-1.20264	1.001426
k_interested	.2957105	.7583379	0.39	0.697	-1.190604	1.782025
Paengma_in~d	.6489423	.5352088	1.21	0.225	-.4000475	1.697932
_cons	3.190911	2.207807	1.45	0.148	-1.136311	7.518133

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (2561)

หมายเหตุ ** หมายถึง การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99
 * หมายถึง การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย โดยใช้ Logistic Regression สามารถหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย (Mean Willingness to Pay, MWTP) ด้วยวิธี parametric¹ โดยมีสูตรในการคำนวณ คือ

$$\text{Mean WTP} = (\alpha / \beta)$$

เมื่อ α เป็นค่าของคอนสแตนต์

β เป็นค่าสัมประสิทธิ์ของ bid

เมื่อคำนวณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย (WTP) ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ค่าของตัวแปร (P) ที่ 0-0.01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ถ้าอยู่ที่ไม่ถึง 0.05 จะเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย คือ Bid ราคา โดยค่าสัมประสิทธิ์มีเครื่องหมายเป็นลบ หมายถึง ยิ่งราคาที่สูงกว่าจะเต็มใจจ่ายหรือไม่สูงขึ้น โอกาสที่ผู้ตอบจะเต็มใจจ่ายจะลดลง มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และรายได้ (Income) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ซึ่งหมายความว่า หากรายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์เพิ่มมากขึ้น โอกาสที่จะตัดสินใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

การคำนวณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย} &= 3.190911 / -0.0061989 \\ &= 514.75 \text{ บาท/ครัวเรือน} \end{aligned}$$

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.12 ที่แสดงให้เห็นว่ามีร้อยละ 30 ของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ที่ตอบว่าเต็มใจจะจ่าย 500 บาท ผู้วิจัยจึงได้นำเอาสัดส่วนร้อยละ 30 นี้มาวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับครัวเรือนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำนวนจำนวนครัวเรือนที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี พ.ศ.2559 ซึ่งมีทั้งหมด 37,475 ครัวเรือน ถ้าร้อยละ 30 ของจำนวนที่เต็มใจที่จะจ่ายจะคำนวณหาความเต็มใจที่จะจ่ายได้เท่ากับ

$$37,475 \times 30\% = 11,242.50 \text{ บาทต่อครัวเรือน}$$

มูลค่าของความเต็มใจจ่ายของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่จะหาเงินมาใช้ในโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนเงินจากการคำนวณได้ ดังนี้

$$11,242.50 \times 514.75 = 5,787,076.88 \text{ บาท}$$

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสินค้าสาธารณะ (Public goods) ที่ทุกคนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเสรี (open access) มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้ และไม่ได้เกิดจากการใช้ในตัวของทรัพยากรแต่ละประเภท โดยไม่สามารถมีการซื้อขายผ่านตลาดได้ (non-market goods) จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่มีราคาหรือมูลค่าตลาดที่ชัดเจน ทำให้สังคมไม่เห็นมูลค่าและความสำคัญของทรัพยากร จนมีการตัดดวงผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญเมื่อเกิดการสูญเสียของทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดซึ่งสูญพันธุ์ไป การประเมินมูลค่าอาจทำให้มีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างคุ้มค่าตามหลักการอนุรักษ์ (conservation)

สัตว์ป่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญทั้งต่อมนุษย์และระบบนิเวศ สาเหตุที่ทำให้สัตว์ป่าลดลงที่สำคัญมาจากการถูกล่าโดยมนุษย์และการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัย แม้จะมีโครงการเพื่ออนุรักษ์และกฎหมายที่คุ้มครองทั้งสัตว์ป่า และอุทยานหรือพื้นที่อาศัยของสัตว์ป่า แต่ก็ยังพบปัญหาการล่าสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามาโดยตลอด ซึ่งเกิดจากการไม่ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของมูลค่าสัตว์ป่า ดังนั้น การนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการประเมินมูลค่าด้วยวิธี CVM เพื่อใช้วัดมูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ของสินค้าสาธารณะ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะไม่มีราคาตลาด หรือถ้ามีก็ไม่ได้สะท้อนมูลค่าที่แท้จริง วิธีการจึงเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้คล้ายกับสินค้าที่มีการซื้อขายจริงเพื่อสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายและใช้เป็นตัวแทนของมูลค่าของสัตว์ป่า สืบเนื่องมาจาก พบว่า มีการตายของกระทิงจำนวนมากในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เมื่อเดือนธันวาคม 2556 ซึ่งสถานะของกระทิงในประเทศไทยเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 และมีสถานะในสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ(IUCN) จัดให้อยู่ในระดับ CR (Critically Endangered) คือ มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ทำให้ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์มูลค่าที่ไม่ได้เกิดจากการใช้ โดย CVM ศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่ออนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีรายได้มีอาชีพและสามารถตัดสินใจในการจ่ายสนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการกำหนดแบบ Quota random sampling จากกลุ่มประชาชนทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 150 ตัวอย่าง ในการสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระ ไม่มีการชี้นำ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ต่อรายประมาณ 45 นาที ช่วง Bid ราคา ที่สมมติว่า จะมีประชาชนที่เต็มใจที่จะจ่าย เป็น 5 ราคา คือ ราคา 100 บาท 250 บาท 500 บาท 700 บาท และ 1,000 บาท กลุ่มผู้ที่ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุ 41-50 ปี คือกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 55.30) ซึ่งช่วงอายุเฉลี่ยของผู้ตอบ คือ 47 ปี ในการตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีผู้ตอบที่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คือ ร้อยละ 75.30 และร้อยละ 61.30 เป็นผู้ที่สมรสแล้ว ส่วนระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ มีจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.30 อาชีพของผู้ตอบ เป็นกลุ่มของข้าราชการมากที่สุด มีจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 48

2. อภิปรายผล

ในการวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายโดยวิธี Logistic Regression ตัวแปรตามเป็นความเต็มใจที่จะจ่าย และใช้ตัวแปรอิสระเป็นตัวแสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่น่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์ ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายโดยวิธี Logistic Regression

ตัวแปร	ความหมายของตัวแปร	ความน่าจะเป็นของค่าสัมประสิทธิ์
Bid	ราคาที่กำหนดเพื่อถามความเต็มใจที่จะจ่าย (แบ่งเป็น 5 ช่วง)	-
Age	อายุ (แบ่งเป็น 5 ช่วง)	+
Gender	เพศของผู้ตอบ (หญิง=0 ชาย=1)	?
Married	สถานภาพสมรส (โสด/หย่า=0 สมรส=1)	-
Education	ระดับการศึกษา (แบ่งเป็น 5 ระดับ)	+
Income	รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบ (แบ่งเป็น 7 ช่วง)	+

การวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่าย พบว่า ตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ราคา อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบ ผลการวิจัย พบว่า 1) ร้อยละของผู้ที่ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายจะสูงเมื่อราคาที่ให้จ่ายต่ำและจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อราคาที่จะให้จ่ายสูงขึ้น 2) ความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 514.75 บาทต่อครัวเรือน 3) ถ้านำมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมาคูณกับมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยร้อยละ 30 ของจำนวนครัวเรือนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นสัดส่วนของจำนวนผู้ที่ตอบว่าจะเต็มใจที่จะจ่าย ณ ระดับราคา 500 บาท ต่อครัวเรือน ก็จะได้มูลค่าที่สามารถระดมทุนได้ 5,787,076.88 บาท

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจว่าจะเต็มใจจ่ายหรือไม่ มีสองตัวแปร ตัวแปรแรก คือ ราคา ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 และโดยค่าสัมประสิทธิ์มีเครื่องหมายเป็นลบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานว่า โอกาสที่ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เต็มใจจ่ายจะน้อยลงถ้าราคาที่ต้องการให้จ่ายสูงขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ รายได้ ซึ่งเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกก็สอดคล้องกับสมมติฐานเช่นเดียวกัน มีความหมายว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้สูงจะมีโอกาสที่จะตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีรายได้น้อย

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่ายโดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอย โดยใช้ Logistic Regression สามารถหามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย (Mean Willingness to Pay, MWTP) ด้วยวิธี parametric โดยมีสูตรในการคำนวณ คือ $Mean\ WTP = (\alpha/\beta)$

เมื่อกำหนดมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย (MWTP) ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะจ่าย คือ Bid ราคา -0.0061989 ซึ่งมีค่าเป็นลบ หมายถึง ถ้าราคาที่กำหนดในการสอบถามมีราคาที่ลดลงจะทำให้มีประชาชนมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากขึ้น มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ รายได้ (Income) 0.0000207 มีค่าเป็นบวก มีความหมายว่า หากระดับรายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์เพิ่มมากขึ้นจะทำให้การตัดสินใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การคำนวณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายจากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย} &= 3.190911 / -0.0061989 \\ &= 514.75 \text{ บาท/ครัวเรือน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณพบว่า มูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยสูงสุด (Upper Bound Value) ราคาที่ประชาชนส่วนใหญ่เต็มใจที่จะจ่ายอยู่ในช่วงราคาไม่เกิน 500 บาท คือ ระดับครัวเรือนร้อยละ 30 มีความเต็มใจที่จะจ่าย ซึ่งจำนวนครัวเรือนในอำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี พ.ศ.2559

มีทั้งหมด 37,475 ครัวเรือน ในการคำนวณหาความเต็มใจที่จะจ่าย ได้เท่ากับ $37,475 \times 30\% = 11,242.50$ ครัวเรือน มูลค่าของความเต็มใจที่จะจ่ายของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่จะหาเงินมาใช้ในโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนเงิน $11,242.50 \times 514.75 = 5,787,076.88$ บาท จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่ามูลค่าของกระทิงเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญ และมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ. (2554). *โครงการพัฒนาของภาครัฐที่กระทบต่อการ
ใช้ที่ดิน กรณีศึกษาเกาะเต่า*. 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ. (2554). *โครงการการเรียกค่าเสียหายในคดี
สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง*. 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ. (2554). *รวบรวมองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง*. 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์. (2553). *การศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรทางทะเล
และชายฝั่ง (ชายหาด)*. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์. (2553). *โครงการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของ
ทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติ*. 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์. (2552). *โครงการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโลมา
ในประเทศไทย*. 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยุการปก.

อรพรรณ ณ บางช้าง ศรีเสาวลักษณ์ และคณะ. (2554). *เศรษฐศาสตร์เกษตรและการจัดการ
ทรัพยากรการเกษตร*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและการจัดการ
ทรัพยากรการเกษตร*. หน่วยที่ 6, น. 13-17. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศุภสุข ประดับสุข (2556). *ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์เสือโคร่งในผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่
(ปริญญาฉบับจัด)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (2561, 7 กุมภาพันธ์). *จับ ปช.อิตาเลียนไทยล่าสัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรฯ
เดลินิวส์*, น.1.

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (2561). *ที่ตั้งอุทยานแห่งชาติกุยบุรี*, ข้อมูลเกี่ยวกับกระทิง
สืบค้นจาก <http://portal.dnp.go.th/>

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 (2561). สืบค้นจาก
http://www.ubonzoo.com/law/law_wild2535.htm

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *รายงานสถิติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2560*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์กระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

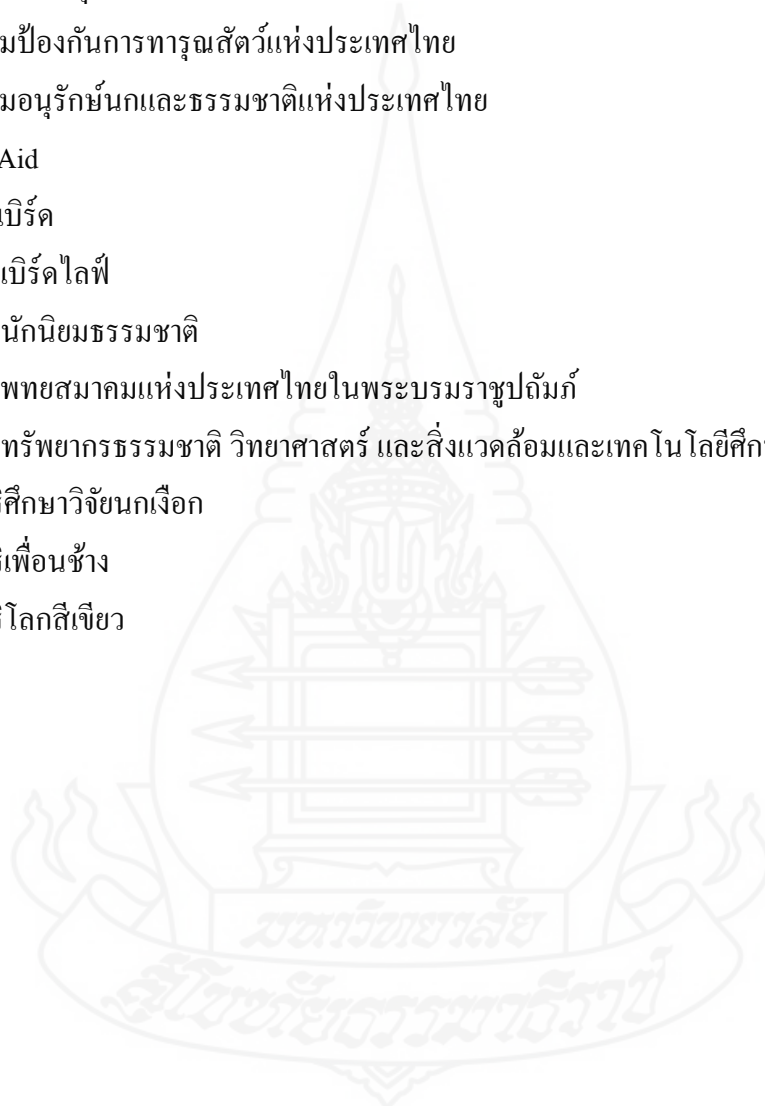
สืบทอดวัฒนธรรมมาตุลีราช

ภาคผนวก ก
องค์กรด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า

องค์กรด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า

1. มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (WFT)
2. มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
3. องค์กรกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย
4. สมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย
5. สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย
6. Wild Aid
7. สยามเบิร์ด
8. ชมรมเบิร์ดไลฟ์
9. ชมรมนักษิณธรรมชาติ
10. สัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
11. ชมรมทรัพยากรธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีศึกษา
12. มูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก
13. มูลนิธิเพื่อนช้าง
14. มูลนิธิโลกสีเขียว

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ.2535
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
เป็นปีที่ 47 ในรัชการปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

- ▶ **มาตรา 1** พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535
- ▶ **มาตรา 2 *** พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

*[รก.2535/15/1พ./28 กุมภาพันธ์ 2535]

- ▶ **มาตรา 3** ให้ยกเลิก
 - (1) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503
 - (2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 228 ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2515
- ▶ **มาตรา 4** ในพระราชบัญญัตินี้

สัตว์ป่า หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บกสัตว์น้ำสัตว์ปีกแมลงหรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติ ย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือใน น้ำ และให้ความหมายรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายพาหนะดังกล่าว

สัตว์ป่าสงวน หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และตามที่จะกำหนดโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สัตว์ป่าคุ้มครอง หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองล่า หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของ และอยู่เป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก หรือการล่อเพื่อการกระทำ

ดังกล่าวด้วยซากของสัตว์ป่า หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายหรือส่วนของร่างของ สัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือ เนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ย่าง ร่ม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่น เพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความ รวมถึง เขา หนัง กระดูก ฟัน งา ขนายนอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก หรือส่วนต่าง ๆ ของ สัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

เพาะพันธุ์ หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงไว้โดยวิธีผสมพันธุ์สัตว์ป่า และ หมายความว่า รวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าโดยวิธีผสมเทียมหรือการย้ายฝากตัวอ่อนด้วย

ค้า หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึง มีหรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย

นำเข้า หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

ส่งออก หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

นำผ่าน หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร

ด่านตรวจสัตว์ป่า หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า

สวนสัตว์สาธารณะ หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้

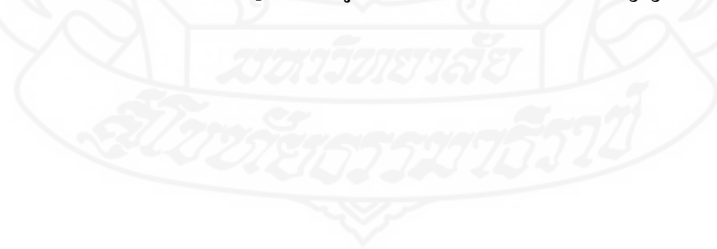
เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัยของประชาชน และ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

- ▶ **มาตรา 5** ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตรา
 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

- ▶ **มาตรา 6** การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กระทำโดยกฎกระทรวงและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
 กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้
- ▶ **มาตรา 7** ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ
- (1) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตรายหรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น
 - (2) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ และ
 - (3) ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่าเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองมิได้นำสัตว์ป่าที่ถูกล่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าเคลื่อนที่ และได้แจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า
- ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรคหนึ่งตกเป็นของแผ่นดินและให้กรรมป่าไม้หรือกรรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- ▶ **มาตรา 8** การพิจารณาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาตจะต้องดำเนินการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับคำขออนุญาตและถ้ามิได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น
- เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดอายุใบอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตถ้าผู้รับ

ใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อน ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้การต่ออายุใบอนุญาตการโอนใบอนุญาตหรือใบรับรองการออกใบแทนใบอนุญาต หรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขกำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 2

คณะกรรมการและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

- ▶ **มาตรา 9** ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรรมการ และเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง
- ▶ **มาตรา 10** กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
- ▶ **มาตรา 11** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 10 กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ
 - (1) ตาย
 - (2) ลาออก
 - (3) คณะรัฐมนตรีให้ออก
 - (4) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
 - (5) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

- ▶ **มาตรา 12** การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
- ▶ **มาตรา 13** การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม
- ▶ **มาตรา 14** คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้
- ▶ **มาตรา 15** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - (1) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา 33 การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้นตามมาตรา 42
 - (2) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา 35
 - (3) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
 - (4) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 - (5) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 - (6) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด 3

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

- ▶ **มาตรา 16** ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 26
 - ▶ **มาตรา 17** ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง
 - ▶ **มาตรา 18** ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่
 - (1) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 โดยได้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี
 - (2) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง และการได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (1) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ใบอนุญาตตาม (1) และ (2) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิกการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - ▶ **มาตรา 19** ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่
- (1) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 (1) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว
 - (2) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์

ป่าคุ้มครองเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

- ▶ **มาตรา 20** ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 21** ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกก็แอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกก็แอ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องผู้รับอนุญาตดังกล่าวแต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ▶ **มาตรา 22** ห้ามมิให้ผู้ใดยิงสัตว์ป่าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

หมวด 4

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

- ▶ **มาตรา 23** ภายใต้บังคับมาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18(1) หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และโดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 24** การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า

และซากของสัตว์ป่าต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 25** การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 20 ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 26** บทบัญญัติมาตรา 16 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 21 และมาตรา 23 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะซึ่งกระทำโดยราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 การเรียกเก็บและการชำระค่าใช้จ่ายค่าบริการ หรือค่าตอบแทนและราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

- ▶ **มาตรา 27** ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่าน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ▶ **มาตรา 28** ผู้ใดนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเคลื่อนที่เพื่อการค้า ให้นำเข้า ให้ส่งออกหรือให้นำผ่านแล้วแต่กรณีเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หมวด 5

สวนสัตว์สาธารณะ

- ▶ **มาตรา 29** ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้งการเลิกการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 32

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

- ▶ **มาตรา 30** เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วก่อนเปิดดำเนินการผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและจดทะเบียน

ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้น และต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้าทุกครั้งที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นการไปตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 31** ในกรณีที่น่าปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไขหรือข้อกำหนดในกฎกระทรวงออกตามมาตรา 29 หรือเกิดมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์สาธารณะหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจ

ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต

- ▶ **มาตรา 32** ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 ประสงค์จะเลิกดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่

อยู่ในครอบครองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา

29 รายอื่นหรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 (1) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจการบอกเลิกไปยังอธิบดี

เมื่อสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวนสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 6

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

- ▶ **มาตรา 33** เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่าก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ที่ดินที่กำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัยพันธุ์สัตว์ป่านั้นต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง
- ▶ **มาตรา 34** การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช่เป็นการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย
- ▶ **มาตรา 35** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- ▶ **มาตรา 36** ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- ▶ **มาตรา 37** นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ▶ **มาตรา 38** ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดินหรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แผล้วถาน เผา หรือทำลายต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หินหรือสัตว์เลื้อยหรือปล้องสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองดูแล รักษาหรือบำรุงรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาหรือการพักอาศัยหรืออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนให้อธิปไตยมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

- ▶ **มาตรา 39** การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัด โคน หรือแผล้วถางตามมาตรา 38 วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- ▶ **มาตรา 40** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืองดเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- ▶ **มาตรา 41** ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าในบริเวณวัดหรือในบริเวณสถานที่ที่จัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็นทีประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- ▶ **มาตรา 42** บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้ในสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้วห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น
- (2) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่า
- (3) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผล้วถาน เผา ทำลายต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือ

ขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้นเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใด

โดยเฉพาะในกรณีที่เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติการตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 7

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 43 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วยังมิได้จำหน่ายหรือจำหน่ายไปบางส่วน ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบตามอธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 44 ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการ โดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องเสียค่าเบี่ยงเบนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่ากับอัตราของทางราชการและต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและจ่ายจริง การยื่นคำขอและการจ่ายเบี่ยงเบนและค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 46 ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระค่าบริการหรือค่าตอบแทนเนื่องในการ

ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่งและเงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และให้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขต ห้ามล่าสัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

- ▶ **มาตรา 47** ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 16 มาตรา 19 มาตรา 20 วรรคหนึ่งหรือ มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือปรับไม่เกิน สี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 48** ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 18 มาตรา 23 วรรคสอง หรือ ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 49** ผู้ใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตาม มาตรา 19 ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 50** ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาตตาม มาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 51** ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 41 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 52** ผู้ใด ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 25 หรือ มาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท
- ▶ **มาตรา 53** ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ **มาตรา 54** ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 38 หรือ มาตรา 42 วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตาม มาตรา 38 ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่ง

ให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบวราของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ได้ตัดโค่น หรือแผ้วถางลงไว้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีส่วนราชการมิได้

▶ **มาตรา 55** ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่ายช่วยพาเอาไปเสียซื้อ รับจำนำหรือรับไว้ โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

▶ **มาตรา 56** ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไว้ประโยชน์ ต้องระวางโทษไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

▶ **มาตรา 57** บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามมาตรา 16 มาตรา 36 มาตรา 38 มาตรา 41 มาตรา 42 วรรคสอง ให้รับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

▶ **มาตรา 58** บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองผลิตภัณฑ์ที่ทำของสัตว์ป่าดังกล่าวหรือรังของสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสัตว์ที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

▶ **มาตรา 59** ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ากระทำนั้นตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วย

▶ **มาตรา 60** บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา 61 เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา 6 วรรคหนึ่งใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับให้เป็นไปดังนี้

(1) ให้ผู้มีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นอยู่ในความครอบครองก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว

หากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปให้จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา 29 หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณีเพื่อนำไปดำเนินการทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้นต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 38 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใดหากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตคุ้มครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์หรือตายผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(2) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ผู้ครอบครองหรือเจ้าของแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ในกรณีที่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้แจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่านั้นไว้แล้ว ให้ผู้ครอบครองซากของสัตว์ป่าเพื่อค้ำนั้นดำเนินการจำหน่ายซากของสัตว์ป่านั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี

แบบและวิธีการแจ้งตาม (1) และ (2) และการออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวและใบรับรองซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 62 ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภท 1 และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 ที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 63 ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

มาตรา 64 บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 และยังใช้บังคับอยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพิกถอนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 65 ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครองทุกประเภทใบอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองและใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 66 ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวมามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และเมื่อได้แจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่รับมอบไว้แล้ว อธิบดีอาจมอบสัตว์ป่า ดังกล่าวไว้ให้อยู่ในความดูแลของผู้นั้นต่อไปได้ตามเห็นตามสมควรทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ

ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งรายการไว้แล้วก็ให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวน หรือ สัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก

มาตรา 67 ให้ผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครองซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง อยู่ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้ง รายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้วให้ปฏิบัติ ต่อไปดังนี้

- (1) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ ผู้จัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้วตามมาตรา 69 ให้เสร็จ สิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลา ดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใดให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็น ของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมป่าไม้หรือกรม ประมง แล้วแต่กรณีเพื่อนำไปดำเนินการทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ
- (2) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองให้นำมาตรา 61 มาบังคับใช้โดย อนุโลม
- (3) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ครอบครองซากของสัตว์ป่า สงวนนั้นต่อไปได้แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก อธิบดีหรือโดยการตกทอดทางมรดก
- (4) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่า คุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 เมื่อผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวได้ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 68 ให้ผู้นั้นค้า สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ต่อไปได้สำหรับสัตว์ป่า คุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้จากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ใน ความครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายใน สองปีนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอัน

มิใช่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่ที่ใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณีเพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(5) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจและจัดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้วให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากสัตว์ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น ผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวจะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่มีอยู่ในความครอบครองให้เสร็จสิ้นภายในสามปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวและต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือนเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดและเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา 17 ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และผู้นั้นได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 68 ไว้แล้ว แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 68 ผู้ใดดำเนินการเพาะพันธุ์ ดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่า คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 43 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 69 ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้วและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า บริเวณและสถานที่ประกอบกิจการเป็นไปโดยถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 30 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 31 และได้จัดแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่า

สงวนสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้แล้วให้อธิบดีออกใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะให้แก่ผู้นั้น

- ▶ **มาตรา 70** คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอธิบดีให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลงเว้นแต่เป็นคำขออนุญาตดำเนินกิจการ อันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อธิบดีพิจารณาคำขออนุญาตนั้นต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อนันต์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตรการต่างๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสมดังวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นต้องเร่งรัดการขยายพันธุ์สัตว์ป่าและให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไปและเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศ ในการที่จะร่วมมือกันเพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของโลก ดังนั้นเพื่อปรับปรุงให้มาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง
กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

ข้อ ๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง

ลำดับที่	สัตว์ป่าคุ้มครอง
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระจงควาย (<i>Tragulus napu</i>)
๒	กระจงเล็ก (<i>Tragulus javanicus</i>)
๓	กระต่ายป่า (<i>Lepus peguensis</i>)
๔	กระทิง หรือ เมย (<i>Bos gaurus</i>)
๕	กระรอกขาว (<i>Callosciurus finlaysoni finlaysoni</i>)
๖	กระรอกบินแก้มสีแดง (<i>Hylopetes lepidus</i>)
๗	กระรอกบินแก้มสีเทา (<i>Hylopetes platyurus</i>)
๘	กระรอกบินเล็กแก้มขาว (<i>Hylopetes phayrei</i>)
๙	กระรอกบินเล็กเขาสอง (<i>Hylopetes alboniger</i>)
๑๐	กระรอกบินสีเขม่า (<i>Pteromyscus pulverulentus</i>)
๑๑	กระรอกสามสี (<i>Callosciurus prevostii</i>)
๑๒	กระรอกหน้ากระแต (<i>Rhinosciurus laticaudatus</i>)
๑๓	กระรอกหางม้าใหญ่ (<i>Sundasciurus hippurus</i>)
๑๔	กวางป่า (<i>Cervus unicolor</i>)
๑๕	ค่างดำ (<i>Presbytis femoralis</i>)
๑๖	ค่างแว่นถิ่นใต้ (<i>Presbytis obscurus</i>)
๑๗	ค่างแว่นถิ่นเหนือ (<i>Presbytis phayrei</i>)
๑๘	ค่างหงอก (<i>Presbytis cristata</i>)
๑๙	ค้างคาวกินแมลงหัวสั้น (<i>Nyctalus noctula</i>)
๒๐	ค้างคาวซุนซ้าง (<i>Cheiromeles torquatus</i>)
๒๑	ค้างคาวคุณกิตติ (<i>Craseonycteris thonglongyai</i>)
๒๒	ค้างคาวจมูกหลอดทองขาว (<i>Murina leucogaster</i>)
๒๓	ค้างคาวจมูกหลอดสีทอง หรือ ค้างคาวจมูกหลอดเล็ก (<i>Murina aurata</i>)
๒๔	ค้างคาวจมูกหลอดสีเทา หรือ ค้างคาวจมูกหลอดแดง (<i>Murina tubinaris</i>)
๒๕	ค้างคาวจมูกหลอดหุยา (<i>Murina huttonii</i>)
๒๖	ค้างคาวจมูกหลอดหูสั้น (<i>Murina cyclotis</i>)

ภาคผนวก ก

กระทิง

กระทิง (*Bos gaurus* Smith)

การจำแนกพันธุ์กระทิง

กระทิงเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเป็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่เลี้ยงลูกด้วยนม ชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ *Bos gaurus* Smith ในทางสัตวศาสตร์ชื่อ *Bos gaurus*H.Smith กระทิงอยู่ในวงศ์ Bovidae วงศ์ย่อย Borinae สัตว์ในวงศ์นี้จะมีลักษณะเป็นสัตว์กีบคู่ เคี้ยวเอื้อง กะเพาะอาหารแบ่งเป็น 4 ห้อง หางยาว และมีพู่ที่ปลายหาง มีนม 4 เต้า มีเขาทั้งตัวผู้และตัวเมียลักษณะเป็นเขากวางสวมอยู่นอกแกน กระดูกเขาอีกทีหนึ่ง สัตว์ในวงศ์ย่อยประเภทนี้ ได้แก่ วัวแดง คูปรี จามรี ควายป่า เป็นต้น ชื่อสามัญ หรือชื่ออังกฤษของกระทิงเรียกตามชื่อภาษาฮินดูว่า “Gaur” กระทิงเป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ เกื้อกูลต่อป่าทั้งพืชและสัตว์ป่าในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน กระทิงเป็นสัตว์เบิกนำการเดินหาแหล่งพืชอาหาร น้ำ และดินโป่ง สัตว์อื่นสามารถติดตามแหล่งอาหารได้จากกระทิง คุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งของกระทิง คือ มีความสามารถในการจดจำเส้นทางที่เคลื่อนย้ายแหล่งหากินได้เป็นอย่างดีซึ่งเรียกว่า “ด่านกระทิง” กระทิงมีความสำคัญต่อระบบนิเวศในการกระจายเมล็ดพันธุ์พืชสู่ป่าโดยการขับถ่าย ปัจจุบันคาดว่ากระทิงอยู่ทั่วโลก 13,000-30,000 ตัว สถานภาพทางกฎหมายเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง สถานภาพการอนุรักษ์มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์

นักสัตวศาสตร์จำแนกกระทิงออกเป็นพันธุ์หรือชนิดย่อยได้ 3 พันธุ์ ดังนี้

1. กระทิงพันธุ์อินเดีย (*Bos gaurus gaurus* Smith) พบในคาบสมุทรอินเดีย กระทิงชนิดนี้เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดใหญ่และมีสีจางกว่ากระทิงพันธุ์อินโดจีนและพันธุ์มลายู ส่วนใหญ่ตัวจะเป็นสีน้ำตาลแกมตะโหนดสีคล้ายกับวัวแดง
2. กระทิงพันธุ์อินโดจีน (*Bos gaurus laosiensis* Heude) พบในอินโดจีน พม่า ไทยเหนือ คอคอดกระของประเทศไทย ลักษณะของกระทิงชนิดนี้เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดเล็กกว่าพันธุ์อินโดจีนแต่จะมีขนาดโตกว่ากระทิงพันธุ์มลายู และมีสีดำคล้ายกระทิงพันธุ์มลายู
3. กระทิงพันธุ์มลายู (*Bos gaurus hubbacki* Lydekker) พบบริเวณใต้คอคอดกระของประเทศไทยลงไปจนถึงคาบสมุทรมลายู ลักษณะเมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดเล็กกว่ากระทิงพันธุ์อินโดจีน

จีนเล็กน้อย มีสีดำคล้ายพันธุ์อินโดจีน ลักษณะอีกประการคือบริเวณสันหน้าผากจะต่ำหรือแบนกว่า
กระทิงพันธุ์อินโดจีน

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ของกระทิง

กระทิงเป็นสัตว์ป่าที่มีถิ่นกำเนิดในป่าตามธรรมชาติ สามารถอาศัยอยู่ในป่าทุกประเภท ชอบหากินตามบริเวณทุ่งหญ้าและไร่ร้าง กระทิงสามารถผสมพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี แต่ส่วนใหญ่มีฤดูผสมพันธุ์อยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม การตั้งท้องนาน 9 เดือน ออกลูกครั้งละ 1 ตัว มีอายุเฉลี่ยประมาณ 25-30 ปี

รูปร่างลักษณะของกระทิง

กระทิงเป็นสัตว์ป่าที่มีรูปร่างขนาดใหญ่รองจากช้างและแรด ลำตัวมีขนปกคลุมทั่วทั้งตัว ลักษณะขนสั้น และเป็นมัน หน้าผากมีขนสีขาวยาวชี้เต้าหรือสีเหลือง เรียกว่า หน้าโพ ปลายเขาของกระทิงจะโค้ง และชี้ออกไปทางด้านหน้าตรง โคนเขาจะมีสีน้ำตาลดำมีรอยหยัก เรียกว่า พาลี หน้าผากยุบหรือเว้าเข้า มีคอที่สั้นด้านหลังคอจะโค้งนูนสูงโค้งไปด้านหลังลำตัวจนถึงบริเวณกลางหลัง ถ้ามีส่วนนี้ขนาดใหญ่กลมเนื้อจะแข็งแรงและมีพลังมาก มีเหนียงบริเวณใต้คอ มีหูค่อนข้างใหญ่มีความยาวประมาณ 25-30 เซนติเมตร ใบหูชี้ออกด้านข้างเวลาตื่นปกติใบหูจะคว่ำลงเล็กน้อย เพื่อเปิดรับเสียง ขาของกระทิงตั้งแต่เหนือเข่าไปจนถึงกีบเท้าจะมีสีขาวยาวชี้เต้าหรือเทา คล้ายสวมถุงเท้า ขนาดลำตัววัดจนถึงหัวยาวประมาณ 250-300 เซนติเมตร หางยาวประมาณ 70-105 เซนติเมตร เมื่อโตเต็มวัยตัวผู้จะสูงประมาณ 170-187 เซนติเมตร ตัวเมียสูงประมาณ 150-160 เซนติเมตร การวัดขนาดของสัตว์ป่าอื่นจะวัดบริเวณไหล่ซึ่งอยู่ตรงขาหน้า แต่การวัดความสูงของกระทิงจะวัดบริเวณกลางหลัง ตัวผู้จะมีขนาดใหญ่กว่าตัวเมีย มีน้ำหนักตัวประมาณ 650-690 กิโลกรัม

สีของกระทิง

แม้จะเป็นพันธุ์เดียวกันแต่สีของกระทิงจะแตกต่างกันตามอายุ ตอนเล็กจะมีน้ำตาลอ่อน และจะมีสีเข้มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อโตขึ้น จนกลายเป็นสีแกรมดำหรือสีดำ กระทิงจะไม่มีสีขาบริเวณกัน หากมีจะเป็นัวแดงไม่ใช่กระทิง เมื่ออายุมากขึ้นขนของกระทิงจะไม่มันขลับ สีบริเวณหน้าผาก ส่วนใหญ่จะเป็นสีเดียวกับเท้า คือ จะเป็นสีเทาหรือเหลืองแกมทองหรือสีขาวซีด ๆ สีนี้เกิดจาก คราบไขมันในหนังของกระทิงซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะจะมีกลิ่นฉุนนิดหน่อย กระทิงมักจะเช็ดขน ลำตัวของมันไม้ทุกครั้งที่ผานเพื่อแสดงอาณาเขต คราบไขมันนี้จะลดลงเมื่อกระทิงมีอายุมากขึ้น ชาวบ้านจะเรียกกระทิงที่มีหน้าและสีที่เท้าสีเหลืองว่า กระทิงหน้าโพเหลือง หากกระทิงที่มีตอน ปลายของหางโค้งเข้าหากันมากกว่าปกติจะเรียกว่า กระทิงสง และหากมีหน้าโพและสีเท้าสีขาวซีด ๆ จะเรียกกระทิงนี้ว่า เมย

เขาของกระทิง

ลักษณะเขาของกระทิงจะงอกออกจากกะโหลกศีรษะไปด้านข้าง แล้วโค้งขึ้นด้านบนเกือบ ครึ่งวงกลม โคนเขาของกระทิงจะใหญ่กว่าเขาวัวแดงแต่จะไม่โค้งไปข้างหน้าเหมือนเขาของวัวแดง กระทิงที่มีอายุมากโคนเขาจะใหญ่ ส่วนปลายจะหดสั้นและอาจแตกออกเป็นแผ่นคล้ายปลีกล้วย บริเวณโคนเขาจะหยักเป็นบั้ง เรียกว่า พาลี จะมีมากขึ้นอยู่กับอายุของกระทิง สัตว์ในวงศ์นี้จะมี เขาทั้งตัวผู้และตัวเมีย ส่วนใหญ่ตัวผู้จะมีเขาที่ใหญ่และยาวกว่าตัวเมีย เขากระทิงที่มีความยาวตั้งแต่ 76 เซนติเมตร ขึ้นไป มีขนาดรอบโคนเขาตั้งแต่ 50 เซนติเมตร ขึ้นไป มีวงเขากว้างตั้งแต่ 100 เซนติเมตร ขึ้นไป ยังมีขนาดโคนเขาที่ใหญ่มีพาลีมากและเป็นร่องลึกจะเป็นลักษณะเขาที่จัดว่าสวย และสง่างามที่สุด

เสียงของกระทิง

ผู้ที่ศึกษาเสียงร้องของกระทิง คือ นายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล เป็นนักนิยมนไพรซึ่งได้รวบรวมเสียงของกระทิงไว้ดังนี้

1. เสียงร้องกู่ โดยเป็นการออกเสียง มู ยาว ๆ บ่อย ๆ ส่วนใหญ่เป็นช่วงฤดูหนาว และเป็นฤดูผสมพันธุ์ร้องเพื่อเรียกหาฝูงของกระทิงโทน หรือกระทิงพลัดหลงฝูง และอาจเป็นการร้องกู่ตอบของกระทิงตัวเมีย
2. เสียงร้องเรียกฝูงออกหากิน โดยผู้นำฝูงเพื่อให้ออกหากินหรือร้องเรียกกระทิงที่เดินหากินล่าช้าให้ตามเข้าฝูง
3. เสียงร้องของแม่และลูกเรียกหากัน คือ เสียงมูหรือมอสั้น ๆ ส่วนลูกจะร้องตอบด้วยเสียงเมหรือเบ
4. เสียงร้องเมื่อมีสิ่งผิดปกติ จะส่งเสียงมูสั้น ๆ เบา ๆ และเดินอย่างระมัดระวังเข้าไปดูสิ่งที่มันคาดว่าเป็นอันตราย หากพบศัตรูหรือภัยอันตรายจะรีบหนีอย่างรวดเร็ว
5. เสียงกรนหรือเสียงในขณะหากิน ซึ่งจะมีการส่งเสียงดังในลำคอหรือจมูก กระทิงยังมีขนาดใหญ่เมื่อหลับสนิทจะกรนดังมาก ทำให้เป็นอันตรายเนื่องจากนักล่าหรือพรานป่าสามารถได้ยินได้จากระยะไกล
6. เสียงขู่หรือส่งเสียงทำทายเป็นเพื่อขับไล่กระทิงที่ไม่ชอบให้ออกไป เป็นเสียงดังพืด ๆ จากจมูกและแสดงการทำทายเป็นการขวิดต้นไม้เล็ก ๆ
7. เสียงดังฟอดอย่างแรง เป็นการระบายลมทางจมูกอย่างแรง จะพบเมื่อกระทิงตกใจก่อนจะหนีโดยเร็วที่สุด หากกระทิงตัวอื่นได้ยินจะรับรู้การเตือนภัยด้วยเช่นกัน
8. เสียงเมื่อจวนสิ้นใจ จะส่งเสียงดังอ้อกในลำคอเป็นเสียงดัง และมีหางเสียงที่ดำหายไป ในลำคอ

ชีววิทยา

กระทิงจะอยู่รวมกันเป็นฝูงราว 6-20 ตัว จะประกอบด้วยตัวเมียและลูก ๆ และมีกระทิงตัวเมียที่มีอายุมากเป็นผู้นำฝูง ลูกกระทิงที่โตเต็มวัยจะถูกขับไล่ออกจากฝูงซึ่งเป็นกลไกลดธรรมชาติ เพื่อเป็นการป้องกันการผสมพันธุ์ในวงศ์ญาติ กระทิงหนุ่มที่ออกเที่ยวหากินล่าฟังกแยกจากฝูงเพียงตัวเดียวเรียกว่า กระทิงโทน ศัตรูของกระทิง ได้แก่ เสือโคร่ง ฝูงหมาป่าใน ภูเขาหิมาลัย ซึ่งจะล่ากระทิงในช่วงที่ยังไม่โต

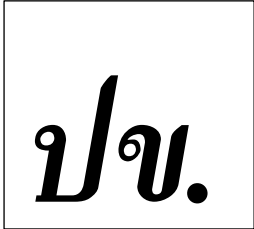
นิเวศวิทยา

กระทิงมักจะอาศัยอยู่ในบริเวณที่เป็นพื้นที่ค่อนข้างชุ่มชื้น กระทิงจะอดน้ำไม่เก่งจึงมักอาศัยใกล้แหล่งน้ำ อาหารของกระทิง คือ ใบไม้ เครือเถาวัล และหญ้า เมื่อชาวบ้านจุดไฟเผาป่าให้โล่งเพื่อสะดวกในการเข้าเก็บหาของป่าและล่าสัตว์ หลังจากนั้น 1-2 อาทิตย์ หญ้าจะแตกยอดใหม่เรียกว่า หญ้าระบัด ซึ่งเป็นอาหารที่กระทิงชอบกินมาก และชอบหญ้าที่มีความยาวจากพื้นสูงประมาณ 15-20 เซนติเมตร เพราะสะดวกในการกินเพราะมีลำคอที่สั้นหากหญ้าสั้นเกินไปจะก้มกินลำบาก กระทิงจะออกมาหากินตอนพลบค่ำจามรุ่งเช้าเพื่อพรางตัวจากอันตราย ช่วงเวลากลางวันมักจะนอนพักปกติกระทิงจะเปลี่ยนที่นอนไม่น้อยกว่า 3-4 ครั้ง ใน 1 วัน ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อความปลอดภัย ในช่วงแรก ๆ จะหลับไม่สนิท แต่เมื่อหลับสนิทจะมีลักษณะการนอนตะแคง หัวและเขาพาดลงบนพื้นดิน กรนเสียงดัง ไม่ชอบนอนปลักโคลน กระทิงเป็นสัตว์ที่รักสงบและไม่ดุร้าย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการสำรวจความคิดเห็น (ร่าง 1)
เกี่ยวกับการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ผู้รับผิดชอบโครงการ: นางสาวอัมพร ขยายวงศ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โทร.089-2131277

ชื่อ.....นามสกุล.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....หมู่บ้าน.....
ตำบล.....อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. ในบรรดาปัญหาต่าง ๆ ของประเทศไทยที่ระบุไว้ข้างล่าง กรุณาเรียงลำดับความสำคัญ **เพียง 3 ลำดับ** โดยใส่เลข 1 ในช่องของปัญหาที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด และเลข 2 สำหรับปัญหาที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญอันดับ 2 และเลข 3 สำหรับปัญหาที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญอันดับ 3

ปัญหา	จัดอันดับ (1, 2, 3)
1) ปัญหาเศรษฐกิจ (เช่น เงินเฟ้อหรือราคาข้าวของแพงขึ้น งบประมาณ การว่างงาน	
2) ปัญหาความยากจน	
3) ปัญหาการศึกษา	
4) ปัญหาด้านสาธารณสุข	
5) ปัญหาอาชญากรรม	
6) ปัญหาการค้าและการเสพยาเสพติด	
7) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น ถนน ประปา.....)	
8) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ขยะมูลฝอย น้ำเสีย ฯลฯ)	
9) ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	
10) อื่น ๆ (ระบุ).....	

2. ในบรรดาปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของประเทศไทยที่ระบุไว้ข้างล่าง กรุณาเรียงลำดับความสำคัญ **เพียง 3 ลำดับ** โดยใส่เลข 1 ในช่องของปัญหาที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด และเลข 2 สำหรับปัญหาที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญอันดับ 2 และเลข 3 สำหรับปัญหาที่ท่านคิดว่าจะมีความสำคัญอันดับ 3

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดอันดับ (1, 2, 3)
1) ปัญหามลภาวะทางอากาศ	
2) ปัญหามลภาวะทางน้ำ (น้ำเสีย)	
3) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยบนบก	
4) ปัญหาการสูญพันธุ์ของสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	
5) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่ป่าต้นน้ำ อุทยาน)	
6) ปัญหาการจราจร	
7) ปัญหามลภาวะทางเสียง (จากโรงงานอุตสาหกรรม สนามบิน ฯลฯ)	
8) ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน	
9) ปัญหาสภาวะเรือนกระจก (อุณหภูมิโลกร้อน)	
10) ปัญหาการทำลายปะการัง	
11) ปัญหาการสูญเสียพื้นที่ป่าชายเลน/ความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าชายเลน ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ปัญหาขยะ พลาสติก/ขยะอื่น ๆ ในทะเล	
12) อื่น ๆ (ระบุ).....	

3. หลังจากอ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว กรุณาแสดงความเห็นของท่านโดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ในช่องด้านขวาเพื่อแสดงว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่มี ความเห็น (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
ถ้าจะแก้ปัญหาระเบิดป่าไม้เสื่อมโทรมรัฐควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาระเบิดป่าที่อยู่บนบกก่อนป่าชายเลน					
ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พูด ๆ กัน อยู่เป็นเรื่องที่พูดเกินความเป็นจริง					

รัฐบาลควรเพิ่มภาษีเพื่อนำเงินภาษีที่ได้ไปใช้จ่ายในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ที่เสื่อมโทรม					
เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องสร้างความมั่นใจพืชและสัตว์ที่เรารู้จักในวันนี้จะยังคงดำรงอยู่ต่อไปสำหรับมนุษยชาติในอนาคต					
รัฐบาลควรลงทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนก่อนที่จะนำเงินไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่า					
ครัวเรือนที่มีรายได้สูงควรจ่ายภาษีมากกว่าคนที่มีรายได้น้อยกว่าเพื่อนำเงินไปใช้ในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าเสื่อมโทรม					
ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าเสื่อมโทรมด้วยการบริจาคเพื่อใช้ในกิจกรรม					

อ่านการ์ด SCENARIO (นักสัมภาษณ์เริ่มอ่านการ์ด 7-20)

หลังจากนักสัมภาษณ์อ่านข้อมูลในแฟ้มแล้ว ให้ผู้ตอบตอบคำถามในข้อต่อไป

4. ถ้ามีการทำประชาพิจารณ์ว่าจะมีการตั้ง “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยให้ครอบครัวของท่านจ่ายเงินจำนวนหนึ่งจ่ายแค่ครั้งเดียว ท่านจะเต็มใจที่จะสนับสนุนเงินเข้ากองทุนฯ หรือไม่
- สนับสนุน (ถามข้อ 5 ต่อ) ไม่สนับสนุน (ข้ามไปถามข้อ 7 ต่อ)
5. ท่านจะเต็มใจที่จะสนับสนุนเงินเข้ากองทุนฯ จำนวนเท่าไรตามตารางข้างล่างนี้ จำนวนเงินสูงสุดเท่าใดที่ท่านจะสนับสนุนเริ่มตั้งแต่ 10 บาท ให้ท่านกาเครื่องหมาย (✓) สำหรับจำนวนเงินที่ท่านคิดว่าเต็มใจจะจ่ายแน่นอน เมื่อถึงจำนวนเงินที่ท่านคิดว่าไม่แน่ใจให้เว้นช่องว่าง และเมื่อถึงจำนวนที่ไม่จ่ายแน่นอนให้ จีดกากบาท (X) (ต้องตอบข้อ 6 ด้วย)

จำนวนเงิน	กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ / X และเว้นช่องว่าง
10	
50	
100	
150	
200	
250	
300	
400	
500	
600	
700	
800	
900	
1,000	
1,100	
1,200	
1,300	
1,400	
1,500	
1,600	
1,700	
1,800	
1,900	
2,000	
2,100	
2,200	
2,300	
2,400	
2,500	
2,600	
2,700	
2,800	
2,900	
3,000	

6. เพราะอะไรที่ทำให้ท่าน เต็มใจสนับสนุนเงิน เพื่อสมทบ “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

ระบุ.....
.....

7. กรณีที่ท่านตอบว่า ไม่เต็มใจสนับสนุนเงิน เพื่อสมทบ “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

ระบุ.....
.....

8. ท่านมั่นใจมากน้อยเพียงใดว่าถ้ามีการจัดตั้งกองทุนฯ จริง ๆ ท่านจะตัดสินใจตอบคำตอบที่ให้ไว้ในข้อ 5 กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่เหมาะสม

กรณีที่ท่านเต็มใจจ่ายเงินสนับสนุน	กรณีที่ท่านไม่เต็มใจสนับสนุน
☐ มั่นใจมากที่สุด	☐ มั่นใจมากที่สุด
☐ ก่อนข้างมั่นใจ	☐ ก่อนข้างมั่นใจ
☐ ไม่ค่อยมั่นใจ	☐ ไม่ค่อยมั่นใจ
☐ ไม่มั่นใจ	☐ ไม่มั่นใจ
☐ ไม่มั่นใจเลย	☐ ไม่มั่นใจเลย

9. ในกรณีที่ท่านเต็มใจเพื่อ สนับสนุน จัดตั้งกองทุนฯ นี้ ท่านคิดว่าท่านจะเลือกจ่ายเงินสนับสนุนด้วยวิธีใด (ตอบข้อเดียวเท่านั้น) **ดูการ์ด 17**

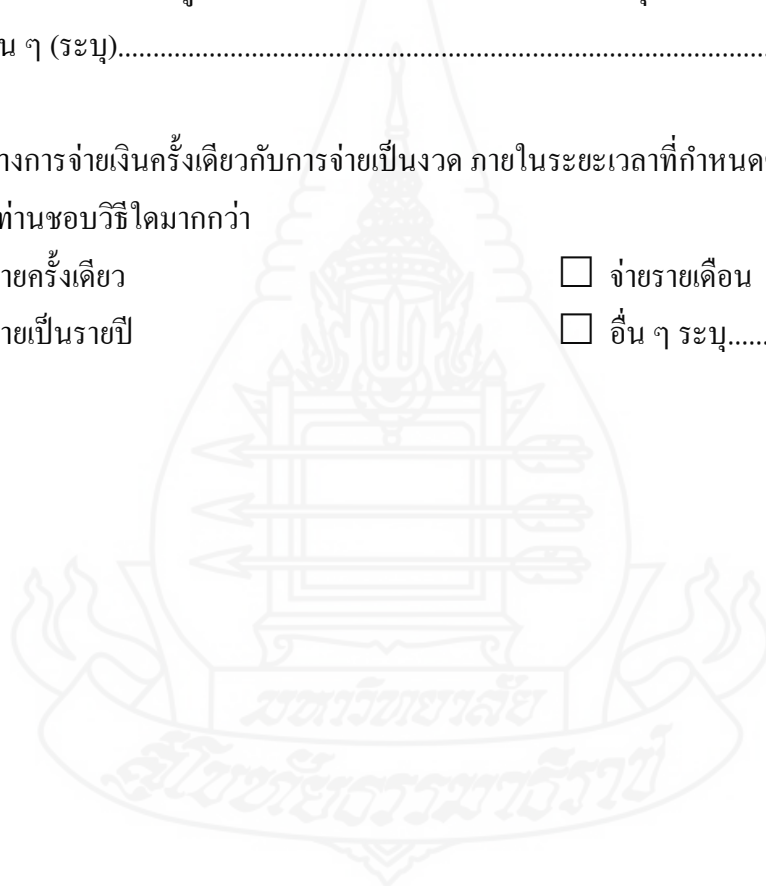
- จ่ายพร้อมกับภาษีเงินได้ประจำปี
- จ่ายพร้อมกับค่าไฟฟ้า
- จ่ายพร้อมกับค่าน้ำประปา
- จ่ายพร้อมกับค่าโทรศัพท์
- โทรศัพท์มือถือ
- อื่น ๆ ระบุ.....

15. ถ้าไม่เชื่อเพราะเหตุใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด (ตอบข้อเดียวเท่านั้น)

- กรมสรรพากร/การประปาแห่งประเทศไทย/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/ดีแทค/เอไอเอส/ทรู คอร์ปอเรชั่น/ทีโอที คงไม่ทำเรื่องนี้โดยไม่ได้ผลตอบแทนคงจะคิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจำนวนมาก
- กรมสรรพากร/การประปาแห่งประเทศไทย/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/ดีแทค/เอไอเอส/ทรู คอร์ปอเรชั่น/ทีโอที ไม่ได้มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินการในเรื่องนี้
- มองไม่เห็นว่าการสรรพากร/การประปาแห่งประเทศไทย/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/ดีแทค/เอไอเอส/ทรู คอร์ปอเรชั่น/ทีโอที เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าอย่างไร
- อื่น ๆ (ระบุ).....

16. ระหว่างการจ่ายเงินครั้งเดียวกับการจ่ายเป็นงวด ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็น 1 ปี ท่านคิดว่าท่านชอบวิธีใดมากกว่า

- จ่ายครั้งเดียว จ่ายรายเดือน
- จ่ายเป็นรายปี อื่น ๆ ระบุ.....

ข้อมูลเกี่ยวกับท่าน

1. อายุ.....ปี
2. เพศ (1) หญิง (2) ชาย
3. สถานภาพสมรส (1) โสด (2) สมรส มีบุตร.....คน
(3) เป็นหม้ายมีบุตร.....คน
(4) หย่ามีบุตร.....คน
4. ครอบครัวท่านมีสมาชิกทั้งหมด จำนวน.....คน
5. ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม
(1) ประถมศึกษา (4) ปริญญาตรี
(2) มัธยมศึกษา/ปวช. (5) ปริญญาโทหรือสูงกว่า
(3) อนุปริญญา/ปวส. (6) ไม่ได้เรียนหนังสือ
(7) อื่น ๆ ระบุ.....
6. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม
(1) ข้าราชการ (2) ข้าราชการบำนาญ
(3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ (4) ทำงานต่างประเทศ
(5) พนักงานบริษัทเอกชน (6) แม่บ้านได้รับเงินเดือน
(7) มีธุรกิจส่วนตัว (ค้าขาย ร้านค้า) (8) แม่บ้านอยู่บ้านเฉย ๆ
(9) แรงงานรับจ้าง (ทั่วไป) (10) อื่น ๆ ระบุ.....
7. นอกจากท่านสมาชิกในครอบครัวมีรายได้กี่ท่าน.....คน
8. รายได้ปัจจุบัน/ต่อเดือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม
(1) ต่ำกว่า 5,000 บาท (5) 30,001-50,000 บาท
(2) 5,001-12,000 บาท (6) 50,001-100,000 บาท
(3) 12,001-20,000 บาท (7) มากกว่า 100,000 บาท
(4) 20,001-30,000 บาท

- 9. ประมาณรายจ่ายรวมต่ออาทิตย์.....บาท (เฉพาะของผู้ตอบ)
- 10. คร่าวเรือนท่านจ่ายค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้าเองหรือมีครอบครัวอื่นช่วยท่านจ่าย
 - (1) จ่ายค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้าเองทั้งหมด
 - (2) แשרค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้ากับครอบครัวอื่นช่วยจ่าย
- 11. ค่าน้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
- 12. ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
- 13. ค่าโทรศัพท์เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
- 14. ท่านเป็นสมาชิกขององค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่
 - (1) เป็น ระบุชื่อองค์กร.....
 - (2) ไม่ได้เป็น

จบแบบสอบถาม และขอบคุณมากคะสำหรับความร่วมมือของท่าน

ท่านต้องการจะเพิ่มความเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามหรือมีประเด็นที่จะถามนักสัมภาษณ์หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โปรดระลึกว่าข้อมูลที่น่าเสนอในแบบสอบถามนี้เกี่ยวกับ

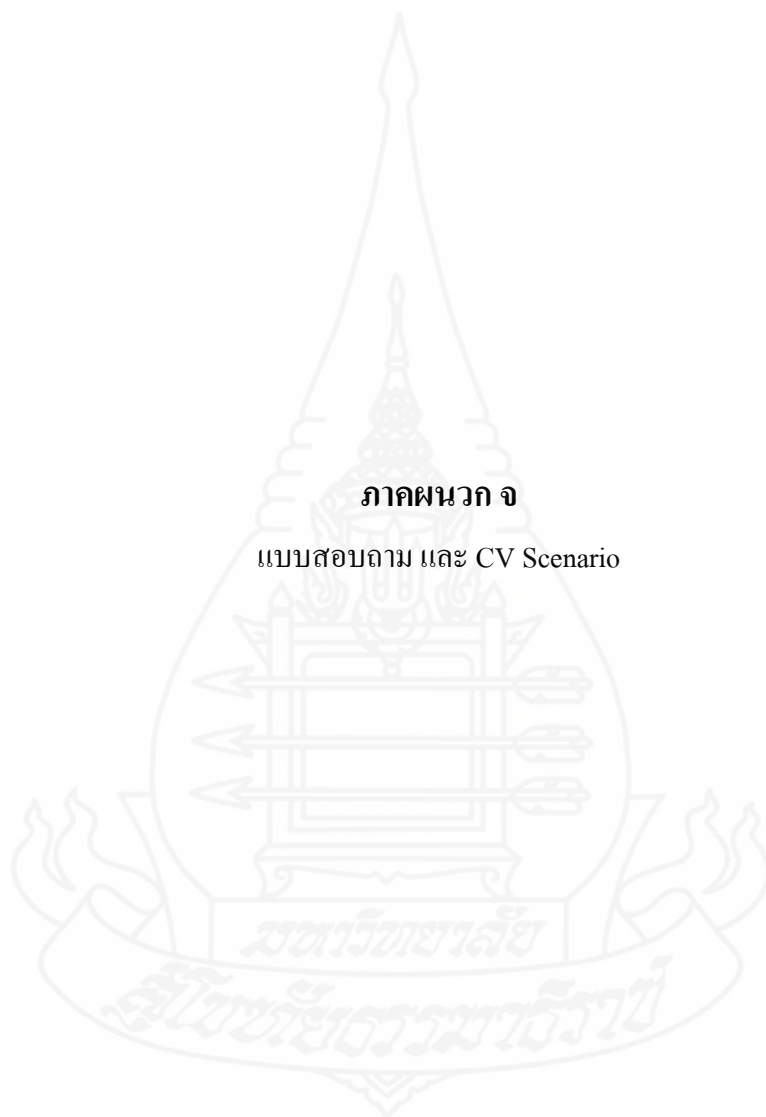
โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติ กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ยังไม่เกิดขึ้นจริงและยังไม่ได้มีการเสนอที่จะดำเนินการ รายละเอียดนำเสนอ

เป็นเพียงเพื่อการสำรวจครั้งนี้เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากท่านเท่านั้น

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม และ CV Scenario

รหัสผู้ตอบ.....

.....

แบบสอบถาม

โครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ: นางสาวอัมพร ขยายวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โทร. 089-2131277

กล่าวนำ

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานค้นคว้าอิสระ ของนางสาวอัมพร ขยายวงศ์ บัณฑิตศึกษาปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อสำรวจทัศนคติของประชาชนในประเทศไทยเกี่ยวกับสถานการณ์ของพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เราได้สุ่มเลือกครอบครัวของท่านสำหรับการสำรวจครั้งนี้

คำถามในแบบสอบถามนี้จะป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ โดยจะใช้เวลาประมาณ 45 นาที และในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบของท่านจะถูกปิดเป็นความลับ ดังนั้นขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตรงไปตรงมาตามความรู้สึกของท่าน และอยากจะขอความกรุณาหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตอบ ซึ่งความเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อการวางแผนการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต่อไป

ชื่อผู้ตอบ.....

อำเภอ.....จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โทรศัพท์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่ทำแบบสอบถาม.....

ตอนที่ 1 ปัญหาของประเทศ

1. ตามความเห็นของท่าน ปัญหาที่รุนแรงที่สุดของประเทศไทย 3 ประการมีอะไรบ้าง (ใส่เลข 1 ในช่องด้านขวาสำหรับข้อที่ท่านคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดอันดับแรก ใส่เลข 2 ในช่องที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับ 2 และใส่เลข 3 ในช่องที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับ 3)

ปัญหา	จัดอันดับ (1, 2, 3)
1) ปัญหาเศรษฐกิจ (เช่น เงินเฟ้อหรือราคาข้าวของแพงขึ้น งบประมาณ การว่างงาน)	
2) ปัญหาความยากจน	
3) ปัญหาการศึกษา	
4) ปัญหาด้านสาธารณสุข	
5) ปัญหาอาชญากรรม	
6) ปัญหาการค้าและการเสพยาเสพติด	
7) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น ถนน ประปา.....)	
8) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ขยะมูลฝอย น้ำเสีย ฯลฯ)	
9) ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	
10) อื่น ๆ (ระบุ).....	

2. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสมแล้วหรือไม่

เหมาะสมแล้ว

ไม่เหมาะสม

3. ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศที่มีผลกระทบต่อมนุษย์ (ใส่เลข 1 ในช่องด้านขวาสำหรับข้อที่ท่านคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดอันดับแรก ใส่เลข 2 ในช่องที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับ 2 และ ใส่เลข 3 ในช่องที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับ 3)

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดอันดับ (1, 2, 3)
1) ปัญหามลภาวะทางอากาศ	
2) ปัญหามลภาวะทางน้ำ (น้ำเสีย)	
3) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยบนบก	
4) ปัญหาการสูญพันธุ์ของสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	
5) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่ป่าต้นน้ำ อุทยาน)	
6) ปัญหาการจราจรและมลภาวะทางเสียงจากการจราจร	
7) ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน	
8) ปัญหาสภาวะเรือนกระจก (อุณหภูมิโลกร้อน)	
9) ปัญหาการทำลายปะการัง	
10) อื่น ๆ (ระบุ).....	

4. ในแง่ของการคุ้มครองสัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ท่านคิดว่ารัฐบาลควรจะให้ ความสำคัญกับสัตว์ประเภทใดก่อน (จัดอันดับ 3 ประเภท ไล่เลข 1 ในช่องด้านขวาสำหรับข้อที่ ท่านคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดอันดับแรก ไล่เลข 2 ในช่องที่ท่านคิดว่าให้ความสำคัญเป็น อันดับ 2 และไล่เลข 3 ในช่องที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับ 3)

	พันธุ์สัตว์	อันดับ		พันธุ์สัตว์	อันดับ
1.		4.	
2.		5.	
3.		6.	

เสือ

โลมา

5. หลังจากอ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวาเพื่อแสดงว่า *ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย* หรือ *ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง*

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณเพื่อนำไปดำเนินการ โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย					
มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงมากกว่า การอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์					
ผู้ที่ลักลอบค้าพันธุ์พืชและสัตว์ป่าควรได้รับโทษตามกฎหมาย					
เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่าพืชและสัตว์ที่เรารู้จักในวันนี้จะยังคงดำรงอยู่ต่อไปสำหรับมนุษยชาติในอนาคต					
ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ด้วยการบริจาคเงินเพื่อใช้ในกิจกรรม					
สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มีความสำคัญแม้ว่าท่านจะไม่เคยเห็นหรือสัมผัสมันก็ตาม					
รัฐบาลควรเพิ่มภาษีเพื่อนำเงินภาษีที่ได้ไปใช้จ่ายในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์					
รัฐบาลควรลงทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนก่อนที่จะนำเงินไปใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์					
ครัวเรือนที่มีรายได้สูงควรจ่ายภาษีมากกว่าคนที่มิรายได้น้อยกว่าเพื่อนำเงินไปใช้ในการอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์					
การอนุรักษ์สัตว์ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ไม่ควรเป็นปัญหาอันดับต้น ๆ ที่รัฐบาลจะให้ความสนใจ					

ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับกระทิง คำตอบไม่มีผิดหรือถูก

6. ท่านทราบหรือไม่ว่าประเทศไทยมีกระทิง
- ทราบ ไม่ทราบ
7. ท่านเคยเห็นกระทิงเป็น ๆ หรือไม่
- เคย ไม่เคย
8. ถ้าเคยเคยเห็นที่ไหน
- ซาฟารีเวิลด์ในประเทศไทย ในทะเล
- ในอะควาเรียมที่ต่างประเทศ สถานที่อื่น ๆ (ระบุ).....
9. ถ้าให้ท่านเลือกท่านจะดูรายการประเภทใด (ตอบได้ข้อเดียว)
- รายการสำรวจโลก ละคร
- ข่าว เกมส์โชว์
- สารคดีอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสัตว์ อื่น ๆ
10. ท่านทราบหรือไม่ว่าสามารถดูกระทิงได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ทราบ ไม่ทราบ
11. ถ้าทราบว่าสามารถไปดูได้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ท่านสนใจที่จะไปดูหรือไม่
- สนใจ (ข้ามไปถามข้อ 13) ไม่สนใจ
12. ถ้าไม่สนใจ สาเหตุเพราะอะไร
- ไม่มีเวลา ไกลเกินไป
- อื่น ๆ
13. ท่านทราบหรือไม่ท่านสามารถไปดูกระทิงได้ที่อุทยานเขาแผงม้า จังหวัดนครราชสีมา
- ทราบ ไม่ทราบ
14. ถ้าทราบว่าสามารถไปดูได้ที่อุทยานเขาแผงม้า จังหวัดนครราชสีมา ท่านสนใจที่จะไปดูหรือไม่
- สนใจ (ข้ามไปถามข้อ 16) ไม่สนใจ

15. ถ้าไม่สนใจ สาเหตุเพราะอะไร

ไม่มีเวลา

โกลเกินไป

อื่น ๆ

16. ท่านทราบหรือไม่ว่ากระทิงมีภัยคุกคาม

ทราบ

ไม่ทราบ

อ่านการ์ด SCENARIO (นักสัมภาษณ์เริ่มอ่านการ์ด 7-20)

หลังจากนักสัมภาษณ์อ่านการ์ด ให้ผู้ตอบตอบคำถามต่อไปนี้

ขอย้ำอีกครั้งว่า การสำรวจครั้งนี้ไม่ใช่การทำประชาพิจารณ์จริง ๆ แต่เป็นเพียงการสอบถามความคิดเห็นว่า ถ้ามีการลงมติจริง ๆ ท่านจะตัดสินใจอย่างไร และจะไม่มีกรให้ท่านจ่ายเงินจำนวนที่ระบุในขณะนี้

17. หลังจากที่ได้ฟังข้อมูลเกี่ยวกับกระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีแล้ว สมมติว่าจะให้ครัวเรือนของท่านสนับสนุนเงินเพื่อนำมาจัดตั้งเป็น “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ท่านจะเต็มใจที่จะสนับสนุนเงินเข้ากองทุนฯ นี้หรือไม่ ถ้าให้ครัวเรือนท่านจะต้องจ่ายเงินจำนวน.....บาท (เพียงครั้งเดียว)

สนับสนุน (ข้ามไปตอบข้อ 19 ต่อ)

ไม่สนับสนุน (ถามข้อ 20 ต่อ)

18. กรณีที่ท่านไม่สนับสนุนจำนวนเงินที่ระบุในข้อ 17 จำนวนเงินเท่าไรที่จะทำให้ท่านเต็มใจที่จะจ่ายสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนฯ (ตอบข้อ 19 ด้วย)

เต็มใจจะจ่ายเงินสนับสนุน จำนวน.....บาท (ถามข้อ 19 ต่อ)

อย่างไม่เต็มใจจะจ่ายเงินสนับสนุน (ถามข้อ 20 ต่อ)

19. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ท่านยินดีจ่ายเงินเพื่อสมทบ “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด (ตอบได้ข้อเดียว)

กระทิงเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อความสมดุลของระบบนิเวศจึงควรจะอนุรักษ์

ถึงเวลาแล้วที่คนไทยจะทำอะไรบางอย่างที่เป็นรูปธรรมเพื่ออนุรักษ์กระทิง

ความคิดริเริ่มนี้ จะนำไปสู่ความพยายามในการอนุรักษ์สิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์อีกด้วย

อื่น ๆ (ระบุ).....

20. ข้อใดเป็นเหตุผลที่ทำให้ท่านไม่ยินดีจ่ายเงินเพื่อสมทบ “กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด (ตอบได้ข้อเดียว)
- ไม่มีเงินพอที่จะจ่ายได้
- ไม่เชื่อว่าโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะคุ้มค่า
- ไม่เชื่อว่าเงินที่จ่ายจะเข้ากองทุนอนุรักษ์กระทิงจริง
- ไม่ไว้ใจหน่วยงานที่จะจัดเก็บ (กรมสรรพากร การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น)
- คิดว่ามีสิ่งอื่นที่น่าอนุรักษ์มากกว่ากระทิง
- ควรเป็นหน้าที่ของรัฐ เพราะรัฐบาลมีงบอยู่แล้วถ้าจัดสรรให้เหมาะสม
- อื่น ๆ (ระบุ).....
21. ก่อนที่ท่านจะเริ่มตอบแบบสอบถามนี้ ท่านคิดว่ามีภัยคุกคามต่อกระทิงจริงตามที่อธิบายมาหรือไม่
- คิดว่ามีภัยคุกคาม คิดว่าไม่มีภัยคุกคาม
22. โปรดจัดอันดับของมาตรการที่ท่านเห็นว่าจะกระตุ้นประชาชนให้สนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จัดลำดับ 3 ข้อ) ใส่เลข 1 สำหรับวิธีการที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด ใส่เลข 2, 3..... ในอันดับความสำคัญถัดมาตามลำดับ

วิธีการ	จัดอันดับ
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระทิงมากขึ้น	
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรและกิจกรรมขององค์กรที่จะเข้าดำเนินการให้มากขึ้น	
สร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือให้กับวิธีการดำเนินการ	
ทำให้เกิดความสะดวกในการบริจาคเงิน	
ให้องค์กรต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กร (เชิญบุคคลสำคัญเป็นผู้ประชาสัมพันธ์)	
อื่น ๆ (ระบุ).....	

23. ท่านมั่นใจมากน้อยเพียงใดว่า ถ้าเป็นสถานการณ์จริงท่านจะตอบ “ยินดีจ่าย/ไม่ยินดีจ่าย” สนับสนุนกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ ที่เหมาะสม

กรณีที่ท่านเต็มใจจ่ายเงินสนับสนุน	กรณีที่ท่านเต็มใจจ่ายเงินสนับสนุนตามระบุ/แต่ละสนับสนุน	กรณีที่ท่านไม่เต็มใจจ่ายเงินสนับสนุน
☐ มั่นใจมากที่สุด	☐ มั่นใจมากที่สุด	☐ มั่นใจมากที่สุด
☐ ค่อนข้างมั่นใจ	☐ ค่อนข้างมั่นใจ	☐ ค่อนข้างมั่นใจ
☐ ไม่ค่อยมั่นใจ	☐ ไม่ค่อยมั่นใจ	☐ ไม่ค่อยมั่นใจ
☐ ไม่มั่นใจ	☐ ไม่มั่นใจ	☐ ไม่มั่นใจ
☐ ไม่มั่นใจเลย	☐ ไม่มั่นใจเลย	☐ ไม่มั่นใจเลย

24. ตอนที่ท่านตัดสินใจว่ายินดีหรือไม่ยินดีที่จะจ่าย ท่านเชื่อในข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของกระทิง ในแบบสอบถามนี้หรือไม่
- เชื่อ (ข้ามไปตอบคำถามข้อ 26) ไม่เชื่อ (ข้ามไปตอบคำถามข้อ 25)
25. ถ้าไม่เชื่อเพราะเหตุใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด (ตอบได้ข้อเดียว)
- ยังไม่เคยเห็นกระทิงเลย กระทิงน่าจะยังมีอยู่ในป่าประเทศไทย
- อื่น ๆ
26. ตอนที่ท่านตัดสินใจว่ายินดีหรือไม่ยินดีที่จะจ่าย ท่านเชื่อว่าโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะมีประสิทธิภาพพอที่จะลดความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ของกระทิงหรือไม่
- เชื่อ (ข้ามไปตอบคำถามข้อ 27) ไม่เชื่อ (ข้ามไปตอบคำถามข้อ 26)
27. ถ้าไม่เชื่อเพราะเหตุใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด (ตอบได้ข้อเดียว)
- อาจมีการใช้สิทธิพลและการทุจริต ทำให้เงินไปไม่ถึงกิจกรรมในโครงการฯ
- ท้องถิ่นอาจผันเงิน ไปใช้ในเรื่องอื่น จนทำให้เงินไปไม่ถึงโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
- หน่วยงานที่เก็บเงินอาจจัดสรรเงินไปถึงโครงการ ฯ ไม่ทันเวลา
- อื่น ๆ (ระบุ).....

28. ในรายละเอียดที่ได้อ่านให้ท่านฟังนั้น ให้ 5 องค์กร เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการโครงการอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ท่านเห็นด้วยหรือไม่
- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่มีความคิดเห็น
- ถ้าไม่เห็นด้วย ท่านคิดว่าหน่วยงานใดควรจะได้รับผิดชอบเป็นแม่งาน**
- สถาบันการศึกษา
- องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์สัตว์
- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- อื่น ๆ (ระบุ).....
29. ท่านคิดว่าวิธีไหนที่จะเหมาะสมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิง
- วิธีที่เสนอตามแบบสอบถาม
- จัดกิจกรรมรณรงค์ เช่น คอนเสิร์ตการกุศล หรือนิทรรศการเกี่ยวกับกระทิง
- เก็บเงินโดยชำระพร้อมค่าบริการค่าโทรศัพท์บ้านหรือมือถือ
- เก็บเงินกับค่าน้ำประปา
- จัดพิมพ์หนังสือ ของที่ระลึก เสื้อยืด สติกเกอร์ จำหน่ายเพื่อนำกำไรมาใช้ในการอนุรักษ์
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อมูลเกี่ยวกับท่าน

1. อายุ

☐ 15-30 ปี	☐ 41-50 ปี	☐ 61 ปีขึ้นไป
☐ 31-40 ปี	☐ 51-60 ปี	

2. เพศ

☐ หญิง	☐ ชาย
-------------------------------	------------------------------

3. สถานภาพสมรส

☐ โสด/หย่า	☐ สมรส มีบุตร.....คน
-----------------------------------	---

4. ครอบครัวท่านมีสมาชิกทั้งหมด จำนวน.....คน (รวมผู้ตอบ)

5. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ ปริญญาตรี
☐ มัธยมศึกษา	☐ ปริญญาโทหรือสูงกว่า
☐ อนุปริญญา	

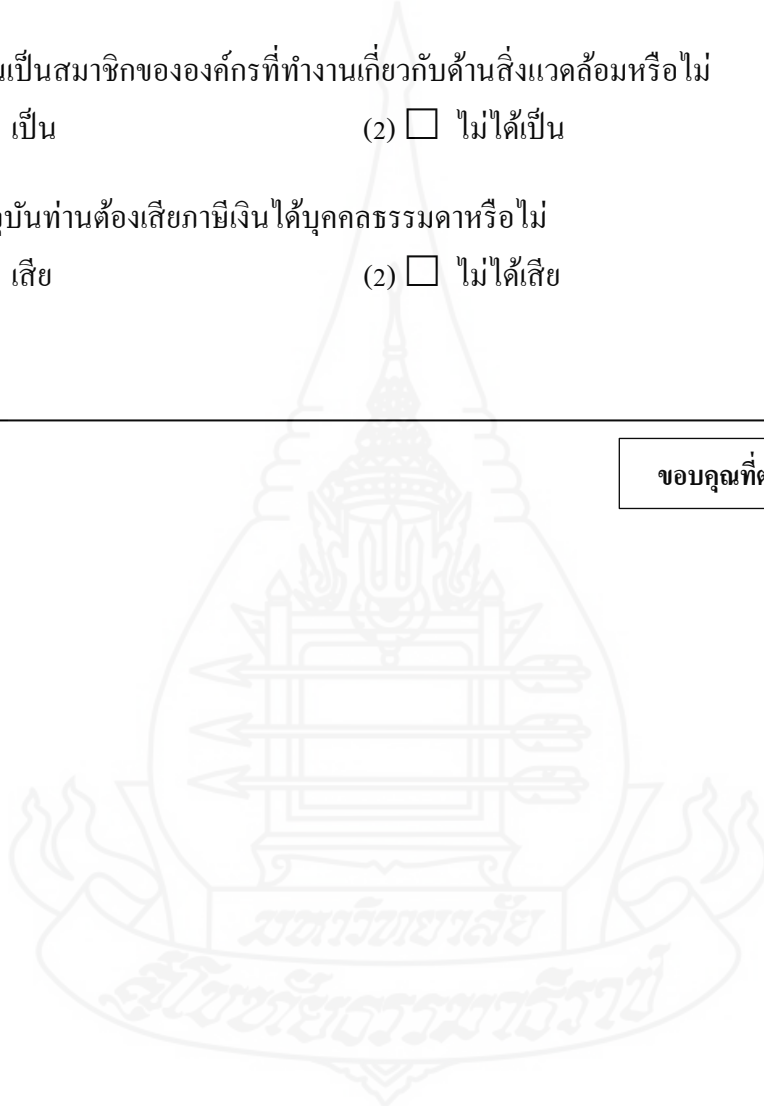
6. รายได้ปัจจุบัน/ต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 30,001-50,000 บาท
☐ 5,001-12,000 บาท	☐ 50,001-100,000 บาท
☐ 12,001-20,000 บาท	☐ มากกว่า 100,000 บาท
☐ 20,001-30,000 บาท	

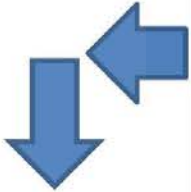
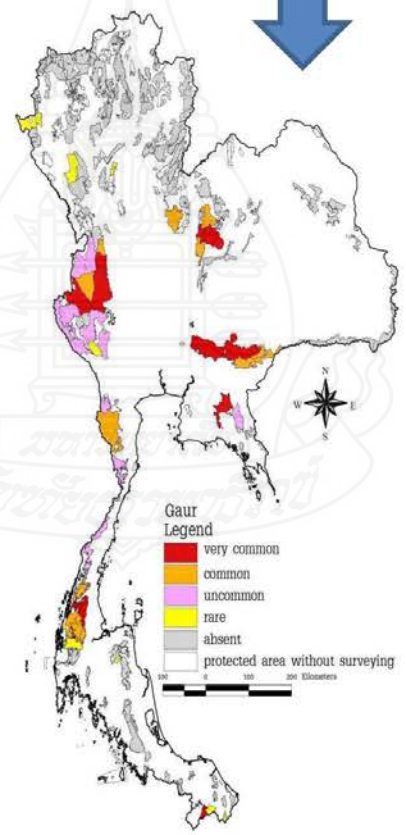
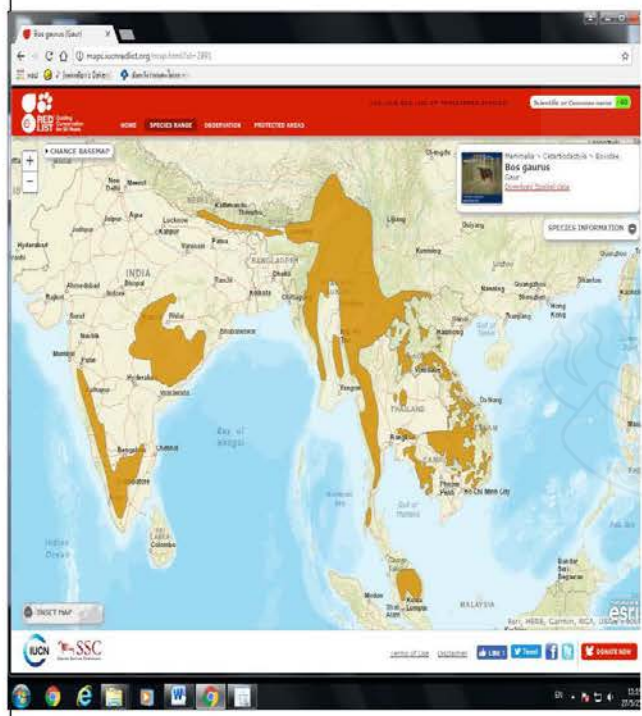
7. อาชีพของท่าน
 - ข้าราชการ
 - พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - พนักงานบริษัทเอกชน
 - มีธุรกิจส่วนตัว/ร้านค้า
 - ข้าราชการบำนาญ
 - รับจ้างทั่วไป
 - ทำงานต่างประเทศ
 - อื่น ๆ

8. นอกจากตัวท่านเองแล้วในบ้านมีสมาชิกอีกกี่ท่านที่มีรายได้หรือไม่
 ไม่มี มี.....คน
9. ประมาณรายจ่ายรวมต่ออาทิตย์.....บาท
10. 10.ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
11. 11.ท่านเป็นสมาชิกขององค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่
(1) เป็น (2) ไม่ได้เป็น
12. 12.ปัจจุบันท่านต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่
(1) เสีย (2) ไม่ได้เสีย

ขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ปัจจุบันคาดว่ามีการตั้งอยู่ทั่วโลก 13,000-30,000 ตัว

ประเทศไทย

พบกระทิง 2 สายพันธุ์ คือ

- 1. พันธุ์อินโดจีน
- 2. พันธุ์มลายู

ปี พ.ศ.2542

พบ 1,000-1,500 ตัว

ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
ทั้ง 12 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
อีก 7 แห่ง

สถานะ : สัตว์ป่าคุ้มครอง

ทำไมต้องมีกระทิง?

นักสัตวศาสตร์จำแนกกระทิงออกเป็น
พันธุ์หรือชนิดย่อยได้ 3 พันธุ์ ดังนี้

1. กระทิงพันธุ์อินเดีย พบในคาบสมุทรอินเดีย
2. กระทิงพันธุ์อินโดจีน พบในอินโดจีน พม่า
เหนือคอคอดกระของประเทศไทย
3. กระทิงพันธุ์มลายู พบบริเวณใต้คอคอดกระ
ของประเทศไทยไปจนถึงคาบสมุทรมลายู

กระทิงมีความสำคัญและมีประโยชน์ในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์
ลักษณะเกือกูดฟังพาอาศัยกัน

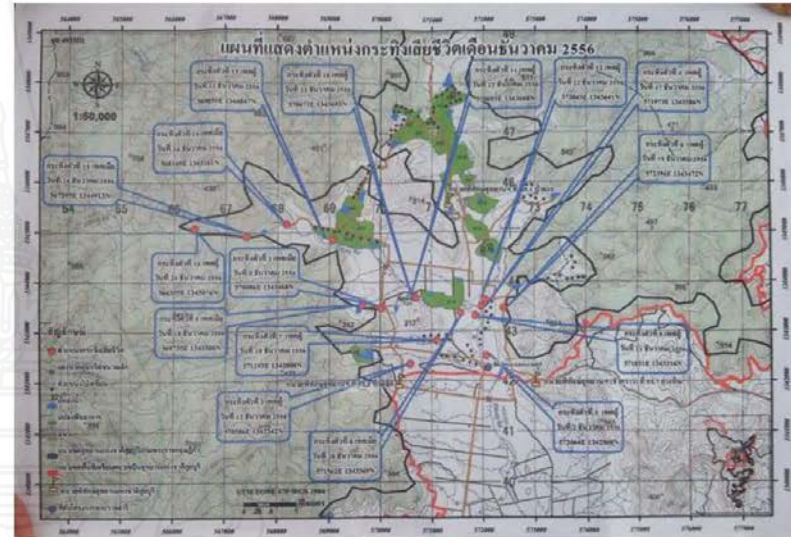
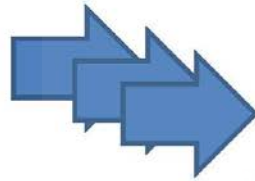
กระทิงที่เหลืออยู่ไม่มากในหลายพื้นที่คุ้มครองในประเทศไทย คือ

1. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จ.อุทัยธานี และตาก
2. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรตะวันออก และตะวันตก จ.ตาก และกาญจนบุรี
3. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว จ.ชัยภูมิ
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จ.ฉะเชิงเทรา
5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง และอุทยานแห่งชาติเขาสก จ.สุราษฎร์ธานี
6. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
7. **อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์** → → →
8. อุทยานแห่งชาติเขื่อนบางลาง จ.ยะลา
9. อุทยานแห่งชาติตาพระยา จ.สระแก้ว และบุรีรัมย์
10. อุทยานแห่งชาติปางสีดา จ.สระแก้ว
11. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.สระแก้ว นครนายก นครราชสีมา และปราจีนบุรี
12. พื้นที่สงวนชีวลีย์สะแกราช และป่าสงวนแห่งชาติเขาภูหลวง จ.นครราชสีมา

ปี 2556 มีกระทิง 287 ตัว

ในช่วงเดือนธันวาคม 2556 พบกระทิงกูดุริตายเป็นอุทยานแห่งชาติกูดุริ จำนวน 16 ตัว

แผนที่และภาพแสดง
การตายของกระทิงใน
เดือน ธันวาคม 2556

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พร้อมคณะ แสดงการตายของกระทิงทั้งสิ้น 24 ตัว จากเชื้อโรค

ศัตรูและภัยคุกคามของกระทิง

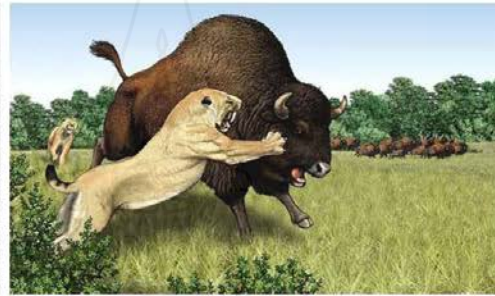
แบ่งได้ 5 ประเภท

1. มนุษย์

2. สัตว์ผู้ล่า

3. ถูกรบกวนถิ่นที่อยู่

4. การล่าทำให้พื้นที่หากินเล็กลง

5. การเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่อนุรักษ์และโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง

ในประเทศไทยมีโครงการอนุรักษ์กระทิง ดังนี้

1. ทำโป่งสำหรับแหล่งอาหารของกระทิง

2. การป้องกันกระทิงออกนอกพื้นที่ (รั้วสะกดไฟฟ้า)

3. ปลูกพืช สร้างแปลงพืชแหล่งอาหาร

4. จัดทำแนวป้องกันไฟป่ารอบพื้นที่

5. ทำฝายต้นน้ำ กักเก็บน้ำ ชะลอน้ำ

6. สร้างแหล่งน้ำ

ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า (กระทิงเป็นสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ฯ) ดังนี้

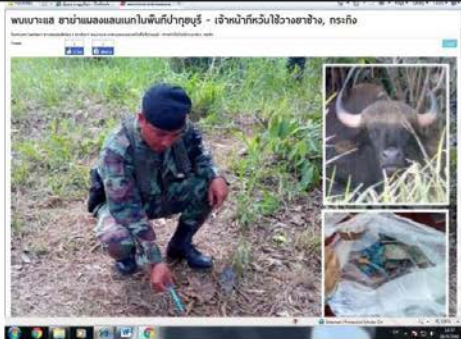
<p>การสร้างฝาย ชะลอน้ำ</p>		<p>ชมช้างป่า กระทิง วัวแดง</p>	
<p>สร้างโป่งเทียม ให้สัตว์ป่า</p>		<p>กิจกรรมเดิน ศึกษาธรรมชาติ</p>	
<p>สร้างแปลงพืช อาหารให้สัตว์ป่า</p>		<p>สร้างแหล่งน้ำ ให้สัตว์ป่า</p>	

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า : **ซึ่งไม่ได้เป็นโครงการเกี่ยวกับกระทิงโดยตรง**

กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรียังมีปัญหามากมาย เช่น

ข่าว 16 กันยายน 2560 เวลา 14:53 น.

จับพรานป่าฆ่ากระทิงตัดหัว-ชำแหละเนื้อกิน

ข่าวกระทิงถูกล่าเพื่อเป็นอาหาร

พบหลักฐานการวางยากระทิง

พบกระทิงตายในป่ายาง

ปัญหาที่พบต่อ

กระทิงออกมาอยู่ในสวนยางของชาวบ้าน

ชาวบ้านจุดฟูไล่กระทิง

กระทิงถูกกับดักของชาวบ้านและตาย

ปัญหาที่พบต่อ

กระทิงออกมาอยู่ในหมู่บ้านใกล้อุทยาน

ผสมพันธุ์กับวัวชาวบ้านทำให้เสียระบบนิเวศน์

พบกระทิงตายในอุทยานจำนวนมาก

ปัญหาที่พบต่อ

ปัญหาภัยแล้ง

ปัญหาน้ำป่าสาเหตุจากการตัดไม้ทำลายป่า

ปัญหาไฟป่า

ปัญหาการแผ้วถางป่าบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิด

ที่มาของโครงการ → “อนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”

วัตถุประสงค์เพื่อ : ให้กระทิงสามารถคงอยู่ได้โดยไม่สูญพันธุ์

1. การป้องกันกระทิงออกนอกพื้นที่ (รั้วสะตูดไฟฟ้า)
2. รณรงค์หยุดการแผ้วถาง รุกป่า และปลูกป่า
3. จัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า เนื่องจากภัยแล้ง
4. ติดตามโรคระบาดในกระทิง

และนี่คือที่มาของการสำรวจในครั้งนี้ เพื่อที่จะสอบถามว่าคนไทย มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในฐานะผู้บริจาคเงินเข้า

“กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” หรือไม่

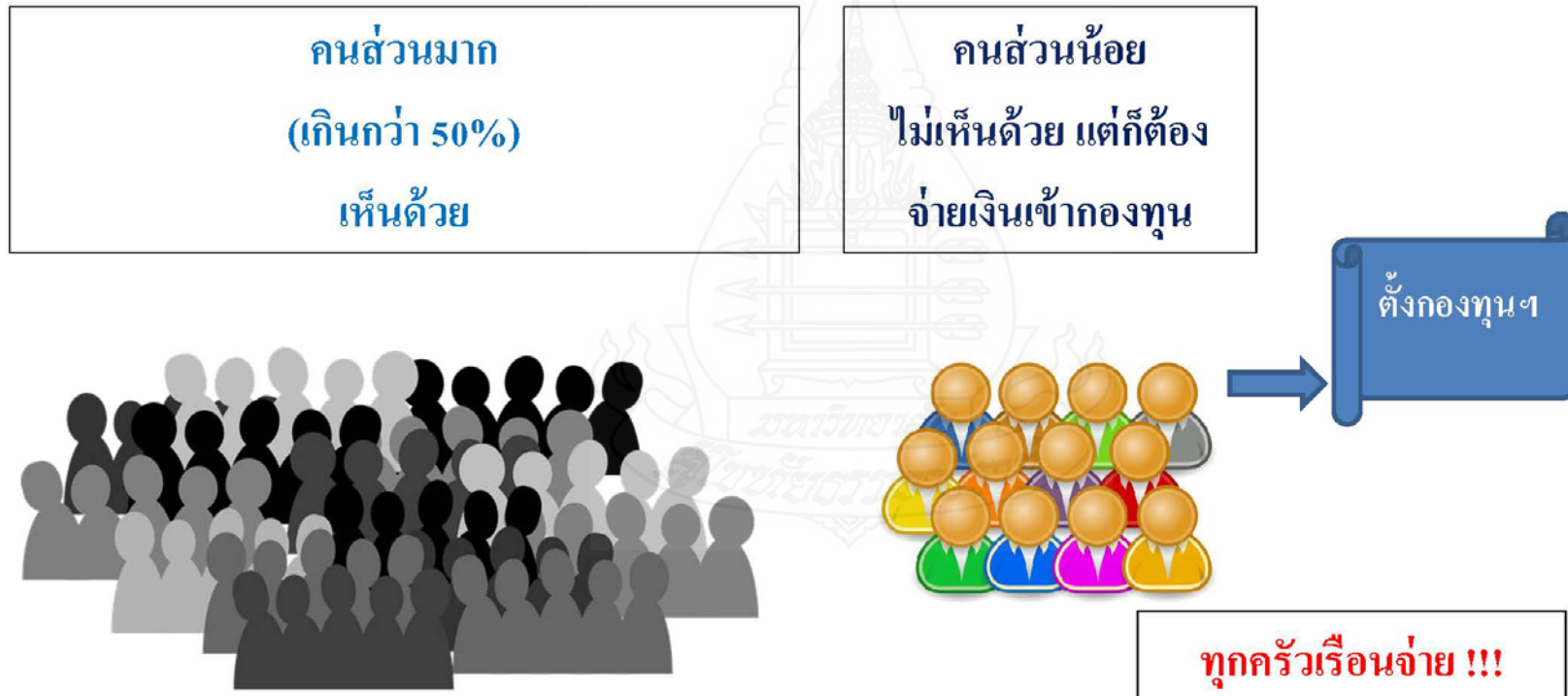
สมมติว่ามีการทำประชาพิจารณ์ในประเด็นว่า ประชาชนทั่วไป
จะลงคะแนนเสียงเพื่อสนับสนุนนโยบายที่จะให้ทุกครัวเรือน
จ่ายเงินสนับสนุน กองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติ
กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจะนำเงินไปใช้ในกิจการ
ที่ได้กล่าวข้างต้น
ท่านจะลงคะแนนเสียงเพื่อสนับสนุนนโยบายนี้หรือไม่

ถ้าจะต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง

ก่อนที่จะตัดสินใจขอให้ท่านคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

- หากจะมีการจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์กระทิงในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ขึ้นจริงจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนส่วนใหญ่

คนส่วนมาก
(เกินกว่า 50%)
ไม่เห็นด้วย

ถึงคนส่วนน้อย
เห็นด้วย แต่ก็ไม่ต้องจ่าย

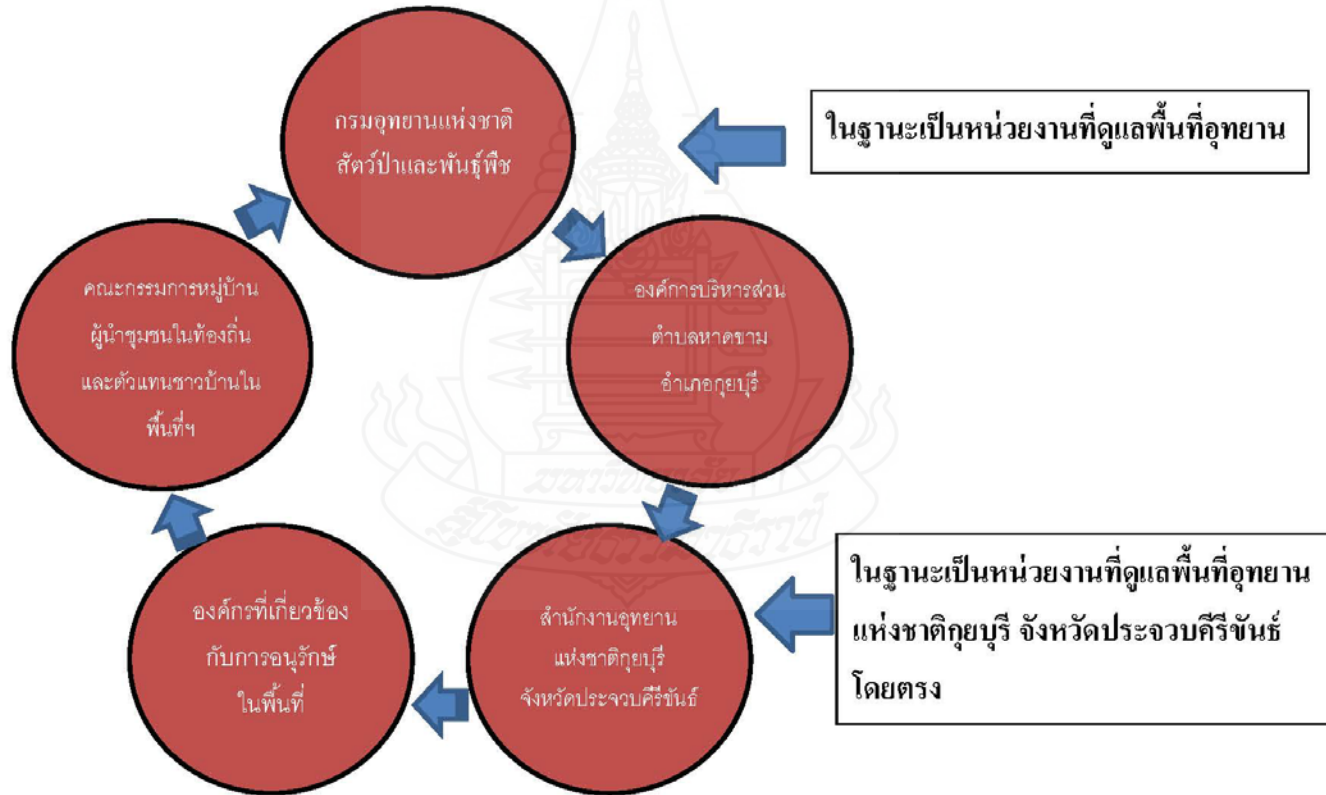
เพราะไม่ต้อง
ตั้งกองทุนฯ

ไม่เก็บเงินแม้แต่ครัวเรือน
ที่สมัครใจจ่าย

+

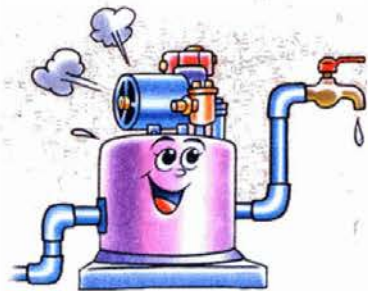
กองทุนที่จะจัดตั้งขึ้นมาจะมีหน่วยงาน
และองค์กรที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ คือ

- การจ่ายหรือไม่จ่ายขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของท่าน
- โดยการจ่ายเงินอาจจะจ่ายไปกับ

จ่ายกับค่าไฟฟ้า

จ่ายกับค่าน้ำประปา

จ่ายพร้อมภาษีรายได้ประจำปี

จ่ายกับค่าโทรศัพท์

ในฐานะหน่วยงานที่จัดเก็บเงินสนับสนุน หน่วยงานที่จัดเก็บจะไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในการบริหารการจัดการกองทุนฯ และจะไม่เก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินการครั้งนี้

โปรดระลึกเสมอว่า การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าคนบางคนมักจะตอบว่าจะสนับสนุนโครงการฯ ในลักษณะเดียวกันกับที่นำเสนอนี้ แต่เมื่อถึงเวลาจริง ๆ ก็จะไม่สนับสนุน นั่นคือคนที่ตอบมีแนวโน้มที่จะตอบว่าสนับสนุนโดยที่ไม่มีความจริงใจที่จะสนับสนุนจริง ๆ ซึ่งนักวิชาการก็ไม่เข้าใจว่าเหตุใดผู้ให้สัมภาษณ์จึงคิดเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ตอบมีความรู้สึกดี ๆ ที่จะตอบสนับสนุน เพราะารู้ยู่ว่างไม่ต้องจ่ายจริง หรืออาจจะเป็นเพราะว่าผู้ตอบเกรงใจผู้สัมภาษณ์

คำตอบของท่านจะเป็นตัวชี้วัดว่าคนไทยเห็นว่า “กระทิง” ที่เหลืออยู่มีความสำคัญพอที่จะทำให้ตัดสินใจบริจาคเงินส่วนตัวหรือไม่ ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบโดยไม่ต้องเกรงใจ.....

กิจกรรมต่าง ๆ และปัญหาอื่น ๆ มากมาย

- เราจึงอยากจะขอร้องให้ท่านตามตัวเองว่าถ้าหากว่ามีการสำรวจความคิดเห็นจริง ๆ (การตอบว่าสนับสนุน หมายถึงว่า ท่าน จะไม่มีเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ) เช่น ซื้อของใช้ที่อยากซื้อหรือเอาเงินไปช่วยด้านอื่น ๆ เราขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึกถ้าหากว่าจะมีการให้ลงคะแนนเสียงในประเด็นนี้จริง ๆ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวอัมพร ขยายวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่สำเร็จการศึกษา 2540
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพากรชำนาญการ

